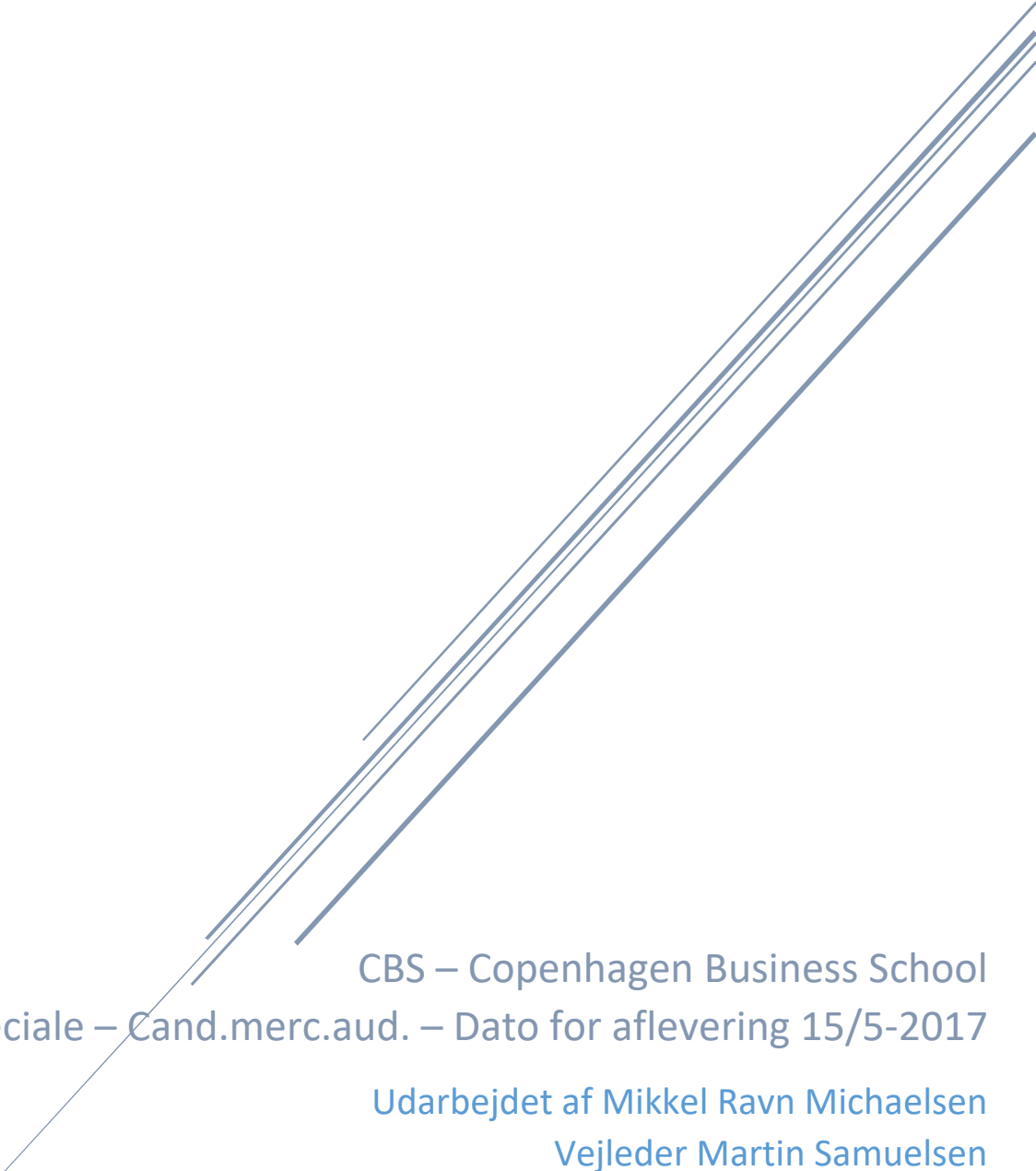


LEMPELSE AF REVISIONSPLIGTEN

Hvordan påvirkes selskaber og samfundet?

Voluntary audits

How does it affect firms and the society?



CBS – Copenhagen Business School
Speciale – Cand.merc.aud. – Dato for aflevering 15/5-2017

Udarbejdet af Mikkel Ravn Michaelsen
Vejleder Martin Samuelsen

Antal sider 73stk.
Antal anslag 147.249stk.

Indholdsfortegnelse

Forkortelser	3
Executive summary	4
1. Indledning	6
2. Problemstilling	7
2.1 Problemformulering	8
2.2 Afgrænsning	8
3. Metode	9
3.1 Videnskabsteori	10
3.2 Datateknikker	10
3.2.1 Primære data	10
3.2.2 Sekundære data	14
3.2.3 Datatriangulering	14
3.3 Kildekritik	15
3.4 Struktur	16
4. Teoretisk del	17
4.1 Definition af regnskabsklasser og revisionspligt	17
4.2 Hvorfor revision?	19
4.2.1 Agent/principal teorien	20
4.2.2 Interessenterne (koalitionsmodellen)	21
4.2.3 Forventningskløften	23
4.3 Erklæringsstandarder	24
4.3.1 ISRS 4410 – Opgaver om opstilling af finansielle oplysninger	24
4.3.2 – ISRE 2400 & 2410 – Opgaver om review af historiske regnskaber	25
4.3.3 – Udvidet gennemgang	27
4.3.4 – Revision	28
4.3.5 – Overblik over erklæringerne	30
4.4 Fortsat drift	31
4.5 Delkonklusion teoretisk del	33
5. Analytisk del	35
5.1 Spørgeskemaundersøgelse – hvilke virksomheder fravælger og hvorfor	35
5.1.1 Revision generelt	37
5.1.2 Respondentvirksomhederne generelt	40
5.1.3 Tjek spørgsmål	45

5.2 Långivere og lempelsen	47
5.3 Fejlinformationer i regnskabet	51
5.3.1 Fejl i skatteberegningerne	56
5.4 Eksempel – Fine Wine Invest	58
5.5 Delkonklusion analytisk del	61
6. Vurderende del – diskussion af effekten af lempet revisionspligt	63
7. Konklusion	68
Litteraturliste	74
Bilag	78
Bilag 1 – Spørgeskema	78
Bilag 2 – E-mail spørgeskema	80
Bilag 3 – Svar på spørgeskema	81
Bilag 4 – Fine Wine Invest ApS årsrapport uden revision	83
Bilag 5 - Fine Wine Invest ApS årsrapport med revision	88

Forkortelser

Jeg har i denne afhandling benyttet mig af følgende forkortelser

FSR - danske revisorer er en organisation inden for revision, regnskab, skat og virksomhedsøkonomi

ÅRL - Årsregnskabsloven

RL - Revisorloven

IASB - International Accounting Standards Board

IFRS - International Financial Reporting Standards

IAS - International Accounting Standards

ERST - Erhvervsstyrelsen

SEL - Selskabsskatteloven

ISA - International Standards on Auditing

ISRE - Internationale standard om reviewopgaver

ISRS - International Standard on Related Services

UG – Udvidet gennemgang

Executive summary

The Danish government implemented a change in the law to give certain firms the opportunity of voluntary audits. The change was implemented in 2006 and later, in 2010, the limits were raised to give more companies the possibility.

Not many firms choose not to be audited at the beginning but in 2013 the scene changed and in 2015 more than 93.000 companies was not being audited.

The effects of voluntary audits are just now starting to surface because of the large number of companies who now chooses not to be audited. This made me want to analyze what these effects were and if they went as planned.

The paper contains both primary and secondary data where the primary is a survey of the firms use of voluntary audits. The secondary data is other papers on the topic, articles, books etc. The data is going to complement each other to ensure a high quality in the data used throughout the thesis.

In the theoretical part of the thesis, I defined when a company meets the requirements for voluntary audits in Denmark and used the agent/principal theory to explain why we have audits. Moreover, I explained the differences in declarations used by the auditors and with which security they are given. Lastly I briefly touched on the term “going concern” and what an auditor needs to do according to the standards.

The analytical part was used to take a closer look at the firms attitude towards voluntary audits and how this effects the Danish society.

My survey showed that auditors still have a high credibility amongst the Danish companies. This statement is confirmed in another study prepared by FSR, the Danish auditors association.

More than 50% of the companies in my study still choses to be audited, even if it is voluntary. The main reason is that audit gives the annual report more value for money. The companies that chooses not to be audited gives cost of audit as the main reason.

The credit institutes in Denmark on average gives firms with an audited annual report a higher credit rating than companies with none. A quick count shows that when a company owes more than 3-3,5 million DKK, the cost saved by not being audited is lower than the increase in cost to debt.

The auditors are great at foreseeing bankruptcy. This is shown as the auditors have made a statement about “going concern” in more than 70% of the bankruptcies that occurred in less than a year from the audit. Moreover, the auditors foresaw nearly half of the bankruptcies that occurred later than a year.

Many studies show that a lot of financial data is lost when firms are opting out of audits. These studies assume that you can compare companies that is audited with those how opt out. This also relates to errors in tax payments, which auditors corrects when they audit firms. These corrections are lost then the companies are choosing not to be audited and the result is less tax payments from companies without auditing.

My discussion on the pros and cons of voluntary audits show an increase in companies who opt out of audits. This then calls for more control and monitoring of the Danish companies, to ensure a high quality in the financial information and correct tax payments. The future contains a lot of new software and hardware that can give a much-needed help in assuring this high-quality information.

1. Indledning

En revisor har altid fungeret som offentlighedens tillidsrepræsentant, og har på denne måde været med til at sikre at informationen der findes i årsrapporten er retvisende. Revisoren er på denne måde tredjepart i forholdet mellem virksomheden og dens interessenter, som skal sikre en troværdighed i årsrapporten, således at interessenterne kan træffe korrekte beslutninger.

I forbindelse med flere komplekse skatte- og regnskabsregler er revisors arbejde blevet mere omfattende, og derfor også en væsentlig omkostning for virksomhederne. Derfor valgte regeringen i 2006¹ at lempe revisionspligten, således at mindre virksomheder kunne fravælge revision og således spare disse omkostninger. Omkostningerne til det offentlige forbundet med at drive eller opstarte virksomhed skulle mindskes og her var revisionen en væsentlig del.

I 2010² valgte man at udvide satserne for hvilke virksomheder der kunne fravælge revision, og senere i 2013 indførte man erklæringsstandarden udvidet gennemgang³, således at flere virksomheder kunne spare omkostningerne forbundet med drift af virksomhed.

Ikke mange virksomheder valgte i starten at benytte sig af den lempede revisionspligt, det er faktisk først i den seneste tid der har været en stigning i fravalget af revision, denne stigning har dog udviklet sig eksplosivt over de seneste par år, hvor antallet af virksomheder der har fravalgt revision er steget fra 29.340 stk. i 2012 til 93.456 stk. i 2015⁴. Derfor vil det også først være nu at samfundet vil kunne mærke effekten af den lempede revisionspligt.

At flere virksomheder tager beslutningen om ikke at lade sig revidere kan skyldes mange forskellige beslutninger, eksempelvis hvis virksomheden er fuldt egenfinansieret og ikke har væsentlige brugere af årsrapporten – hvorfor skal man så bruge omkostninger til revision af regnskabet? Andre mener et fravalg af revisionen kan være forbundet med mulig skatteunddragelse, da man i princippet kan skrive hvad som helst i sine regnskaber hvis ikke det revideres⁵.

Brancheorganisationen for godkendte danske revisorer, FSR, fører mange kampagner rettet imod de faresignaler som revisionspligten medfører. Eksempler på disse er fejl i regnskaberne, der kan føre til forkerte beslutninger fra virksomhedens interessenter, såsom kreditgiver, leverandør eller SKAT, i form at

¹ <https://www.retsinformation.dk/forms/r0710.aspx?id=27278>

² <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=132341>

³ Erklæringsbekendtgørelsen - <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=181961>

⁴ FSR Spejlanalyse, 2016

⁵ <http://borsen.dk/nyheder/avisen/artikel/11/119901/artikel.html>

forkert selvangivelse. Andre mere alvorlige konsekvenser, set med strafferetlige øjne, er større mulighed for skattesvig, da ingen kontrollerer data der har været med til at generere årsrapporten⁶.

Størstedelen af danske virksomheder skal aflægge et årligt regnskab, som offentliggøres i erhvervsstyrelsens IT-system, og derfor kan man ikke helt undlade at udarbejde regnskabet, kun fravælge at revidere det, hvis ens virksomhed ligger inden for grænserne.

ÅRL § 159 pålægger Erhvervsstyrelsen at udtage stikprøver af de aflagte regnskaber for at sikre årsregnskabsloven overholdes, og hvis man i den forbindelse finder fejl eller mangler ved regnskabet, kan man afkræve et nyt regnskab der er revideret, jf. ÅRL § 135, stk. 7.

På denne måde, og sammen med SKAT's kontroller, er der stadig mulighed for at opfange de problemer som ikke reviderede selskaber kan skabe, men er dette opsyn nok og er der et behov for det? De spørgsmål og flere om emnet vil jeg forsøge at finde svar på i denne afhandling, hvilket bringer mig videre til problemformuleringen.

2. Problemstilling

De konsekvenser og tanker som jeg berørte i indledningen stiller en masse spørgsmål op som lempelsen har medført. Det vil være for meget at se på alt hvad der omhandler lempelsen i en enkelt afhandling, derfor har jeg valgt at fokusere på hvordan et revideret regnskab skaber værdi for virksomheden og dets interessenter, og derved også om det så kan svare sig at undlade det.

Som sagt tidligere er det først nu en væsentlig del af virksomhederne benytter sig af muligheden for ikke at revidere deres regnskaber, hvilket på denne måde gør afhandlingen aktuel og det er også et emne der får mere opmærksomhed i medierne. Samtidigt er der også først nu man for alvor vil kunne analysere effekten af lempelsen og hvordan den påvirker samfundet.

Regeringsgrundlaget "nye mål" fra 2005 var startskuddet til lempelsen af revisionspligten i Danmark, som skulle hjælpe med at nedbringe de administrative omkostninger for virksomhederne⁷. Denne lempelse sammen med de senere lempelser i 2010 og 2013, har været led i et ønske om at øge det danske samfunds konkurrenceevne, ved at følge retningslinjerne givet af EU i deres regnskabsdirektiv. I regnskabsdirektivet er revisionspligten mere lempelig end den har været i den danske lovgivning. Men er det nu også positivt for vores samfund at lempe revisionspligten, og hvilke konsekvenser vil det have i fremtiden?

⁶ <http://borsen.dk/nyheder/avisen/artikel/11/119899/artikel.html>

⁷ http://www.ft.dk/samling/20051/lovforslag/150/html_som_fremsat.htm

For at se nærmere på spørgsmålene og de tanker jeg har gjort mig ved problemstillingen, har jeg valgt at stille nedenstående hoved- og underspørgsmål, som jeg vil forsøge at besvare i denne afhandling.

2.1 Problemformulering

Hovedspørgsmål

Har den lempede revisionspligt mindsket omkostningerne for selskaberne, uden at skabe problemer for interessenterne, herunder også de offentlige myndigheder?

Underspørgsmål

- Hvorfor lempe revisionspligten?
- Hvorfor har vi revision?
- Hvilke alternativer findes til fuld revision?
- Hvad er incitamenterne for fravalg af revision?
- Hvordan gør virksomhederne brug af lempelsen?
- Hvordan har udviklingen været siden indførelsen af den lempede revisionspligt?
- Hvor stor er risikoen for fejl og mangler i regnskaberne der ikke revideres?
- Har lempelsen haft omkostninger for samfundet?
- Hvordan forholder hovedinteressenterne sig til fravalg af revision? – herunder primært kreditgiverne

Ovenstående spørgsmål skal være med til at tegne et billede af revisionspligten i Danmark i dag, samt hvilke valg virksomhederne kan gøre sig når det kommer til revision eller ej. Samtidig vil de give en vurdering af primære regnskabsbrugeres holdning til årsrapporter med og uden revisionserklæringer.

Dog vil der være et behov for at afgrænse problemstillingen og området der skal analyseres, da opgaven ellers vil blive for uoverskuelig og ikke vil kunne gennemarbejdes nok til at give valide svar.

2.2 Afgrænsning

For at sætte rammerne for afhandlingen er det nødvendigt at forklare hvilke emner som problemstillingen ligger op til, men som ikke vil blive belyst i denne afhandling. Derfor er der også behov for helt at præcisere hvad der vil blive sat fokus på i afhandlingen, for på den måde ikke at forvirre læseren. Det vil altid være forfatteren der vælger hvilke emner der undersøges og hermed også opstiller rammerne.

Afhandlingen vil tage udgangspunkt i lempelsen af revisionspligten og hvordan denne har påvirket samfundet og selskaberne. Dette er et stort emne som kunne tage udgangspunkt i mange forskellige problemstillinger såsom skatteunddragelse. Dette har jeg valgt at afgrænse mig væk fra i denne afhandling,

idet emnet vil være stort nok til sin egen afhandling, og da det ikke er mit primære fokus i denne opgave vil jeg ikke kunne belyse emnet nok til at have det med. Dog vil opgaven stadig benævne hvilke problemer væsentlige fejl i regnskaberne vil skabe for selskabernes selvangivelser, men ikke på decideret skattesvig.

Danske selskaber har pligt til at føre regnskaber, men det er ikke alle der skal offentliggøre dem. Derfor vil størstedelen af materialet jeg benytter i denne afhandling stamme fra virksomheder der har pligt til at offentliggøre deres regnskaber. Derudover vil jeg primært fokusere på selskaber i regnskabsklasse B, da det er disse selskaber der har muligheden for fravalg af revision, enten helt eller ved i stedet at vælge erklæringsstandarden udvidet gennemgang. Jeg kommer nærmere ind på regnskabsklassernes opdeling senere i opgaven.

Jeg vil undersøge hvordan lempelsen har påvirket samfundet og virksomhederne i Danmark, hvorfor jeg ikke vil komme ind på hvordan andre landet har implementeret EU's regnskabsdirektiv, og sammenligne deres resultater med Danmark. Igen her vil dette være et emne der er stort nok til sin egen afhandling og derfor vil være for omfattende at tage med i denne afhandling, på samme måde som skatteunddragelse. Samtidig vil det føre til en meget politisk afhandling, hvilket ikke er målet med min. Dog vil jeg komme med enkelte referencer til analyser lavet Storbritannien og Finland.

Lempelsen blev indført ved lov i 2006, men der er først i de seneste år at selskaberne er begyndt at benytte sig af muligheden. Derfor vil jeg primært fokusere på hvordan påvirkningerne har set ud fra 2010 og frem til nu. Alt empiri jeg har fremskaffet til opgaven er fra 2010 og frem, hvilket er gjort med henblik på at gøre opgaven så aktuel som muligt, samtidigt med førnævnte udsagn om at man først nu fravælger revision for alvor. Jeg vil gennem opgaven komme med tanker om hvad fremtiden vil bringe ved fortsat at have lempelsen, men det vil her heller ikke være mit primære fokus for opgaven, da dette er at beskrive påvirkningerne her og nu.

3. Metode

Metodeafsnittet er med til at forklare strukturen omkring opgaven og hvordan data er blevet fremskaffet, for på bedst mulig måde at besvare problemstillingen. I dette kapitel vil jeg komme ind på de videnskabsteoretiske tanker bagved opgaven, samt hvilke data jeg har benyttet mig af og sidst en kritik af kilderne til mine data og teorier.

Mine referencer vil blive oplyst som fodnoter gennem hele afhandlingen. Disse vil enten henvise direkte til artiklen eller analysen, ellers vil link fremgå af litteraturlisten.

3.1 Videnskabsteori

Dette afsnit er taget med i afhandlingen, da det skal forklare hvordan opgaven er blevet til på et videnskabsteoretisk niveau. Det er vigtigt at have med i afhandlingen, da det er med til at forklare hvordan data er blevet behandlet og inden for hvilke paradigmer jeg har forsøgt at besvare mine spørgsmål.

En af de mere anerkendte forfattere på området er Egon G. Guba, der i sin bog "The Paradigm Dialog" opstiller forskellige paradigmer man kan undersøge sine problemstillinger ud efter. De fire mest kendte er positivisme, neo-positivisme, kritisk teori og sidst konstruktivisme.

Da den primære kilde til data i opgaven vil være sekundære data i form af allerede udarbejdede analyser og artikler, vil jeg forsøge at være så objektiv som mulig. Opgaven skal give et billede af effekterne af lempelsen, og ikke min holdning til lempelsen, hvorfor det er vigtigt at forsøge at være objektiv. Men da meget af data er kvalitativt, vil det ikke kunne undgås helt at udelukke subjektivitet i form af min holdning til emnet. Set i dette perspektiv vil tilgangen til opgaven blive hermeneutisk, da min forståelse af emnet vil ændre sig samtidigt med at jeg undersøger emnet nærmere, og til sidst vil dette resultere i en ny forståelse, som vil komme til udtryk i afhandlingen.

Da jeg ikke selv arbejder eller har arbejdet inden for revisionsbranchen, vil dette mindske min bias til fortolkningerne, og jeg vil derfor heller ikke forsøge at pege resultaterne i en bestemt retning for at fremme egne interesser. Dette taler for en mere objektiv tilgang, men stadig uden helt at kunne fjerne egne holdninger og synspunkter.

Det vil derfor ikke være muligt at fastlægge et enkelt paradigme som hele opgaven vil blive undersøgt ud efter, men de enkelte undersøgsmål vil kunne besvares inden for hver deres paradigme.

3.2 Datateknikker

Opgaven vil blive besvaret ved en empiri bestående af både data jeg selv har fremskaffet, men primært med allerede produceret data i form af eksisterende artikler, analyser og andet. Derfor er det interessant at se på forskellene mellem primær og sekundære data.

3.2.1 Primære data

Primære data er data hvor forfatteren selv har været med til at skabe data. Derfor er det også forfatteren der opstiller præmisserne for hvordan disse data bliver til, og senere bearbejder dem. De mest gængse former for primære data er fokusgruppeinterviews, personlige interviews og spørgeskemaer. Her vil interviews være kvalitativt data og spørgeskemaundersøgelser give kvantitativt data.

Der findes meget sekundært data på området for lempelsen af revisionspligten, og specielt på områder der vil besvare mine spørgsmål, men dette kommer jeg ind på senere i afsnittet. Dette er med til at jeg ikke har behov for at fremskaffe en stor del primære data, og derfor vil min primære data kun bestå af et spørgeskema til virksomhederne, da jeg her ikke har haft mulighed for at fremskaffe artikler eller analyser på området. Min primære data vil derfor bestå af kvantitative data.

Kvantitative data er tal, altså tal i form af statistikker og opgørelser, noget man kan sætte i kategorier og lave statistikker ud fra. Alt andet går herefter ind under betegnelsen kvalitative data, disse er eksempelvis revisionsstandarderne, referater af interviews, artikler, årsregnskabsloven m.m.

Inden jeg gik i gang med dataindsamlingen var det min mening ikke at skulle udføre nogle spørgeskemaundersøgelser, men i stedet benytte mig af kvalitative data i form af en række interviews med banker og realkreditinstitutter. Men som dataindsamlingen skred frem, blev det klart for mig at der findes meget sekundært data omkring långiveres holdninger til lempelsen af revisionspligten. Derimod findes der ikke meget omkring virksomhedernes brug af denne. Derfor var jeg nødt til at genoverveje min dataindsamlingsindsats således at jeg har mulighed for at besvare mine spørgsmål på bedste vis. Jeg har i den sammenhæng valgt ikke at lave interviews med långivere, da der her findes meget sekundært data. I stedet har jeg udarbejdet et spørgeskema, for på den måde at finde frem til virksomhedernes brug af revisor og deres erklæringer. Grunden til at jeg har benyttet mig af et spørgeskema fremfor interviews med en række virksomhedsejere, er at de spørgsmål jeg gerne vil have besvaret ikke er meget komplekse eller ligger op til en længere debat mellem mig og respondenter. Ved at benytte mig af et spørgeskema kan jeg hurtigere få flere besvarelser på mine spørgsmål, hvorfor det vil gøre det muligt at generalisere.

3.2.1.1 Spørgeskema

Mine tanker med spørgeskemaet er som tidligere nævnt, at forsøge at generere data om virksomhederne, for at kunne se hvordan de benytter sig af revision og hvorfor. Jeg har valgt at benytte databasen Navne og Numre Erhverv⁸, for at finde oplysninger omkring de virksomheder jeg gerne vil have med i min undersøgelse. Da jeg kun er interesseret i holdningerne fra de virksomheder der har mulighed for at fravælge revision, har jeg i min udvælgelse af respondenter valgt at se bort fra alle virksomheder der ikke overholder kravene. Jeg har i databasen haft mulighed for at sortere mellem virksomhederne, således at jeg har modtaget en liste med virksomheder der opfylder disse krav årsrapporten.

De lister jeg har trukket ud fra databasen, har jeg derefter bearbejdet i Excel, hvor jeg er fjernet alle revisionsselskaber, holdingselskaber og kun udtaget min stikprøve af virksomheder med offentlig e-mailadresse. Jeg har udeladt revisionsselskaber, da jeg ikke mener deres holdning kan sammenholdes med

⁸ <http://erhverv.nnmarkedsdata.dk/>

andre virksomheder, da disse formegentlig har en større baggrundsviden om problemstillingen. Holdingselskaber er fravalgt, da disse oftest kun har få transaktioner, og jeg helst vil have svar fra virksomheder med en daglig drift.

Stikprøven er derefter udtaget tilfældigt iblandt de tilbageværende virksomheder i datasættet.

Stikprøvestørrelsen har jeg fastsat til 400 da jeg mener det vil være tilstrækkeligt for at opnå en passende svarprocent. Erfaringer viser at en større stikprøve ikke altid giver en højere svarprocent eller usikkerhed, tommelfingerreglen er at man skal firedoble stikprøvestørrelsen, for at fordoble antal respondenter. Derfor har mine egne erfaringer i tidligere opgaver og sammenligning med andre undersøgelser på dette niveau hjulpet mig med at fastlægge stikprøvestørrelsen. På samme måde er jeg kommet frem til at en svarprocent på 10-20% i undersøgelsen vil være tilstrækkeligt for at kunne generalisere holdninger og begreber til hele populationen. Mange institutter mener en svarprocent skal ligge helt oppe omkring 50-70%, men igen her viser mine egne erfaringer, samt andre kandidatafhandlinger at dette ikke er muligt at opnå på dette niveau og indsamlingsperiode. Her vil der også være stor forskel på hvem der udsender spørgeskemaet, hvor en offentlig institution har større chance for at opnå en højere svarprocent forhold til en cand.merc.aud. studerende.

Jeg har forsøgt at hæve svarprocenten ved at gøre følgende:⁹

- Kort og præcist spørgeskema – kun 9 spørgsmål, hvilket betyder det ikke tager lang tid at besvare.
- Simple spørgsmål – ikke lange tekster før hvert spørgsmål og ikke krav om uddybning af ens svar. Samt at teksten til spørgsmålene ikke er for komplicerede og benytter alt for teoretiske termer, dette er fordi de udsendes til mange forskellige personer med forskellige baggrunde.
- Lavet spørgsmålsrækkefølgen således at det er de interessante spørgsmål der kommer først, og først til sidst kommer "standard" spørgsmålene der er mindre interessante – dette er for at vække og holde på respondentens interesse så de ikke falder fra midt i besvarelsen.
- Anonymitet for svareren – da emnet godt kan være politisk, kan man godt miste respondenter der ikke har lyst til at stå frem med deres holdninger
- Givet mulighed for indsigt i analysen – muligheden for indsigt i den færdige analyse og evt. afhandling er med til at skabe interesse for emnet og derfor en lyst til at svare på skemaet.

Ved at gøre ovenstående har jeg forsøgt at hæve svarprocenten, da vi alle ved at virksomhederne modtager mange spørgeskemaer og mine tiltag håber jeg er med til at de vælger at svare på mit.

⁹ Bog – Den skinbarlige virkelighed s. 165

Da jeg har valgt at stille et meget begrænset antal spørgsmål er det derfor vigtigt at overveje relevansen af disse. De skal alle være relevante, da et ikke relevant spørgsmål vil være spild i undersøgelsen. Jeg har derfor valgt kun at stille spørgsmål direkte til virksomheden og dens brug og holdning til revisionserklæringer, og et par enkelte tjek spørgsmål i slutningen af undersøgelsen, der skal give mig et overblik over hvem der svarer og hvor i landet de befinder sig. Jeg har derfor undladt at stille spørgsmål til virksomhedens økonomiske oplysninger og deres forståelsesniveau for emnet. Dette mener jeg ikke er relevant for min undersøgelse, da jeg skal benytte den for at se hvad virksomhederne benytter sig af og hvorfor det netop gør det og ikke hvor meget de kender til lempelsen af revisionspligten og loven derom.

For at sikre en høj reliabilitet og validitet i undersøgelsen har jeg valgt at sammenligne svarerne med tilsvarende undersøgelser og holdninger på området i form af sekundære data, dette kommer jeg nærmere ind på i selve analysen, da denne sammenligning ses ud fra hvert enkelt spørgsmål. Ved at sammenligne med andre dataformer, forsøger jeg at sikre at data indsamlet i denne undersøgelse er korrekt og derfor kan benyttes til at konkludere for hele populationen. Med det sagt vil det ikke være muligt at gøre dette for alle data jeg har indsamlet, men kan man krydsreferere på nogle steder vil dette hæve kvaliteten i undersøgelsen.

Jeg har derudover forsøgt at fjerne mine egne holdninger til emnet, for på den måde at undersøgelsen laves helt uden bias fra undersøgeren. På denne måde formår jeg ikke at have nogen indvirkning på svarerne, hvilket er med til at gøre dem mere brugbare og pålidelige. Dette har jeg gjort ved at dele spørgeskemaet ud til enkelte testpersoner, som derefter har kommenteret på det, således at jeg kunne ændre spørgsmålene eller måden de var udformet på¹⁰.

Min dataindsamlingsperiode startede med udsendelse af mails torsdag d. 2/3-2017 og sluttede fredag d. 31/3-2017. I en ideel verden vil undersøgelsen have løbet længere tid, men da jeg først sent i mit forløb ændrede min dataindsamlingsmetode, måtte denne periode være passende. Den begrænsede periode har været med til at spørgeskemaet skulle udformes så kort som muligt, for på den måde at få virksomhederne til at svare på skemaet når de læste mailen og ikke lagde den til side og først svare når der var tid. En stor del af besvarelserne kom også indenfor de første par uger af indsamlingsperioden, hvilket taler for at dette er lykkedes.

Erfaringerne og svar på spørgeskemaet kommer jeg ind på senere i afhandlingen hvor jeg behandler indsamlingen og de data den har frembragt.

¹⁰ Bog – Den skinbarlige virkelighed s. 165

3.2.2 Sekundære data

De sekundære data findes i data der allerede er forarbejdet af andre forfattere, som så kan indsamles og benyttes i afhandlingen. Hvis denne form for data er tilgængelig om emnet vil denne kunne spare forfatteren for en del ressourcer, ved ikke selv at skulle foretage alle undersøgelserne. Ved sekundære data er det vigtigt at se nærmere på validiteten og pålideligheden, for at være sikker på at man kan benytte sig af dem uden problemer.

Jeg har valgt at basere størstedelen af denne afhandling på sekundære data, hvilket derfor også stiller store krav til min vurdering af validiteten heraf, dette kommer jeg nærmere ind på senere.

Jeg vælge primært at indsamle denne form for data, da der findes meget om emnet, både i form af artikler, analyser og diverse statistikker.

Kilderne til mine sekundære data stammer hovedsageligt fra artikler, bøger, revisionsstandarder, årsregnskabsloven m.fl., erklæringsbekendtgørelsen og andre. Derudover har jeg benyttet mig af muligheden for at hente inspiration fra andre afhandlinger på området til valg af relevante teorier og synsvinkler.

Jeg har eksempelvis valgt ikke selv at udarbejde et spørgeskema til kreditinstitutterne for at få svar på deres risikovurdering af selskaber som revideres eller ej. Dette har jeg gjort, da der allerede ligger en aktuel undersøgelse om netop dette fra FSR og Experian A/S. Denne analyse er foretaget af en brancheorganisation og et analysebureau, som har flere ressourcer og større kendskab på området end jeg selv. Derfor vil jeg her se en fordel i at benytte sekundært data i stedet for primære data.

3.2.3 Datatriangulering

Da jeg i afhandlingen både benytter mig af primære og sekundære data, er det med til at sikre validiteten i afhandlingen. På samme måde skabes dette også ved at sammenholde kvantitativt data med kvalitativt data. Eksempelvis vil min spørgeskemaundersøgelse sammenholdes med artikler udgivet i Børsen omkring en enkelt virksomhedsejers holdning til lempelsen, for på den måde at sikre en højere validitet i udsagnene der fremkommer i artiklen og undersøgelsen. Hvilket bringer mig videre til kildekritik, hvilket som sagt er interessant at se på, nu hvor jeg benytter mig meget af sekundære data.

3.3 Kildekritik

Som nævnt er det vigtigt at forholde sig til pålidelighed og validiteten i den data man har indsamlet.

En stor del af data består i artikler og analyser foretaget af brancheorganisationen FSR. Disse er derudover blevet udarbejdet i samarbejde med uafhængige analyseinstitutter såsom Experian A/S og Copenhagen Economics. Derfor må det også forventes at data herfra er validt, men jeg har stadig forholdt mig skeptisk over for det, da FSR også er meget politiske anlagte, hvorfor deres fortolkninger eventuelt kunne forsøge at præge politikere i en bestemt retning. Når det så er sagt er de fleste analyser og artikler på området bestilt af FSR, da de som organisation har en stor interesse på området.

Derudover har jeg indsamlet en række artikler fra forskellige aviser og revisions og regnskabsmæssige tidsskrifter. Her har jeg igen forsøgt at forholde mig kritisk over for forfatterne og de bagvedliggende kilder, for på den måde at sørge for høj pålidelighed i mine data.

For at gøre afhandlingen så aktuel som mulig, har jeg forsøgt at fremskaffe artikler og analyser af nyere tid, således at jeg ikke benytter mig af sekundært data udarbejdet i 1995 til at belyse en problemstilling i 2017. De enkelte undersøgelser og artikler af ældre tid jeg benytter mig af, vil primært blive benævnt i det teoretiske afsnit af afhandlingen, da teorien bag emnerne som oftest er af ældre dato, men som stadig er aktuelt i dag.

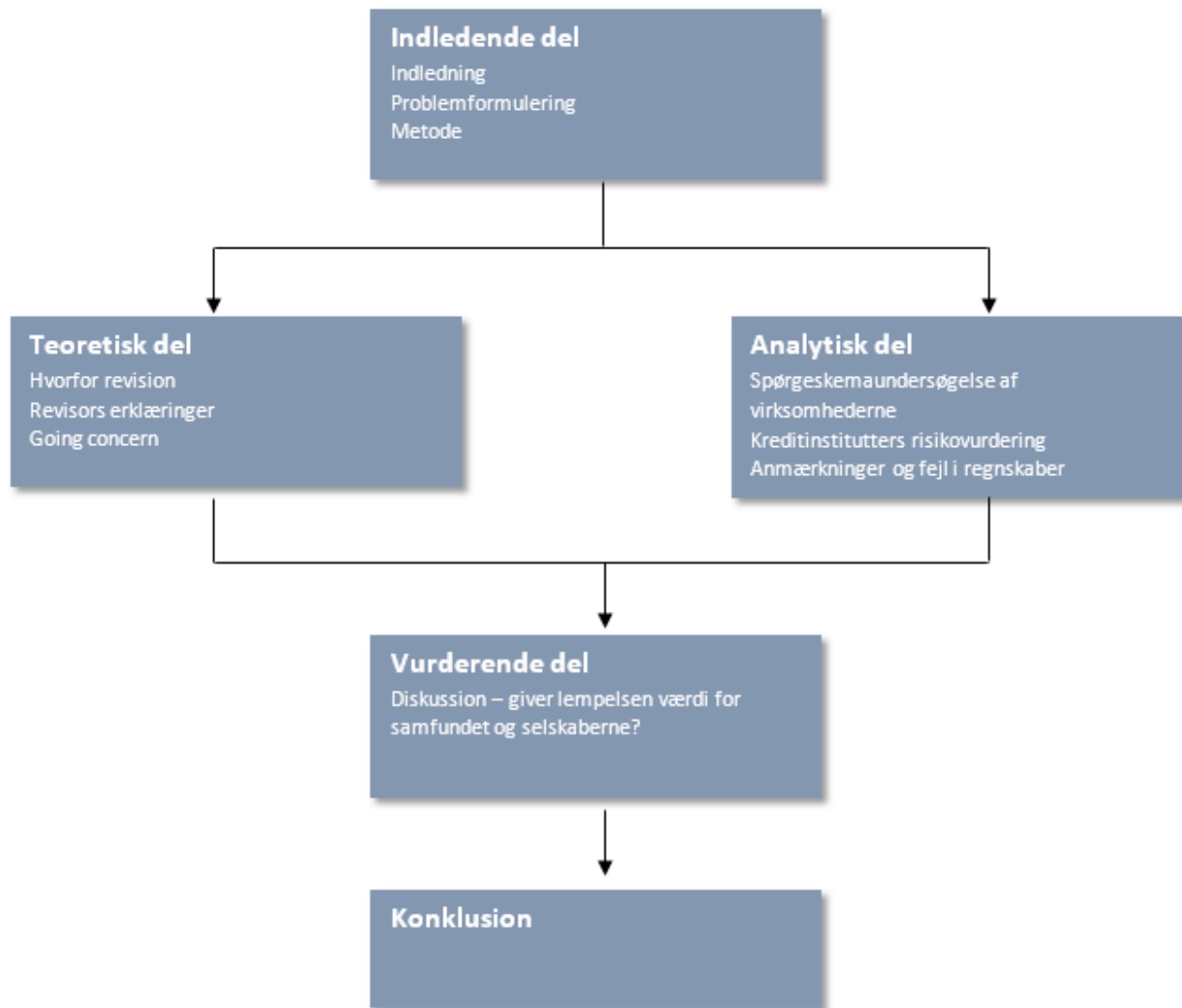
En stor mængde data stammer fra offentlige instanser såsom erhvervsstyrelsen og regeringen, hvilket jeg forventer viser et retvisende billede, og jeg har derfor ikke forholdt mig kritisk overfor pålideligheden heraf, men stadig overvejet om artikler og analyser var aktuelle og relevante for min problemstilling.

Regeringen valgte at ændre grænserne for regnskabsklasserne med ikrafttræden for regnskaber afgivet fra 1. januar 2016. Med ændringen blev omkring 95% af de danske virksomheder placeret inden for grænserne i regnskabsklasse B¹¹, hvilket gør at endnu flere selskaber kan vælge ikke at få deres regnskaber fuldt revideret. Alle analyser jeg har benyttet i afhandlingen er lavet før ændringerne trådte i kraft, og størrelsesgrænserne for fuldt fravalg af revision er ikke ændret, hvorfor dette ikke burde ændre på afhandlingens konklusioner.

¹¹ <https://www.pwc.dk/da/nyt/finance/regnskab/aendringer-til-aarsregnskabsloven-forhoejelse-af-stoerrelsesgraenser-medfoerer-flere-b-virksomheder.html>

3.4 Struktur

Dette afsnit er taget med for at give læseren et overblik over afhandlingen og opbygningen heraf. Herved kan hvordan de forskellige afsnit er med til at supplere hinanden, for til sidst at ende i en endelig konklusion på opgaven.



Figur 1 – Afhandlingens struktur (Kilde: egen tilvirkning)

Den indledende del er hvor emnet forklares og problemstillingen klarlægges og afgrænses. Metoden forklarer tilgangen til opgaven og sætter rammerne for afhandlingen. Derudover bliver dataindsamlingsmetoder gennemgået, samt kritik af kilderne hertil.

Den teoretiske del forklarer teorien bag revision, den forklarer tanken bag revision ved hjælp af agentteorien, samt hvorfor vi har revision. Derudover vil der blive set nærmere på love og standarder for hvilke erklæringer revisor kan afgive på regnskaber, samt hvilken sikkerhed disse gives med.

Sidst i afsnittet vil begrebet "fortsat drift" blive forklaret og hvilke standarder der ligger til grund for dette.

Den analytiske del vil jeg benytte til at forklare hvordan virksomhederne benytter lempelsen, hvilket sker ved at se på min spørgeskemaundersøgelse og den sekundære data der findes på området.

Bagefter vil jeg belyse realkreditinstitutternes risikovurdering af selskaber med og uden revision, via sammenligning af analyser på området.

Dernæst vil anmærkninger og væsentlige fejl i regnskaber blive undersøgt, herunder muligheden for tabt skatteprovenu nå regnskaberne ikke revideres

Afsnittet sluttet af med at se nærmere på udvalgte offentliggjorte regnskaber, hvor der vil komme sammenligninger mellem disse regnskaber med og uden revision.

Den vurderende del vil sammenholde teori- og analysedelene, for på den måde at finde tendenserne i samfundet og hvilke effekter lempelsen af revisionspligten har haft herpå. Derudover vil afsnittet afsluttes med en diskussion omkring lempelsen og værdien af den.

Den konkluderende del vil indeholde den samlede konklusion på afhandlingen og derved svare på spørgsmålene stillet i problemformuleringen. Derudover vil afsnittet indeholde en perspektivering af emnet.

4. Teoretisk del

Den teoretiske del af afhandlingen skal være med til at give læseren en grundlæggende viden om hvorfor vi har revision og hvordan revision giver årsrapporten værdi. Derudover vil relevante standarder og lovgivning omkring problemstillingen også blive berørt. Først vil jeg definere regnskabsklasserne i Danmark og hvorledes revisionspligten er for hver klasse.

4.1 Definition af regnskabsklasser og revisionspligt

For at kunne fastlægge hvilke selskaber der har mulighed for at fravælge revisionen, er det nødvendigt at se på hvordan regnskabsklasserne er fordelt i Danmark. Den danske regering har valgt at opdele virksomhederne i Danmark efter "byggeklodsmodellen", hvor man inddeler selskaberne efter omsætning, antal ansatte og balancesum, jf. ÅRL § 7. Derudover indeholder ÅRL forskellige regler for hvilke elementer ens regnskab skal indeholde, alt efter hvilken klasse man ligger i. "Byggeklodsmodellen" trådte i kraft januar 2002, og grænserne er blevet forhøjet ved ændringen af ÅRL i 2015. Denne ændring har primært forhøjet grænserne for virksomheder i regnskabsklasse B og C, hvilket har medført at regeringen fremover forventer

at 95% af alle danske virksomheder, som aflægger regnskab efter ÅRL, vil ligge inden for grænserne i regnskabsklasse B¹². Jeg har skitseret størrelsesgrænserne op før og efter lovændringen i figur 2 herunder.

Regnskabsklasser	Før lovændring 2015	Nye grænser 2016
Klasse A Personligt ansvar & LEV regulerede virksomheder	Virksomheder med personligt ansvar og små virksomheder med begrænset ansvar	Virksomheder med personligt ansvar og små virksomheder med begrænset ansvar
Klasse B Mikro- & Små virksomheder	<u>Små virksomheder</u> Omsætning < 72mio. Antal ansatte < 50 Balancesum < 36mio.	<u>Mikrovirksomheder</u> Omsætning < 5,4mio. Antal ansatte < 10 Balancesum < 2,7mio. <u>Små virksomheder</u> Omsætning 5,4 – 89mio. Antal ansatte 10 - 50 Balancesum 2,7 – 44mio.
Klasse C Mellemstore & Store virksomheder	<u>Mellemstore virksomheder</u> Omsætning 72 – 286mio. Antal ansatte 50 - 250 Balancesum 36 – 143mio. <u>Store virksomheder</u> Omsætning > 286mio. Antal ansatte > 250 Balancesum > 143mio.	<u>Mellemstore virksomheder</u> Omsætning 286 – 313mio. Antal ansatte 50 - 250 Balance 44 – 156mio. <u>Store virksomheder</u> Omsætning > 313mio. Antal ansatte > 250 Balancesum > 156mio.
Klasse D Børsnoterede virksomheder	Børsnoterede og statslige aktieselskaber Ingen grænser	Børsnoterede og statslige aktieselskaber Ingen grænser

Figur 2 - Regnskabsklasser (Kilde: egen tilvirkning – ÅRL § 7)

Denne ændring er interessant, da denne gør at 95% af alle virksomheder derved får mulighed for at fravælge fuld revision af deres regnskab, jf. ÅRL § 135, stk. 1. Dog har man valgt at dele regnskabsklasse B op endnu engang, således at visse selskaber helt kan fravælge revision, samtidigt med at de lidt større selskaber har mulighed for at vælge udvidet gennemgang i stedet for fuld revision. I figur 3 herunder ses grænserne for fravalg af revision.

¹² <https://www.pwc.dk/da/nyt/finance/regnskab/aendringer-til-aarsregnskabsloven-forhoejelse-af-stoerrelsesgraenser-medfoerer-flere-b-virksomheder.html>

Regnskabsklasse B – Grænser for fravalg af revision jf. ÅRL § 135	
Mulighed for helt at fravælge revision	Omsætning < 8mio. Antal ansatte < 12 Balancesum < 4mio.
Mulighed for valg af udvidet gennemgang i stedet for revision	Overholdelse af grænserne ved at aflægge årsregnskab efter reglerne for regnskabsklasse B.

Figur 3 - Grænser for fravalg af revision (Kilde: egen tilvirkning - ÅRL § 135)

Som man kan se i figur 3 herover, følger muligheden for tilvalg af udvidet gennemgang grænserne for regnskabsklasse B, og grænserne herfor er steget samtidigt med stigningen i "byggeklodsmodellen".

Grænserne for helt at fravælge revision følger ikke "byggeklodsmodellen", men er fastsat i ÅRL § 135, stk. 1. Denne lempelse udspringer af EU's 8. regnskabsdirektiv¹³, hvor artikel 34 kun nævner revisionspligt af mellemstore og store selskaber, samt selskaber med særlig offentlig interesse. Derfor kan det udelades at der ikke er revisionspligt for små virksomheder, der defineres i direktivets artikel 3, hvor omsætning og balancesum ikke må overstige henholdsvis 4mio. og 8mio. EUR. (groft omregnet til dansk valuta på direktivets udgivelsesdato er 30mio. og 59mio. DKK.) Denne minimumsgrænse er væsentlig højere end den danske, der er således mulighed for at lempe revisionspligten i Danmark yderligere. Andre medlemslande af EU har valgt at lempe revisionspligten mere end Danmark, eksempelvis har Storbritannien lempet helt op til EU's minimumsgrænser.

Lempelserne af revisionspligten fremkommer af et ønske om at lette de økonomiske byrder der pålægges virksomhederne, men hvad er så grundlaget og incitamentet for at få revideret sit regnskab? – dette spørgsmål kan forsøges forklaret ved hjælp af agent/principal teorien, hvilket bringer mig videre til næste afsnit.

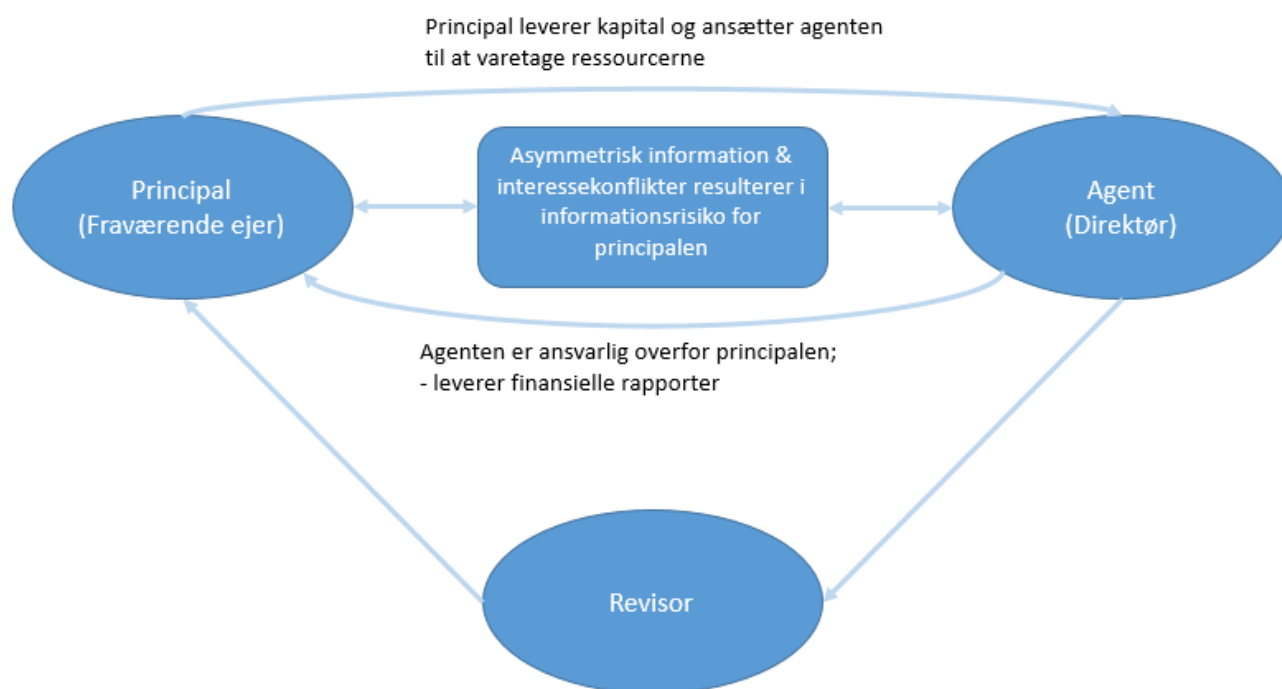
4.2 Hvorfor revision?

Med rammerne omkring regnskabsaflægning på plads er det nærliggende at se på hvorfor der behov for revision. Derfor har jeg set nærmere på de basale teorier der beskriver behovet, herunder agent/principal teorien.

¹³ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013L0034&qid=1489672058375&from=DA>

4.2.1 Agent/principal teorien

Teorien bag revisionsbehovet opstod, da virksomheder gik fra at være små selskaber hvor ejeren som regel også var lederen. Her ville der ikke være problemer eller opstå interessekonflikter som senere opstod, da ejeren gik fra at være en del af virksomheden, til at være personen eller personerne der indskød kapital i virksomheden og derefter ansatte en leder til at varetage den daglige ledelse af selskabet. Denne konstellation kan give problemer og interessekonflikter mellem ejeren (principalen) og direktøren (agent og daglig ledelse) da de begge kan risikere at have hver deres dagsorden. Ejeren ønsker som regel at virksomheden klarer sig godt, så den giver et stort overskud til ejerne, samtidig med at direktøren kan have et incitament for at snyde med regnskabet for at skabe en større bonus til sig selv. Da ejeren ikke altid selv kan overvåge direktøren, opstod behovet for en tredjemand som havde muligheden for at gennemgå direktørens arbejde for på den måde at verificere at dette er retvisende overfor ejerne.



Figur 4 - Agent/Principal teorien - (Kilde: Auditing & Assurance Services s. 7 - Figur 1-1)

På denne måde arbejder revisor som tredjemanden og bindeleddet mellem ejeren og direktøren. Han er således ansat til, at mindske informationsrisikoen der forefindes mellem principalen og agenten. Dette gør han ved at gennemgå arbejdsgange og regnskaber, for derefter at fremskaffe et revisionsbevis for at regnskabet er retvisende.

Revisor er derfor bestyrelsen eller ejerens måde at føre kontrol med direktionen, dog skal det også huskes at revisor samtidigt er offentlighedens tillidsrepræsentant jf. RL § 16.

Sammenholder man denne teori med hvilke virksomheder der har mulighed for helt at fravælge revision, vil denne ikke kunne tale for at man skal vælge revision, da det oftest i disse virksomheder er ejeren der fungerer som direktør og derved også daglig leder. Derfor vil der ikke opstå interessekonflikt eller informationsrisiko, hvorfor der som udgangspunkt heller ikke være behov for revision. Men principal/agent teorien åbner op for flere forhold, da det i dag ikke kun er ejeren der har interesse i virksomheden og dens udvikling.

Der er mange interessenter med interesse i virksomheden, dette kan både være leverandører, långivere eller offentlige instanser såsom SKAT og erhvervsstyrelsen. Disse vil derfor kunne træde i ejerens sted som principal i denne teori, hvorved de gerne ser en revisionserklæring på et regnskab, for på den måde at sikre sig at det giver et retvisende billede. Det er derfor vigtigt at undersøge hvilke af disse interessenter der har særlig interesse i regnskaberne for de selskaber der kan fravælge revision, og dette kan gøres ved hjælp af en interessentanalyse såsom koalitionsmodellen beskrevet i bogen Finansiell Rapportering¹⁴.

4.2.2 Interessenterne (koalitionsmodellen)

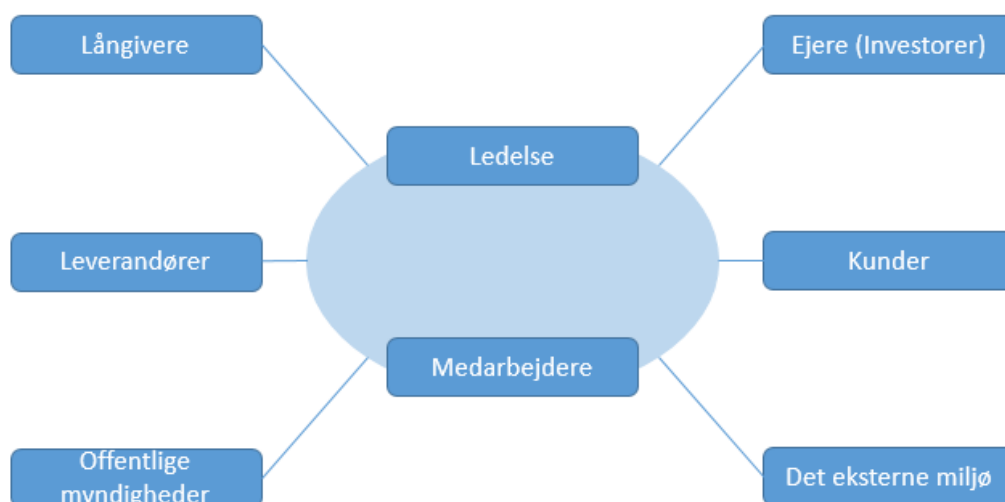
Jens O. Elling beskriver i sin bog Finansiell rapportering virksomheden som et netværk af interessentgrupper, der hver i sær stiller ressourcer til rådighed, for på et senere tidspunkt at få en del af værdien der bliver skabt.

Set fra denne betragtning vil der være mange som har interesse i virksomheden og hvordan denne udvikler sig. Derfor vil disse interessenter gerne sikre sig, at den data og regnskabsinformation de modtager er retvisende, således at de kan tage de korrekte beslutninger omkring deres medvirken i virksomheden.

Virksomhedens interessenter kan derfor være med til at presse ledelsen til at lade regnskabet revidere, samtidigt med at det kan være et incitament for ledelsen at mindske informationsrisikoen til interessenterne, således at man kan opnå bedre aftaler.

Men hvilke interessenter er så de væsentligste og mest interessante at fokusere på, når det gælder virksomhederne i regnskabsklasse B? Figur 5 herunder opstiller de primære interessenter i virksomhederne i dag, og disse er alle en del af virksomhedernes eksistensgrundlag, da størstedelen af selskaberne ikke ville kunne fungere uden at samarbejde med hver og en.

¹⁴ Bog - Finansiell Rapportering s. 24



Figur 5 - Koalitionsmodel (Kilde: Finansiell Rapportering s. 24)

Jeg vil ikke gå i dybden og forklare hver gruppe for sig, men blot fokusere på de 2 væsentligste for de aktuelle virksomheder og hvorfor det forholder sig således.

Långivere og herunder bankerne ses som den primære finansieringskilde for små og mellemstore virksomheder i Danmark¹⁵. Som primær finansieringskilde vil de derfor også blive en tæt samarbejdspartner med virksomheden, hvor lånevilkår og renteniveauer kan have stor indvirkning på virksomhedens resultater. Derfor er det i virksomhedens interesse at forhandle sig frem til de bedste forhold, hvilket de kan gøre ved at være velforberejdede¹⁶ og herved også at have korrekt og relevant data med.

Overført til agent/principal teorien vil der her være et incitament for ledelsen om at have en revisor til at gennemgå regnskabstal og forretningsgange for på den måde at mindske informationsrisiko og øge kvaliteten i den data der videregives til principalen (banken i dette tilfælde), for på den måde at forbedre deres forhandlingsgrundlag overfor banken og derved opnå bedre lånevilkår.

Denne tanke bakkes også op af en undersøgelse fra Storbritannien lavet af Jill Collis¹⁷, hvor de adspurgte virksomheder mente revision var med til at øge deres informationsniveau til långivere.

De offentlige myndigheder er også en væsentlig interessant, hvor virksomhederne på samme måde, som med bankerne vil have fordel af revision. Dette vil endnu engang hjælpe til at øge informationsniveauet og derved sikre at eksempelvis selvangivelsen til SKAT er korrekt beregnet, således at virksomheden formår at bruge skattelovgivningen som tiltænkt.

¹⁵ <http://www.finansraadet.dk/tal--fakta/Pages/bankernes-betydning-i-samfundet/bankerne-i-virksomhedernes-hverdag.aspx>

¹⁶ <https://www.bluegarden.dk/Nyheder/Banken-siger-nej-til-hver-femte-virksomhed>

¹⁷ Analyse - Size theory and the demand for voluntary audit by small companies in the UK, pt. 2.3 – Jill Collis

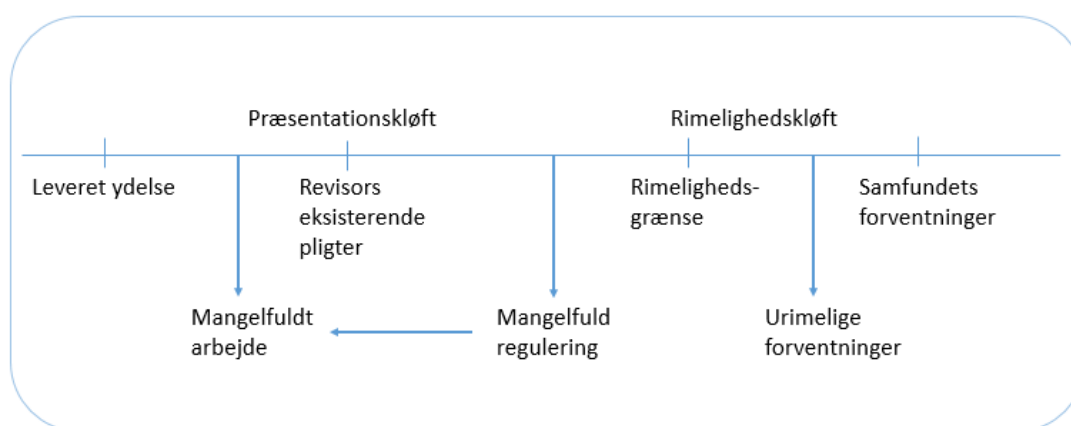
Ved hjælp af de 2 forklarede teorier kan det udledes at der foreligger et behov for revision hos mange virksomheder så snart de har behov for ekstern finansiering, eller virksomheden når en vis størrelse.

Men derudover er det vigtigt at se på revisors arbejde og de forventninger som kunder og offentligheden har til dem. Problemet med disse forventninger er at de kan være forskellige alt efter hvem man spørger, og det har skabt teorien bag forventningskløften, som er den sidste teori jeg vil belyse med henblik på besvarelsen af opgaven.

4.2.3 Forventningskløften

Når revisor afgiver en erklæring eller udfører en arbejdshandling, har flere undersøgelser vist at der oftest vil ligge en forskel i revisors arbejde og hvad der forventes af ham. Dette skyldes ikke altid en mangelfuld revision, men oftere en alt for høj forventning til revisors arbejdshandlinger.

Forventningskløften kan opdeles i 2 forskellige former, præsentationskløften og rimelighedskløften¹⁸. Når offentligheden har alt for høje og derved urimelige forventninger til revisors arbejde, vil disse falde ind under rimelighedskløften, dette kan eksempelvis være at man forventer at en blank revisionspåtegning er ensbetydende med ingen fejl i regnskabet overhovedet, hvilket man ikke kan forvente at revisor kan stille sikkerhed for. Selvom revisor arbejder med en høj sikkerhed på erklæringen, vil denne ikke være ensbetydende med fuldkommen sikkerhed.



Figur 6 - Forventningskløften (Kilde: Professionsetik for revisorer s. 15)

Præsentationskløften kan deles op i 2, den ene handler om mangelfuld regulering, hvor forventningen til revisor er højere end arbejdet han har udført, selvom han har lavet det korrekt og helt efter revisionsstandarden. Her ligger den forkerte forventning i brugerens kendskab til revisionsstandarden, hvilket man ikke kan forvente er højt. Mangelfuld regulering kan revisor ikke holdes ansvarlig for, men det

¹⁸ Bog - Professionsetik for revisorer s. 14

kan han derimod ved mangelfuldt arbejde, denne kløft opstår når brugeren forventer en vis kvalitet og revisoren ikke lever op til denne ved ikke at udføre sit arbejde godt nok.

Forventningskløften kommer specielt til syne når virksomheder vælger andre revisionsydelser end fuld revision af deres regnskaber. Dette sker, da en stor del af offentligheden ikke har kendskab til forskellen i revisors erklæringer og hvilken sikkerhed der kan forventes af dem. Der er meget stor forskel på sikkerheden i et regnskab hvor revisor har foretaget fuld revision fremfor et hvor revisor kun har hjulpet med opstillingen af regnskabet.

Dette bringer mig videre til mit næste emne, som er revisors erklæringer og forskellene heri.

4.3 Erklæringsstandarder

Når virksomhederne har mulighed for at fravælge fuld revision, vil de stadig kunne bede deres revisor gennemgå regnskabet og eventuelt komme med en erklæring om det. Der er stor forskel på hvordan revisor udfører arbejdet og størrelsen af kravet til arbejdshandlinger ved de forskellige erklæringer, og derfor også ved sikkerheden som revisor vil kunne afgive erklæringen ved. Derfor er det vigtigt som regnskabsbruger at have kendskab til hvilke erklæringer revisor kan afgive og endnu mere; hvilken sikkerhed afgives de med.

Jeg har valgt i dette afsnit at begynde med erklæringerne med mindst sikkerhed og derefter sammenligne dem med de mere fyldestgørende erklæringer. Den første erklæring gives helt uden sikkerhed, og derfor kan den også være farlig, hvis brugeren forventer at der er dette.

4.3.1 ISRS 4410 – Opgaver om opstilling af finansielle oplysninger

Målet med denne erklæringsstandard er beskrevet i dens afsnit 16, hvor der står at revisor skal assistere den daglige ledelse med at opstille regnskabet.

Grunden til at ledelsen vælger at betale revisor for denne opgave er at revisor har stort fagligt kendskab til regnskaber og regnskabsaflæggelse, og derved vil kunne være behjælpelig med at overholde love og standarder ved opstilling af regnskaber, jf. afsnit 5.

Dermed er det ikke sagt at revisor er ansvarlig for de bagvedliggende data og nøjagtigheden heraf. Det er alene den daglige ledelses ansvar, at de finansielle oplysninger er korrekte og at der er anvendt de korrekte regnskabsprincipper, hvilket også hænger sammen med at revisor ikke afgiver en konklusion på denne type erklæring. Denne erklæring afgives uden sikkerhed, hvilket betyder at revisor ikke afgiver en konklusion, og således heller ikke stå inde for nøjagtigheden og fuldstændigheden af de finansielle data. Revisor vil heller ikke give en konklusion som vil verificere dette, jf. afsnit 6.

At erklæringen er uden sikkerhed er vigtig at forholde sig til som regnskabsbruger, da det kun er den

daglige ledelse der står inde for at regnskabet er retvisende, og derved er vi tilbage ved agent/principal teorien hvor ledelsen kunne have et incitament til at lave besvigelser.

Derved er det ikke sagt at revisor helt kan forholde sig afslappet til de finansielle oplysninger, da standarden stiller krav til at revisor opnår kendskab til virksomhedens drift og forretning jf. afsnit 28, samtidigt med at revisor skal gøre ledelsen opmærksom på unøjagtige oplysninger, således at disse kan blive rettet før regnskabet offentliggøres, jf. afsnit 32.

Hvis ledelsen derefter vælger ikke at lave korrektioner i de finansielle oplysninger, skriver standarden at revisor skal fratræde opgaven og give besked til ledelsen og det øverste ledelses organ om dette.

Denne regel hænger sammen med at revisor stadig skal bevare sin etiske skepsis og derved udvise professionel adfærd, samt efterleve retningslinjerne for revisors etiske adfærd. Disse skriver at revisor ikke må forbindes med opgaver og rapporter, der indeholder urigtige og vildledende oplysninger, og hvis man bliver opmærksom på dette skal man fjerne sig fra forbindelsen, jf. afsnit A19-20.

Når erklæringen afgives uden sikkerhed vil der ikke være krav om revisors uafhængighed, men det er stadig et krav at man oplyser om dette i erklæringen, jf. RL § 16, stk. 4, således at regnskabsbrugeren bliver bekendt med dette.

For at oplyse om opgavens omfang og revisors ansvar ved denne, stiller standarden krav til at revisor gør regnskabsbruger bekendt med omstændighederne bagved, for på denne måde at forsøge at mindske forventningskløften.

4.3.2 – ISRE 2400 & 2410 – Opgaver om review af historiske regnskaber

Et review kan gives efter 2 forskellige erklæringsstandarder, hvor ISRE 2410 benyttes når man allerede er valgt til at revidere virksomhedens regnskab på generalforsamlingen, og ISRE 2400 i stedet vil kunne benyttes når man ikke allerede skal revidere virksomhedens regnskab. ISRE 2410 bliver derfor oftest benyttet hvis man eksempelvis skal give en erklæring på et kvartalsregnskab til långiver.

Da jeg i denne afhandling fokuserer på muligheden for at fravælge revision, vil ISRE 2400 være mest relevant, da denne behandler review af et regnskab, selvom det ikke er revideret.

Til forskel for ISRS 4410, bliver en reviewerklæring afgivet med sikkerhed, dog er denne kun begrænset, da arbejdshandlingerne er mindre og ikke nær så omfattende som ved eksempelvis fuld revision. Revisor vil derfor ikke kunne opnå den samme form for revisionsbevis for at regnskabet er retvisende. Review baserer sig primært på analyser og forespørgsler. RL § 1, stk. 2, fortæller at erklæringer med sikkerhed er omfattet af revisorloven, hvilket betyder at loven skal overholdes ved afgivelsen af review i modsætning til ISRS 4410, som er undtaget en stor del af loven.

Da erklæringen er omfattet af revisorloven, stilles der krav til at revisor tager stilling til uafhængighed, om man har den fornødne kompetence, at man må afgive erklæringen m.m. jf. RL § 15 a. Kravet om uafhængighed reguleres i RL § 24, og forklarer at revisor ikke må have interesse i virksomheden eller være involveret i beslutningstagning. Uafhængigheden skal være tilstede både ved opgavens start, men også have været tilstedet i perioden opgaven handler om.

På samme måde som ved assistance, skal revisor opnå tilstrækkelig forståelse af virksomheden, her dog dybere således at man kan identificere mulige område i regnskabet som kan indeholde fejl. På denne måde kan revisor forsøge at lave handlinger som imødeser disse risici.

Forståelsen af virksomheden omfatter brancheforhold, lovgivninger, regnskabssystemer, samt virksomhedens drift og ledelse.

Denne forståelse af virksomheden skal hjælpe revisor med at opstille et væsentlighedsniveau for review opgaven jf. afsnit 43-44. Revisors professionelle faglige vurdering indgår i fastsættelsen af væsentligheden, og er derfor ikke et beløb som er reguleret ved lov.

Et væsentlighedsniveau er med til at hjælpe revisor med at udforme handlinger mod poster der overstiger niveauet, således at revisor ikke skal gennemgå enhver transaktion i regnskabet. Dette er med til at effektivisere revisors arbejde, således at der ikke laves unødigt arbejde. Det er dog stadig et krav at revisor laver handlinger mod områder som ligger under væsentlighedsniveauet, hvis revisor gennem sit kendskab til virksomheden identificerer disse som indeholdende fejlinformation.

Som nævnt tidligere baseres et review primært på forespørgsler og analytiske handlinger. Forespørgsler består i at indhente informationer omkring området fra personer som har kendskab hertil, det kan både være personer i virksomheden eller i dens omverden.

Analytiske handlinger består i at revisor benytter sin professionelle skepsis i analyser af finansielle oplysninger, sammenholdt med ikke-finansielle oplysninger omkring virksomheden. Et eksempel kunne være en analyse af udviklingen i vareforbruget, ved at sammenligne dette med udviklingen i indkøbspriserne og efterspørgslen i branchen, for til sidst at sammenholde dette med omsætningen. På denne måde kan revisor undersøge om der er mærkelige udsving i regnskabsposterne som ikke burde være der. Hvis revisor opdager mulig fejlinformation i regnskabet, kræver standarden at der foretages yderligere handlinger for at afdække denne mistanke og opnå et tilstrækkeligt revisionsbevis, jf. afsnit 57.

Det er den ansvarlige ledelse der har ansvaret for at regnskabet er retvisende, jf. ÅRL § 9, stk. 1, nr. 2. Men ved et review skal revisor fremskaffe en skriftlig udtalelse hvor ledelsen beskriver sit ansvar forbundet med regnskabsaflægning og i henhold til erklæringsstandarden for review, jf. afsnit 61. På denne måde kan revisor i sin erklæring oplyse hvilket ansvar tilfalder ham ved afgivelsen af sin konklusion.

Konklusionen er negativ formuleret, hvilket vil sige at revisor skriver at *"...vi ikke er blevet bekendt med forhold, der giver os grund til at mene, at regnskabet ikke i alle væsentlige henseender giver et retvisende billede..."*. Denne konklusion gives, da erklæringen kun er forbundet med begrænset sikkerhed. Revisor har derudover mulighed for at afgive en modificeret konklusion på erklæringen, hvis man ikke har kunne opnå tilstrækkeligt revisionsbevis for specifikke område i regnskabet.

4.3.3 – Udvidet gennemgang

Som et led i regeringens lempelse af revisionspligten, blev muligheden for at vælge udvidet gennemgang vedtaget af folketinget d. 6 juni 2012, med virkning for regnskaberne fra 2013 og fremefter. Denne mulighed kan vælges af virksomhederne i regnskabsklasse B, og gav derved flere selskaber mulighed for at fravælge fuld revision. Da denne erklæringsstandard ikke har en direkte sammenhæng til en ISA, findes denne som bilag 1 til erklæringsbekendtgørelsen¹⁹.

Standarden skal sikre at virksomhedernes regnskaber stadig aflægges med en høj troværdighed, og derfor er den reguleret således at revisor her kan afgive en konklusion med en relativ høj sikkerhed, men stadig ikke nær så høj som ved fuld revision og den vil stadig beskrives som en begrænset sikkerhed.

På samme måde som review, er udvidet gennemgang en erklæring givet med sikkerhed, og er derfor omfattet af RL § 1, stk. 2, hvilket betyder at man her på samme måde skal foretage en vurdering af kunden og uafhængighed før man påtager sig opgaven.

Udvidet gennemgang kan på mange måder sammenlignes med et review, da erklæringen også gives på baggrund af forespørgsler og analytiske handlinger, dog hvor der stilles krav til yderligere handlinger foretaget af revisor.

Disse omfatter indhentning af engagementsforespørgsler hos pengeinstitutter, indberetninger til SKAT og sammenligne dem med bogføringen, advokatbreve angående tvister, søgsmål og retssager som virksomheden er part i, og sidst indhentning af tinglysningsudskrifter for at sammenligne disse med aktiver og forpligtigelser, samt eventuelle sikkerhedsstillelser, jf. afsnit 34 i standarden.

Hvis revisor opdager mulige fejlinformation i regnskabet vil de samme krav stilles som ved review, altså krav om yderligere handlinger, for på den måde at opnå et tilfredsstillende bevis. Hvis revisor ikke finder et tilstrækkeligt revisionsbevis, skal han drøfte dette med ledelsen og eventuelt den øverste ledelse, og vil de

¹⁹ Erklæringsbekendtgørelsen – <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=181961>

ikke hjælpe med at udrede problemet, må revisor undvære at afgive en konklusion på årsregnskabet, eller helt fratræde revisionen.

Udvidet gennemgang ses som en overbygning til en review erklæring, men de ekstra supplerende handlinger som udvidet gennemgang kræver er medvirkende til at revisor kan give en positiv konklusion på regnskabet, i modsætning til review. Derved vil det konkluderes *"baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede..."*

4.3.4 – Revision

Hvis man vælger at lade sit regnskab revidere vil man opnå den højeste grad for sikkerhed ved regnskabsaflæggelsen der er mulig.

Revision er reguleret både af dansk lov i form af revisorloven, og samtidig skal de internationale standarder for revision, ISA'er, overholdes. Derudover stilles der høje krav til revisors kendskab til regnskabsregler både fra ÅRL, men også de standarder og retningslinjer udgivet af IASB, bedre kendt som IFRS og IAS. Ved at overholde love og regler for dette, samt følge retningslinjerne vil revisor opnå en høj grad af sikkerhed for regnskabet, hvilket også kommer til udtryk i konklusionen som er positiv. Men for at få en forståelse for revision og hvad det indebærer, har jeg valgt hurtigt at opridse de væsentligste punkter en revision indeholder og hvorfor det er relevant.

Revision starter helt på samme måde som ved både udvidet gennemgang og review, da revisor skal overveje om de kan påtage sig opgaven, og på denne måde acceptere kunden. Denne del kræver en del etiske overvejelser, hvor som tidligere nævnt uafhængighed spiller en rolle. Derudover vil opgaven angående accept også indebære en forespørgsel til den tidligere revisor og en revision af primobalancen, før revisor kan give en konklusion om kunden kan accepteres eller ej.

Derefter begynder selve processen omkring revisionen, hvor planlægningen har stor fokus, da det er denne der danner grundlag for hele revisionen, og hvordan man skal løse opgaven.

Her er revisors kendskab til virksomheden og dens omgivelser en vigtig del, da dette samtidig med en indledende regnskabsanalyse skal kunne hjælpe revisor med at identificere risikoområder i virksomheden og dennes regnskab.

Væsentlighedsniveauet, som tidligere beskrevet ved review, er med til at revisor kan udføre opgaven med en høj grad af sikkerhed, men samtidigt være effektiv og derfor ikke gå alle transaktioner metodisk igennem, da dette vil være enormt ressourcekrævende og nærmest umuligt. Derfor vil revisor fastsætte et væsentlighedsniveau efter retningslinjerne i ISA 320, for på den måde at kunne rette sine revisionshandling mod de poster i regnskabet som vurderes at være væsentlige.

Sammen med væsentlighedsniveauet skal revisor vurdere og identificere risici i regnskabet, jf. ISA 315, således at man igen her retter sine revisionshandlinger efter de vigtige poster og områder i regnskabet, således at man opretholder en høj effektivitet.

Risici forekommer i mange forskellige former, eksempelvis kontrolrisiko der beskriver de fejl som ikke opfanges af virksomhedens interne kontroller, derudover findes der iboende risiko og mange andre som er nærmere beskrevet af revisionsrisikomodellen i det vejledende afsnit til ISA 200 og i anden litteratur. Det er ikke min plan at beskrive risici ved revision dybere, men blot sige at så snart revisor identificerer en risiko, vil man skulle udføre revisionshandlinger for at opnå et tilstrækkeligt revisionsbevis for at kunne afgive en positiv konklusion.

Retningslinjerne angående revisionsbeviset og hvornår det er tilstrækkeligt er angivet i ISA 500, da et svagt revisionsbevis oftest ikke er tilstrækkeligt, hvorfor det derfor er nødvendigt at foretage yderligere revisionshandlinger.

Selve udførelsen af revisionen kan ske i løbet af regnskabsåret, løbende revision, eller ved selve regnskabsafslæggelsen, kaldet status revision. I begge perioder vil revisor foretage revisionshandler for at mindske risikoen for regnskabet. Disse handlinger kan både bestå i at teste de interne kontroller i virksomheden, og substansrevision i form af substansanalytisk revision og detailtests. Denne afhandling fokuserer på de mindre virksomheder, hvor kontrolbaseret revision ikke altid vil kunne benyttes, da virksomhederne ikke har dokumenterede kontroller eller processer, hvilket resulterer i en mere substansanalytisk fremgangsmåde.

Hele planlægningen og udførelsen af revisionen er væsentligt større og mere dybdegående end ved udvidet gennemgang og review, hvorfor omkostningerne direkte forbundet med dette derfor også er højere.

Når der er udført et det antal revisionshandlinger der vurderes nødvendigt for at skaffe et tilfredsstillende revisionsbevis for hele revisionen kan revisor afslutte sin revision af regnskabet og derved rapportere og udtrykke sin konklusion på regnskabet. Den nye erklæringsbekendtgørelse der blev udsendt af ERST i juni 2016 ændrede på revisors afsluttende rapportering på regnskabet, således at der ikke ligger en fast rækkefølge der skal rapporteres i, og man kan derfor vælge at afgive sin konklusion først i stedet for før. Derudover er der kommet en række andre ændringer til revisors rapportering jeg ikke vil komme nærmere ind på, dog vil jeg se nærmere på fortsat drift, going concern, senere i afsnittet.

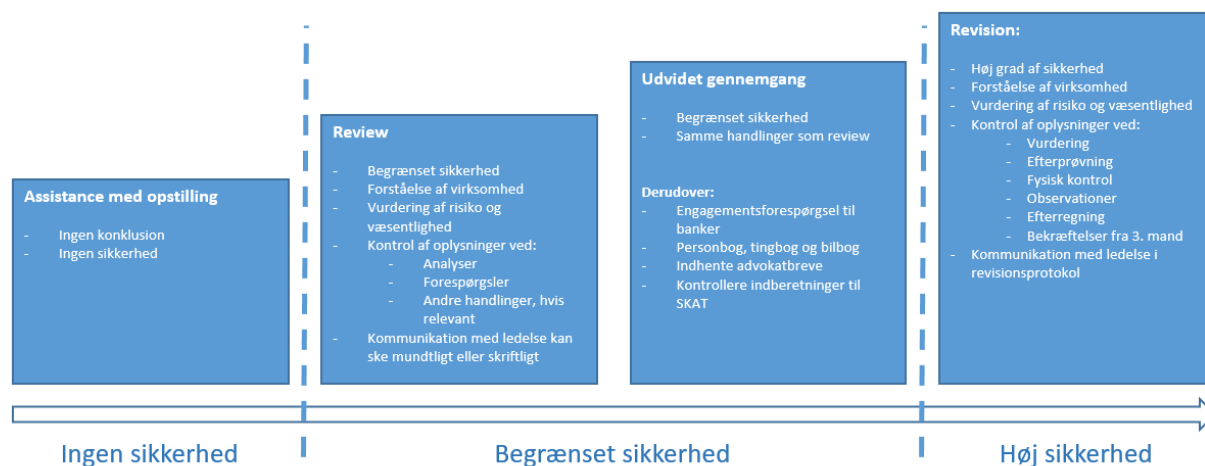
På samme måde som ved udvidet gennemgang afgiver revisor en positiv konklusion på regnskabet, hvis ellers der er formålet at blive fremskaffet et tilfredsstillende revisionsbevis. Hvis ikke har revisor mulighed for at afgive en konklusion med modifikationer, og derved beskrive hvilke forhold der er medvirkende til at

der ikke kan gives en helt ren konklusion. Sidst har revisor mulighed for ikke at afgive en konklusion på regnskabet, hvis det ikke har været muligt at fremskaffe beviser nok til et tilfredsstillende revisionsbevis.

4.3.5 – Overblik over erklæringerne

For at opsummere omkring de forskellige erklæringer som revisor kan benytte sig af, har jeg valgt at se nærmere på hvilke erklæringer der bliver brugt, samt at skabe et overblik over hvilke sikkerhedsgrader de hver især arbejder under.

Figuren herunder giver et overblik over de forskellige erklæringer og rangerer dem efter graden af sikkerhed de giver. Den er stort set en kopi af et fakta ark som FSR lavede til bankerne, for at de bedre kunne forstå forskellene i erklæringerne, jeg har blot tilføjet assistance med opstilling af regnskab, da denne ikke var med i FSR's figur.

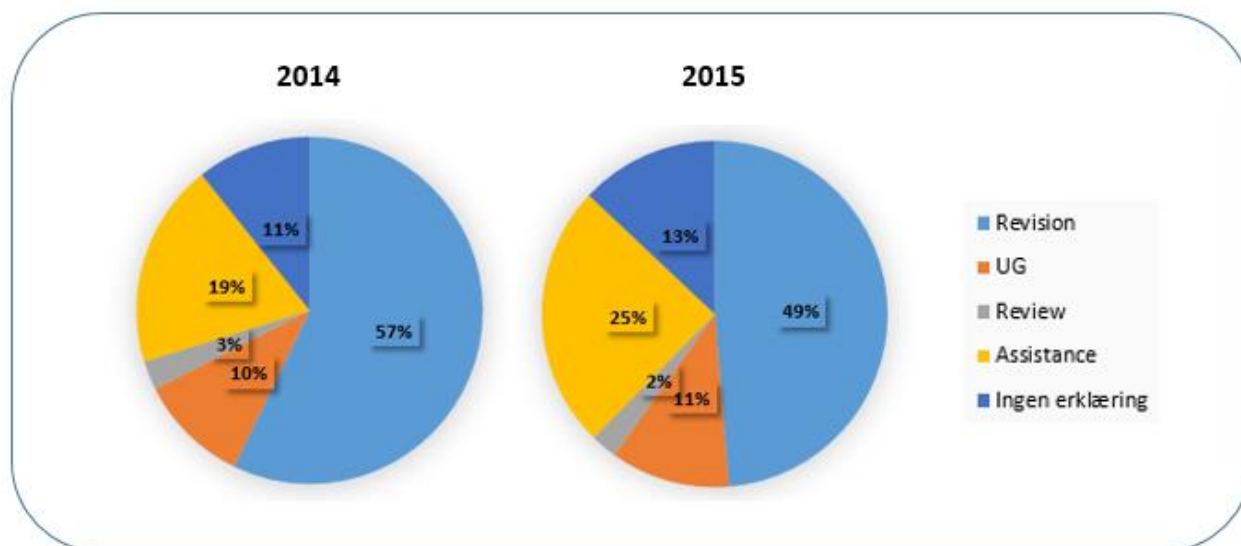


Figur 7 - Oversigt erklæringer (Kilde: FSR fakta ark, med egne modifikationer)

Jeg har taget den med da den hurtigt opsummerer de enkelte erklæringer og hvad de står for. Derudover er graden af sikkerhed interessant, da den starter med assistance, der som sagt ingen sikkerhed giver og slutter med revision, hvor man arbejder med en sikkerhedsgrad på 95%. Det er kun i teorien man kan arbejde med en sikkerhedsgrad på 100%, da det aldrig vil være muligt for revisor at få kendskab til alt omkring virksomhedens regnskab, eksempelvis vil revisor ikke altid kunne opdage hvis ledelsen vælger at tilbageholde vigtig information.

En ting er hvad erklæringerne står for, men samtidigt er det interessant at se hvad virksomhederne vælger. Som nævnt sker der store ændringer i brugen af revisors ydelser, og flere vælger ikke at få revideret deres regnskaber. De 2 cirkeldiagrammer herunder viser fordelingen af erklæringerne i 2014 og 2015, hvor data stammer fra 224.151 selskaber i 2014 og 232.819 selskaber i 2015. De viser at flere selskaber vælger, ikke

at få deres regnskab revideret. Erklæringer med revision i 2014 var mere end halvdelen, hvilket ikke er tilfældet i regnskaberne fra 2015. Samtidigt ses der en stigning i selskaber der har valgt helt at undlade erklæring på regnskabet, eller blot benytte revisor til at assistere med opstillingen. Derved vælger flere selskaber at aflægge årsrapport helt uden sikkerhed.



Figur 8 - Brug af erklæringer (Kilde: egen tilvirkning - inspiration fra FSR - Spejlanalyse 2016)

Om denne udvikling er en fordel for det danske samfund eller ej vil jeg se nærmere på i det analytiske kapitel, hvor jeg vil komme ind på kvaliteten i regnskaberne der bliver offentliggjort uden en erklæring med sikkerhed fra revisor. Først vil jeg dog forklare begrebet bag fortsat drift, da dette har stor værdi for årsregnskabet og dets interessenter.

4.4 Fortsat drift

Både ved review, udvidet gennemgang og revision²⁰, stilles der krav om stillingtagen til ledelsens forventninger om fortsat drift. Begrebet fortsat drift, også kaldet going concern, dækker over virksomhedens evne til fortsætte med sine aktiviteter i fremtiden. Fortsat drift er en forudsætning for ledelsens erklæring om at regnskabet giver et retvisende billede, hvor denne er en del af anvendt regnskabspraksis og ledelsens udtalelser herom. Hvis ledelsen vurderer at man aflægges inden for rammerne for fortsat drift, betyder det at man indregner aktiver og forpligtigelser ud fra forventningen om at virksomheden vil omsætte sine aktiver og afvikle sine forpligtigelser som en del af driften. Modsætningen til fortsat drift er likvidation, hvilket betyder at regnskabet vil blive aflagt med henblik på at

²⁰ Review: ISRE 2400 – afs. 53-54 ; UG: Erklæringsbekendtgørelsen, bilag 1 – afs. 30-31 ; Revision: ISA 570 – afs. 6

afslutte virksomheden, altså likvidere. Her vælger man i stedet at indregne aktiver og passiver til likvidationsværdier.

ÅRL stiller således krav til ledelsen om at aflægge et regnskab der er retvisende²¹ og derved også en stillingtagen til fortsat drift, og revisionsstandarden stiller samtidigt krav til revisor om at forholde sig til ledelsens vurdering. Hvis revisor identificerer risici eller forhold som truer denne vurdering imens regnskabet revideres, skal han også her forholde sig til det.

ISA 570 beskriver dybdegående hvordan revisor skal forholde sig til fortsat drift, samt hvilke ansvar der pålægges ham.

Man skal forholde sig til fortsat drift i en overskuelig fremtid, men revisor skal mindst forholde sig til næste regnskabsår, altså 12 mdr. frem i tiden. Revisor har derfor et ansvar for at fremskaffe tilstrækkeligt revisionsbevis for at ledelsens vurdering omkring fortsat drift er rigtig, dog er revisor ikke ansvarlig for forhold der ikke er mulige at forudse, jf. ISA 570 - afsnit 7.

Der vil altid foreligge usikkerhed om fortsat drift i en virksomhed, hvorfor det er vigtigt at forholde sig til begrebet væsentlig usikkerhed, da det kun er her ledelsen skal tage stilling til fortsat drift.

Ved normal drift vil der altid foreligge en usikkerhed, men nogle af de forhold der kan skabe væsentlig usikkerhed kan være: (flere forhold er oplistet i ISA 570 – afsnit A3)

- Negativ egenkapital eller arbejdskapital
- Forventede negative pengestrømme fra driften
- Tab af større marked, licens eller hovedleverandør

Revisionsstandarden opstiller også yderligere forhold der kan være væsentlige for mindre virksomheder, hvilket størstedelen af de virksomheder som afhandlingen omhandler vil være. Disse er mere følsomme for udviklinger i samfundet eller deres omverden, hvilket kan give problemer hvis ikke de har ressourcerne hertil eller hvis de eksempelvis mister deres finansieringskilde²².

Hvis et eller flere forhold truer antagelsen om fortsat drift, vil revisor skulle foretage supplerende revisionshandlinger rettet mod risikoen, for på den måde at fremskaffe tilstrækkeligt bevis.

Her er den første handling at vurdere og drøfte ledelsens vurdering angående fortsat drift, med ledelsen.

Igen her opstiller standarden mulige problemstillinger ved mindre virksomheder og ledelsen heraf²³. Dette gøres da mindre virksomheder som oftest ikke har en professionel ledelse, og stillingen til fortsat drift er

²¹ ÅRL § 11, stk. 1.

²² ISA 570 – afsnit A5-6

²³ ISA 570 – afsnit A12-13

taget ud fra egne forventninger til fremtiden. Derfor er vurderingen sjældent veldokumenteret eller vel analyseret.

Revisor har udover forespørgsler til ledelsen også mulighed for at foretage andre revisionshandlinger, for at skaffe revisionsbeviset, eksempelvis ved at gennemgå vilkår og lånebetingelser fra virksomhedens finansieringspartnere. Flere handlinger er oplistet i ISA 570 under afsnit A16.

Hvis vurderingen om fortsat drift ikke er passende, eller hvis der foreligger væsentlig usikkerhed, skal revisor gøre opmærksom på dette i sin erklæring via sin konklusion. Herved skal der også tages stilling til om regnskabet indeholder alle de oplysninger der er nødvendige for vurderingen.

Sidst kan det være at ledelsen ikke er enige med revisor, og derfor ikke vil samarbejde om at fremskaffe nødvendigt bevis. Her har revisor mulighed for at undlade at give en konklusion på regnskabet, da det vil være umuligt for revisor at opnå et tilstrækkeligt revisionsbevis.

Ovenstående giver en ide om hvad fortsat drift har af værdi for regnskabet, og hvorfor det er et centralt begreb for årsrapporten. Men igen her kan man diskutere om det er nok med ledelsens vurdering, hvilket er tilfældet i de regnskaber hvor der ingen erklæring er og hvor erklæringen er uden sikkerhed, eller om revisors undersøgelser af denne vurdering også skaber værdi. Og hvor stor værdi den i så fald skaber, men dette vil jeg kikke nærmere på i mit analytiske afsnit, hvor jeg også vil inddrage et regnskab hvor netop dette begreb spiller en væsentlig rolle.

4.5 Delkonklusion teoretisk del

Som en opsummering på den teoretiske del har jeg valgt at lave en konklusion på afsnittet. Jeg begyndte med at beskrive regnskabsklasserne i Danmark og hvorledes de hænger sammen med revisionspligten. De danske virksomheder inddeles i 4 klasser, A – D, hvor klasse A er virksomheder med personligt eller begrænset ansvar, klasse B er mikro- og små virksomheder, klasse C er mellemstore og store virksomheder, og til sidst klasse D som er børsnoterede virksomheder. Min afhandling omhandler kun virksomheder i klasse B, da det er dem der kan fravælge revision. Efter en hævelse af satserne i 2016, formodes det at klasse B udgør 95% af selskaberne i Danmark. I denne klasse kan virksomheder som opfylder kravene i ÅRL § 135, stk. fravælge revision fuldstændigt, mens resten af klasse B kun kan fravælge hvis de i stedet benytter sig af erklæringsstandarden udvidet gennemgang.

Efter en gennemgang af regnskabsklasserne valgte jeg at forklare teorierne bag revision for at forklare hvorfor vi har det i dag. Den primære teori er agent/principal teorien, som forklarer at revisor benyttes for at sikre en høj kvalitet i de finansielle informationer der gives mellem agenten og principalen. I den originale teori var ejeren principalen og den daglige leder agenten. Her kunne agenten have incitament til

at fremstille finansielle data således at de tjente ham bedst, men hvor de ikke altid er korrekte. Derfor kom revisoren til for som uafhængig konsulent at sikre kvaliteten af de finansielle informationer.

Størstedelen af virksomhederne der kan fravælge revision er ejeren også den daglige ledelse, hvilket eliminerer den originale agent/principal teori, men hvis virksomhedens interesser har stor indvirken på driften vil disse kunne indsættes som principal i teorien. Derved vil finansieringspartnere, offentlige instanser og leverandører have interesse i en høj kvalitet i de finansielle informationer. Denne sammenhæng gør derfor agent/principal teorien gældende for mindre virksomheder.

Det er ikke alle virksomheder, hvor behovet for revision er så omfattende, og derfor findes der forskellige former for erklæringer revisor kan afgive på årsrapporten, som forklarer hvilket arbejde der er udført. Disse erklæringer er der stor forskel på, og specielt hvor høj en grad af sikkerhed revisor afgiver ved dem. Dette fører til en forventningskløft, eftersom ikke alle regnskabsbrugere kender til forskellen og derved ikke kan udlede hvilke arbejds handlinger revisor har udført.

For at give kendskab til disse erklæringer valgte jeg at give en kort beskrivelse af hver, og nævne de største forskelle mellem dem. Revisor kan vælge at afgive 3 forskellige erklæringer på regnskabet med sikkerhed, dog stadig med stor forskel i sikkerheden:

- Fuld revision – høj grad af sikkerhed
- Udvidet gennemgang – begrænset grad af sikkerhed, men stadig højere end ved review
- Review – begrænset grad af sikkerhed

Derudover kan revisor afgive en erklæring uden sikkerhed, hvilket kaldes assistance med opstilling af finansielle informationer. Her hjælper revisor kun kunden med opstilling af regnskabet og verificerer derfor ikke gyldigheden af informationerne.

Ser man på brugen af erklæringerne er det stadig revision der bliver benyttet mest i Danmark, hvor 49% af alle 2015-regnskaberne blev aflagt med revision. Udviklingen går dog imod revision, da dette antal var 57% i 2014, og her ses det at flere selskaber begynder at fravælge revision og benytte sig af andre erklæringer.

En vigtig del af revision og revisors arbejde er at give en vurdering af virksomhedens evne til at fortsætte med driften i året efter balancedagen. Denne vurdering om fortsat drift aflægges efter revisionsstandarden ISA 570. Denne beskriver hvordan revisor skal forholde sig til spørgsmålet om fortsat drift, samt giver forslag til mulige risikoscenarier, såsom negativ egenkapital eller tab af et større marked. Opdager revisor disse risici, kan han forholde sig til dem forskelligt, alt efter alvorligheden heraf. Enten vil revisor afgive en konklusion med modifikationer, ellers vil han blot i sin konklusion fremhæve forhold i regnskabet som er væsentlige.

Det teoretiske afsnit er brugt til at forklare teorier, lovgivning og standarder bagved revision og erklæringer, hvorefter det analytiske afsnit vil se nærmere på hvilke effekter lempelsen har og kan give.

5. Analytisk del

Den analytiske del af afhandlingen vil være hvor jeg vælger at undersøge hvordan lempelsen bliver benyttet i praksis og hvilke følger den har for virksomhederne. Afsnittet skal være med til at give læseren et overblik over hvad revision eller fravalg heraf har af betydning for virksomhederne og hvilke holdninger der er til dette fra både virksomhederne selv men også deres interessenter og samfundet.

Jeg vil ligge ud med først at se på virksomhederne, og derefter deres interessenter og til sidst organisationerne forbundet hermed.

Afsnittet vil blive afsluttet med fremhævelse af et par regnskaber uden revisionserklæring.

5.1 Spørgeskemaundersøgelse – hvilke virksomheder fravælger og hvorfor

Som nævnt i mit indledende kapitel findes der ikke mange undersøgelser der forklarer hvordan virksomhederne gør brug af revisionspligten og hvad deres holdninger er til revision eller ej. Derfor valgte jeg at lave et spørgeskema²⁴ for at forsøge at få svar på netop dette. Jeg har i denne undersøgelse fået svar fra 62 ud af 400, hvilket derfor giver mig en tilfredsstillende svarprocent på 15,5%, jf. mine forudsætninger i metode kapitlet.

Jeg har måtte bearbejde de indsamlede data i Excel for at kunne benytte dem i afhandlingen. Eksempelvis har jeg været nødsaget til at rense data for fejl og forkerte registreringer, her har jeg måtte slette 3 besvarelser da de blot var "ved ikke" og "andet", hvorfor de er ugyldige og derfor ikke skal tages med i den samlede analyse. På denne måde kommer jeg ned på 59 brugbare respondenter og derved en effektiv svarprocent på 14,75%, hvilket stadig ligger inden for min forventning om en tilfredsstillende svarprocent. Efter data er blevet renset har jeg valgt at sortere og tælle svarerne, således at de alle omformuleres fra tekst til tal, så de bliver mulige at arbejde med kvantitativt. Sidst har jeg valgt at benytte forskellige diagrammer til at præsentere svarerne visuelt bedst.

Mit spørgeskema er opstillet således at jeg først stille et par generelle spørgsmål om deres holdning til revisorer og revision. Derefter mere specifikt om deres egen virksomhed og hvilken erklæring de benytter sig af, samt hvorfor eller hvorfor ikke. Til sidst har jeg stillet 3 hurtige spørgsmål om virksomheden og hvem

²⁴ Spørgeskema samt besvarelser findes som bilag 1-3

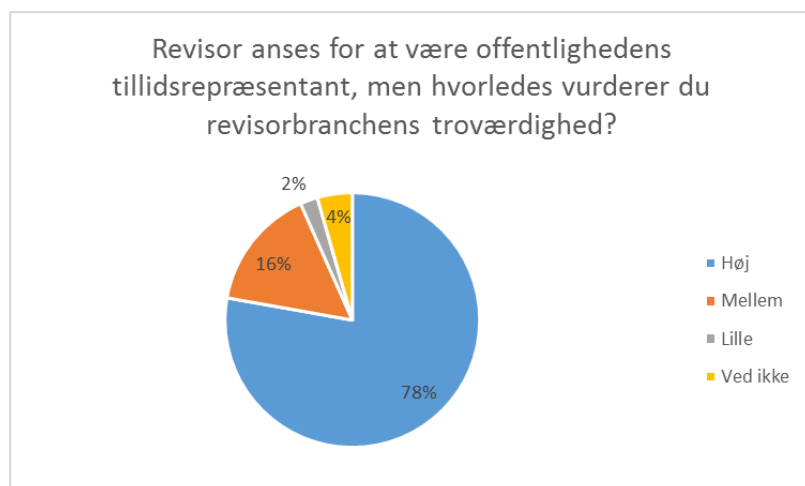
det er der besvarer skemaet. Dette er med til at fortælle mig hvem der besvarer, således at jeg kan vide om det kun er en lille del af de danske virksomheder der er repræsenteret, eller om de er fordelt over hele landet og virksomhedsform. Spørgsmålene er opstillet herunder og kan også ses i sin fulde form som bilag 1.

- Revisor anses for at være offentlighedens tillidsrepræsentant, men hvorledes vurderer du revisorbranchens troværdighed?
- Hvilken effekt vurderer du revision har for årsrapporten?
- Har din virksomhed mulighed for at fravælge revision af årsrapporten?
- Hvilken type erklæring har i på jeres årsrapport?
- Hvad er årsagen til fravalg af revision? (vælg gerne flere årsager)
- Hvor stort et beløb har i sparet ved at fravælge revision?
- Hvad er årsagen til at i har bibeholdt revision? (vælg gerne flere årsager)
- Hvor mange efterposter har jeres revisor foretaget af jeres seneste regnskab?
- Hvilken rolle har du i virksomheden
- Hvilken virksomhedsform drives selskabet i?
- Hvilken region befinder virksomheden sig i?

Jeg har valgt at belyse hvert spørgsmål i afhandlingen og har derfor ikke udeladt nogle, dette gøres da min undersøgelse er meget kort, og hvert spørgsmål har relevans for besvarelsen af min problemformulering.

5.1.1 Revision generelt

Spørgsmålet omkring revisors troværdighed har jeg valgt at stille fordi dette kan have en indvirkning på virksomhedernes valg af revision eller ej. Hvis troværdigheden til revisorer er dårlig vil man forvente at mange vil fravælge at lade sit regnskab revidere hvis muligt.



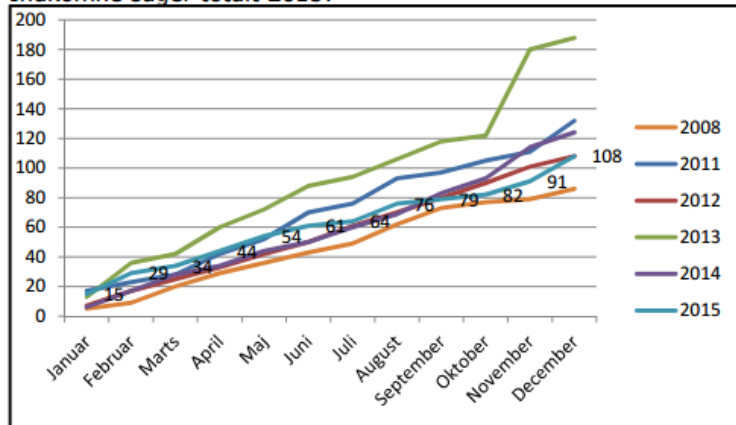
Figur 9 - Spørgeskema spg. 1 (kilde: egen tilvirkning)

I min undersøgelse vurderer 78% af respondenterne at revisorbranchen har en høj troværdighed, hvilket må anses for at være en høj tillid de adspurgte har til revisionsbranchen. Derudover mener 16% at branchen har en mellem grad af troværdighed, hvorfor hele 94% af de adspurgte mener at branchen enten har en mellem eller høj grad af troværdighed. Troværdighed er også et stort fokuspunkt for revisorer og brancheorganisationen FSR. Dette resultat kan sammenlignes med en undersøgelse lavet af

analyseinstituttet YouGov for FSR tilbage i 2013, hvor revisorer også her opnår en høj troværdighed, og anses for at være en af virksomhedernes foretrukne rådgivere²⁵.

Denne høje tillid er positiv for branchen, som har formået at ligge i top, selvom branchen har været mere truet i den seneste tid hvor flere har indbragt klager til revisornævnet og hvor der har været bragt flere artikler omkring revisornævnet og de bøder der uddeles²⁶.

Indkomne sager totalt 2015:



Figur 10 - Sager indbragt for revisornævnet (kilde:

https://erhvervsstyrelsen.dk/sites/default/files/media/revisornaevnets_aarsberetning_2015_1.pdf)

Ovenstående figur viser udviklingen af sager indbragt for revisornævnet, hvor 2013 var et dårligt år for branchen, men dette udsving forklares i finanskrisen og at de først er i årene efter en krise at man ser indvirkning på revisors arbejde eller mangel heraf.

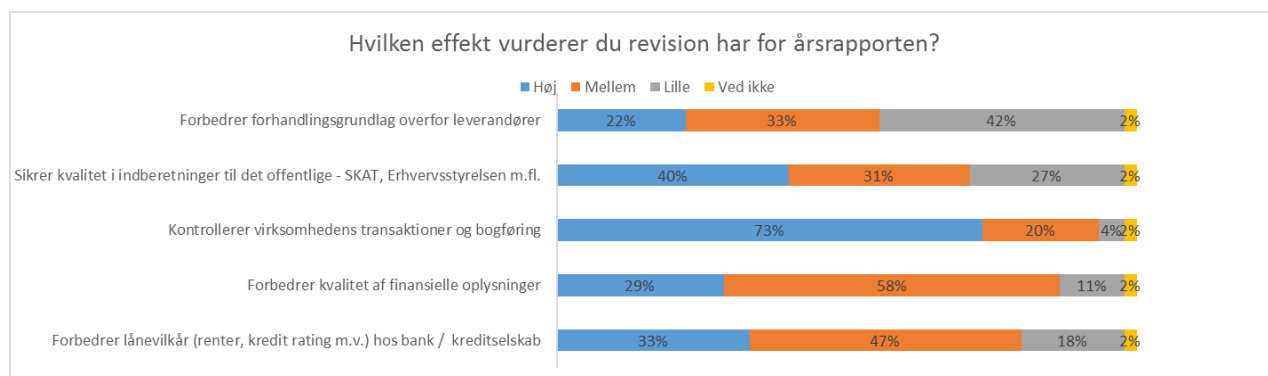
I dag er sagerne bagt til et normalt niveau med 108 sager i 2015, og branchen er således tilbage i et normalt niveau, men stadig det laveste niveau siden 2008.

På trods af den negative omtale har branchen formået at fastholde et højt tillidsniveau hos virksomhederne.

Mit andet spørgsmål om revision generelt går ud på hvilken effekt en revisorerklæring har på årsrapporten. Dette spørgsmål er taget med i undersøgelsen for at give svar på hvordan virksomhederne vurderer revisors arbejde og hvilken værdi de syntes det har for enkelte punkter i virksomhedens hverdag.

²⁵ FSR Branchestatistik 2013

²⁶ <http://www.business.dk/raadgivning/boede-for-millioner-til-revisorbranchens-brodne-kar>



Figur 11 – Spørgeskema spg. 2 (kilde: egen tilvirkning)

Til spørgsmålet om revision forbedrer forhandlingsgrundlaget over for leverandører siger 22% at den giver en høj værdi imod 42% som kun mener det giver en lille værdi. Dette spørgsmål skal ses i sammenhæng med resten af underspørgsmålene, da det isoleret set vil være svært at konkludere noget ud fra, da der er mange andre faktorer der spiller ind her. Eksempelvis vil nogle leverandører ikke kræve at se regnskaber, hvorimod andre leverandører har et stort engagement i virksomheden, hvorfor årsrapporten er en stor del af samarbejdet. Et eksempel herpå kan være en autoriseret bilforhandler, hvor bilfabrikanten har et stort engagement i den enkelte forhandler, og har derfor også interesse i at virksomheden klarer sig godt økonomisk.

Flere ser høj værdi i revision når det angår indberetninger til SKAT og andre offentlige myndigheder, hvilket også passer sammen med revisorernes udmelding der blev givet i en undersøgelse lavet af FSR²⁷. Her fortæller ni ud af ti revisorer at de har lavet korrektioner i regnskaber som har haft betydning for virksomhedernes skattebetaling. Derved viser min og denne undersøgelse at revision har en høj værdi for indberetningerne til SKAT og andre offentlige myndigheder.

At revision i høj grad er med til at kontrollere virksomhedens transaktioner og bogføring anså jeg for at være en selvfølge, men valgte alligevel at stille spørgsmålet, hvilket også bekræfter min antagelse, da hele 73% af respondenterne giver revision en høj vurdering, og stort set ingen (4%) giver det en lille værdi. Kun 29% syntes revision er med til at forbedre kvaliteten af de finansielle oplysninger, mens 58% mener de tilfører en mellem grad af værdi. Dette spørgsmål kan måske misforstås, da min tanke var at revision var med til at forbedre informationen i de finansielle oplysninger, men nogle vil måske have troet det skulle forstås som at revisorer forbedrer bundlinjen. Derfor vil jeg mene der er så stor forskel mellem svarene i dette spørgsmål og svarerne i spørgsmålet angående kontrol af transaktionerne.

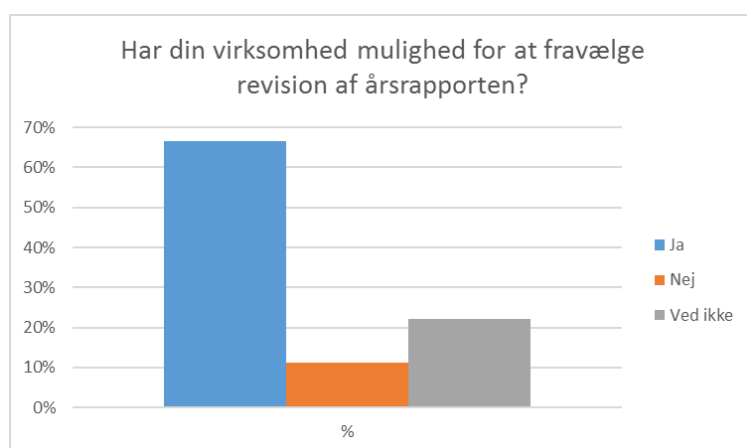
²⁷ FSR – korrektioner af skattebetaling, 2015

Det sidste spørgsmål omhandler om revision er med til at forbedre lånevilkår hos kreditinstitutter, hvor 33% giver revision en høj værdi, mens 47% giver en mellem værdi og 18% mener det giver en lille værdi. Besvarelserne her må også anses for at være positive, og her kan FSR's branchestatistik²⁸ også vise positive vurderinger af revision i forhold til lånevilkår. Om kreditinstitutterne også mener dette vil jeg komme ind på i næste kapitel omkring omkostningerne for virksomheden.

5.1.2 Respondentvirksomhederne generelt

Den næste række spørgsmål i spørgeskemaet fokuserer mere specifikt på respondentvirksomhederne og hvilket valg og tanker de har gjort sig.

Til spørgsmålet omkring muligheden for at kunne fravælge revision, svarer 67% af virksomhederne at de opfylder kravene, hvorimod 11% ikke gør det og 22% ikke ved om det kan eller ej. De 11% som ikke kan fravælge revision, kan enten være virksomheder der ved en fejl er taget med i min stikprøveudtagning, som ikke opfylder kravet til fravalg, men derudover kan det også være virksomheder der er blevet pålagt at have et revideret regnskab, enten af deres kreditinstitut eller en offentlig myndighed.



Figur 12 - Spørgeskema spg. 3 (kilde: egen tilvirkning)

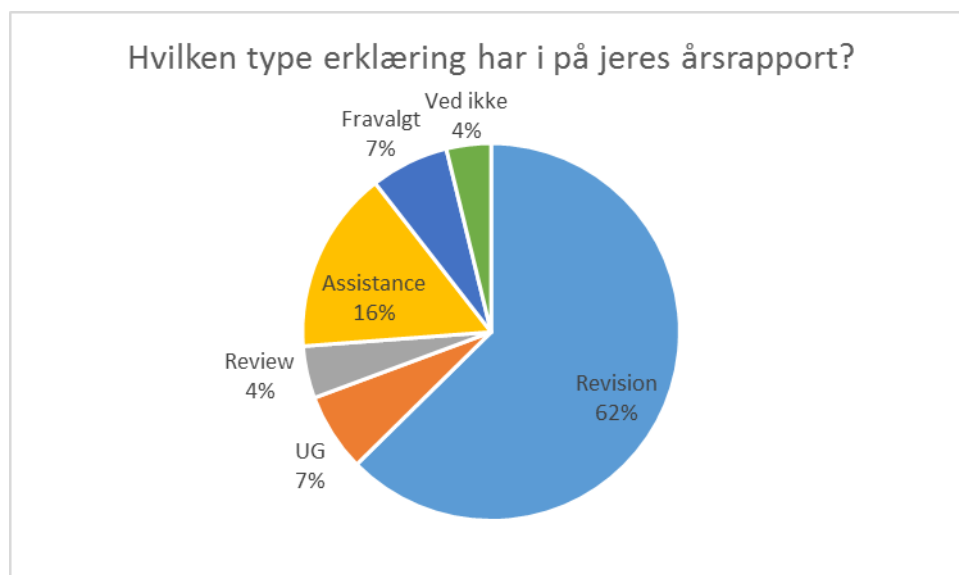
De 22% som svarer "ved ikke" til dette spørgsmål kan være virksomheder hvor deres kendskab til lempelsen ikke er der. Dette kan både være fordi virksomheden ikke interesserer sig for det, men også være en forglemmelse fra revisorernes side. I en analyse lavet af organisationen Arbejdsgiverne, fortæller 64% af medlemmerne at de aldrig er blevet gjort bekendt med muligheden for et billigere alternativ for revision, i dette tilfælde review²⁹. Der kan drages paralleller mellem denne og min analyse, og derved kan

²⁸ FSR Branchestatistik 2013

²⁹ <http://www.business.dk/vaekst/revisorer-spinder-guld-paa-ikke-at-fortaelle-smaa-virksomheder-om-billige-loe>

man formode at ikke alle revisorer oplyser deres kunder om muligheden for at fravælge revision af årsrapporten.

Ser man på hvilke erklæringer der benyttes er det også stadig størstedelen der vælger at lade deres årsrapport revidere. Hele 62% af de adspurgte virksomheder har fuld revision af årsrapporten, hvorimod kun 7% helt har fravalgt en revisorerklæring eller assistance.



Figur 13 - Spørgeskema spg. 4 (kilde: egen tilvirkning)

En stor del af respondenterne har også valgt kun at benytte sig af assistance, og derfor en erklæring fra revisor uden sikkerhed.

Set i det store billede har 89% af de adspurgte stadig en revisor inde over regnskabsafleggelsen, hvor 7% helt har fravalgt det, og 4% ikke ved hvilken erklæring de benytter sig af.

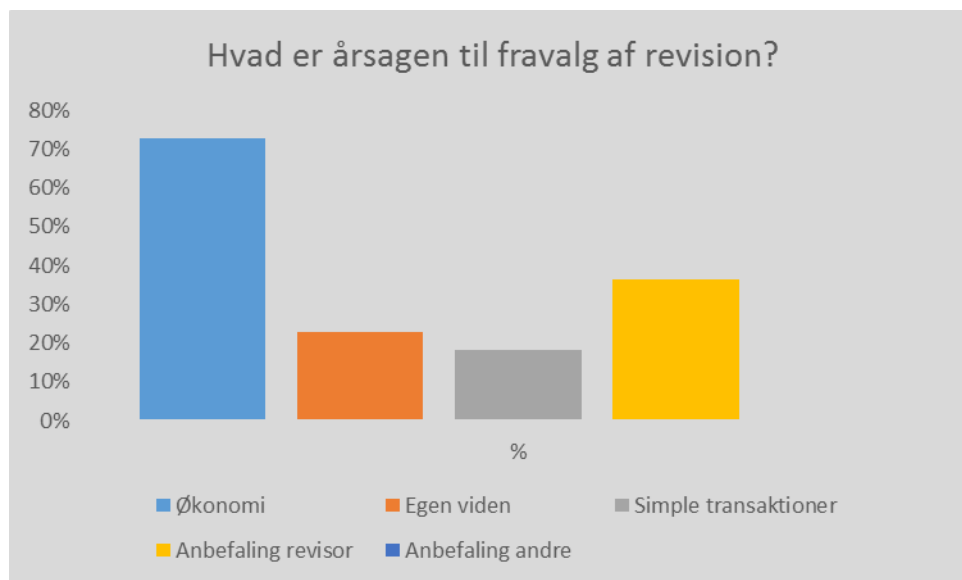
Til sammenligning med FSR's spejlanalyse³⁰ af alle virksomhederne, har min undersøgelse flere der benytter sig af fuld revision, 62% mod 49%, og mindre der benytter sig af assistance, 16% mod 25% i spejlanalysen.

Denne forskel havde jeg forventet var modsat, således at min undersøgelse ville vise flere som benyttede sig af assistance og mindre som havde revision af årsrapporten, da jeg kun har adspurgte virksomheder der kan fravælge revision helt. Men dette er en lille forskel og hvis bare 2 eller 5 af respondenterne havde svaret anderledes, ville de 2 analyser ligge tættere op af hinanden. Det positive i svarene er at de stadig ligger tæt på spejlanalysen, hvilket er med til at sikre at min analyse er valid.

³⁰ FSR Spejlanalyse 2016

De næste 2 spørgsmål i min undersøgelse er kun henvendt til virksomhederne der har fravalgt revision af årsrapporten (*grå baggrund*), hvorfor der derfor også er et mindre antal respondenter.

Det første drejer sig om hvorfor man fravælger revision.



Figur 14 - Spørgeskema spg. 5 (kilde: egen tilvirkning)

Det største incitament for at fravælge revision er økonomi, denne har 73% af respondenterne sat kryds ved, og herved kan det konkluderes at næsten 3 ud af 4 forventer en besparelse i udgifterne ved ikke at lade sit regnskab revidere. Denne tanke om besparelser kan sammenholdes med holdningen hos JL Engineering, der gav samme årsag for fravalget da han blev interviewet af Børsen³¹. Derudover fortæller han også i artiklen at det var hans egen revisor der foreslog muligheden for ham, hvilket også afspejles i min undersøgelse, hvor 36% har fået muligheden anbefalet af deres revisor. Dette er positivt for revisorerne, da denne viser at stadig mange anbefaler deres kunder et billigere alternativ end revision, hvis de mener dette er passende for virksomheden. Denne påstand går dog imod mine tanker ved spørgsmålet ovenfor, hvor ikke alle kendte til muligheden for fravalg, men 36% er ikke alle, og derfor vil der kunne være virksomheder der ikke har hørt om muligheden via deres revisor.

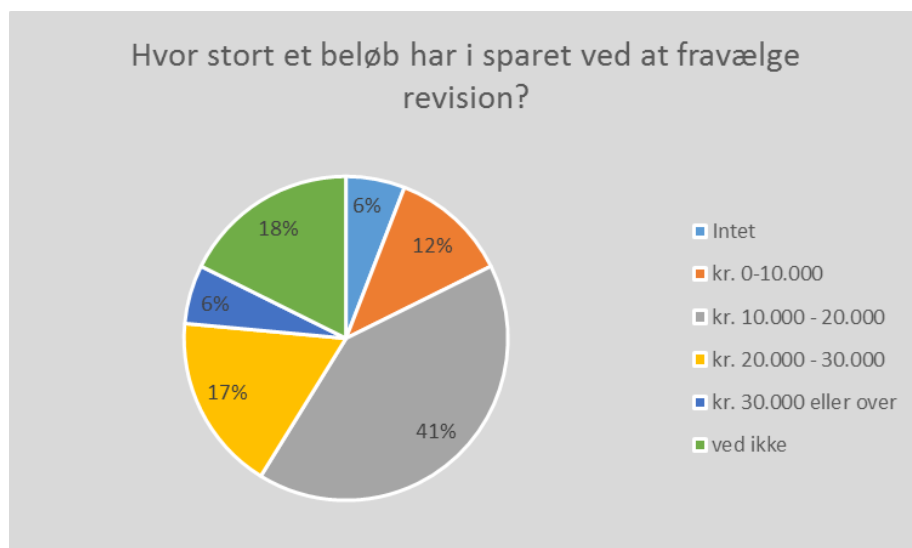
De sidste 2 muligheder virksomhederne har afkrydset er egen viden og simple transaktioner. Hvor 23% mener de selv besidder viden nok til at kunne aflægge et fejlfrit regnskab, og 18% er virksomheder hvor der kun er simple eller få transaktioner, hvilket giver et mindre komplekst regnskab, som derved ikke har behov for en dybdegående revision.

Spørgsmålet gav også mulighed for at uddybe ens svar, og her peger de fleste svar over mod disse 2 svar

³¹ <http://borsen.dk/nyheder/avisen/artikel/11/119901/artikel.html>

muligheder, eksempelvis nævner en respondent at de har en bogholder der står for at vedrørende regnskab og samtidig har viden nok til regnskabsaflægningen. En anden har intet lånebehov, og mener derfor ikke der er behov for revision, da ingen andre end dem selv har interesse i regnskabet.

Mit andet spørgsmål til virksomhederne der havde fravalgt revision var om de ville oplyse hvor stort et beløb de havde sparet ved at fravælge revisionen.

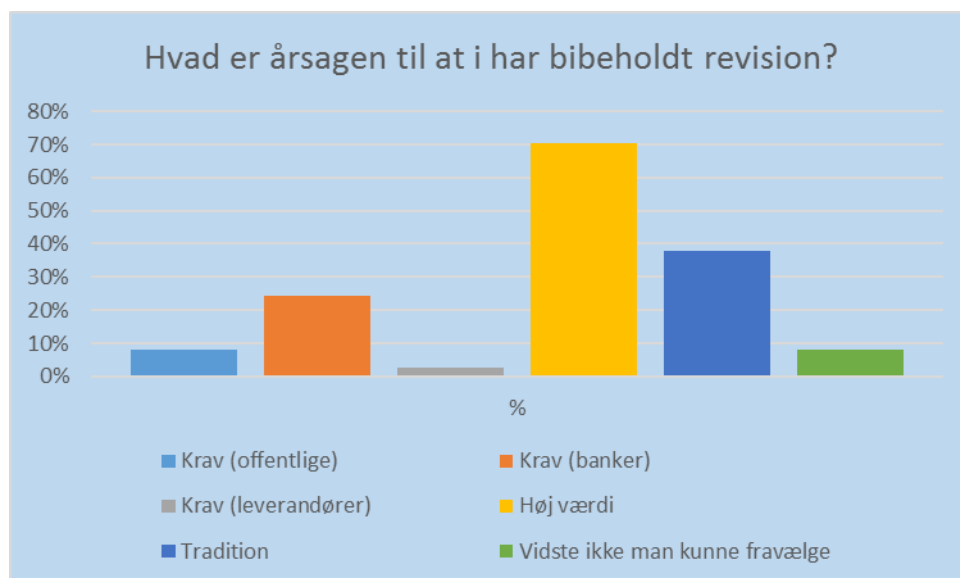


Figur 15 - Spørgeskema spg. 6 (kilde: egen tilvirkning)

Her er der klart flest der har sparet mellem 10.000 – 20.000kr (41%), og en større del end forventet har sparet et større beløb end det. Jeg kommer nærmere ind på omkostninger og besparelser i næste afsnit, hvor jeg også her vil inddrage disse svar, og derfor vil jeg ikke gå mere i dybden med dem her.

Det var de 2 valgfrie spørgsmål til virksomhederne der havde fravalgt revision, mine næste 2 i undersøgelsen var stillet til virksomhederne der stadig har revision (*blå baggrund*), hvor jeg er interesseret i hvorfor de har beholdt revision, og hvor mange efterposteringer deres revisor har måtte lave ved det seneste regnskab.

Ved spørgsmålet om hvorfor virksomhederne har bibeholdt revision, var der også en mulighed for at vælge "andet" og derefter uddybe sit svar, hvis nu ens grund ikke var oplyst i mine valgmuligheder.



Figur 16 - Spørgeskema spg. 7 (kilde: egen tilvirkning)

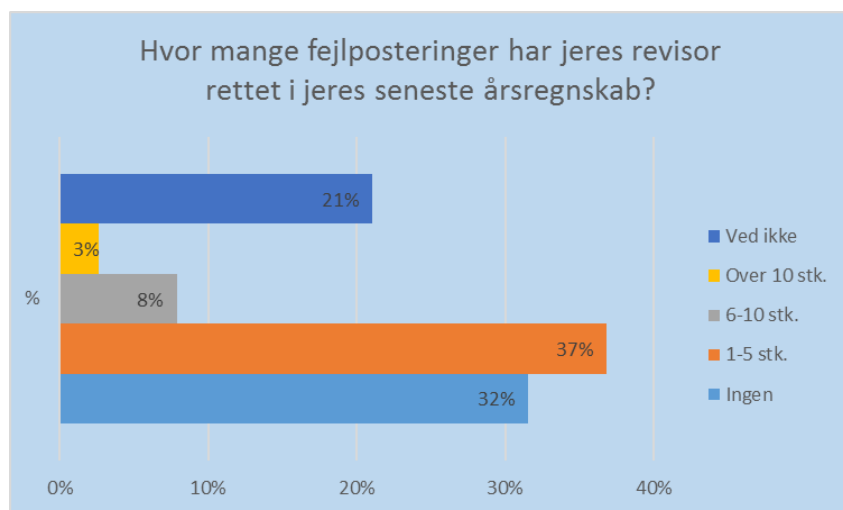
At revision giver årsrapporten en høj værdi, er den vigtigste faktor for at beholde revision af regnskabet viser svarerne i undersøgelsen. 78% mener at revision giver regnskabet en højere værdi end omkostningerne forbundet dertil. Når troværdigheden er høj, som vi så i de første spørgsmål, samtidigt med at respondenterne mener revision er med til at sikre korrekte transaktioner og bogføringer, var min forventning også at mange ville mene at revision gav en høj værdi.

Den anden faktor som scorer højt er tradition, altså tanken om at man altid har gjort det, så hvorfor ændre på det og risikere ændrede arbejdsgange. Denne kan sammenholdes med et par svar som kunne gives under valgmuligheden "andet". Her skrev en at man altid havde benyttet denne revisor og en anden nævner at man ikke tør satse, når man ikke kan overskue den fulde konsekvens af at fravælge.

Enkelte respondenter nævner krav fra banker eller kreditinstitutter som grund til at beholde revision. Men om disse 16% skal opfattes som et decideret krav fra deres bank, eller om det er en forventning fra ledelsens side om ændrede lånevilkår er ikke til at sige. Revision og de forskellige erklæringer har indvirkning på kreditvurderingen af virksomhederne, men det kommer jeg nærmere ind på i næste kapitel.

En enkelt respondent nævner at deres revisor er en meget benyttet samarbejdspartner og konsulent, som besvarer en del spørgsmål for dem, og giver dette som en grund til at bibeholde fuld revision.

Mit spørgsmål nr. 2 til de virksomheder der stadig har revision fokuserer på efterposter, og om hvor mange deres revisor har været med til at lave ved seneste årsrapport. Min grund til at have dette spørgsmål med er at jeg gerne vil fokusere på om der går finansielt information tabt ved at undlade revision senere i afhandlingen, og derfor var det relevant at høre virksomhederne om dette.

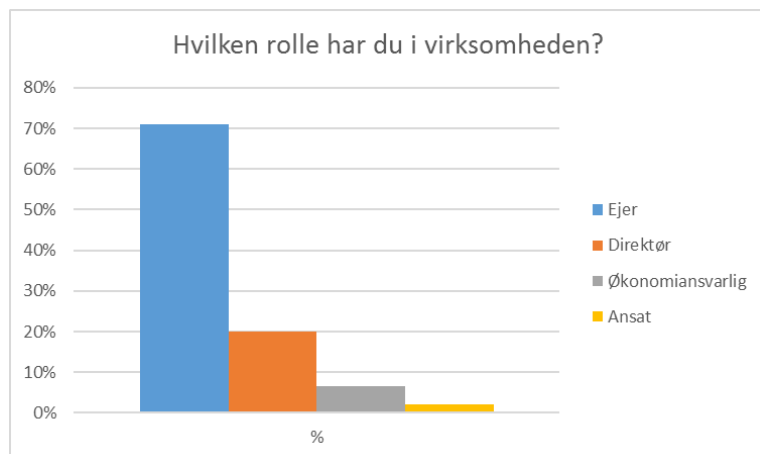


Figur 17 - Spørgeskema spg. 8 (kilde: egen tilvirkning)

Tilbagemeldingen på spørgsmålet fortæller at hver 4. af de adspurgte virksomheder ikke ved om deres revisor har foretaget rette fejl, og samtidigt at der ingen fejl er rettet ved hvert 3. årsrapport. I 37% af tilfældene finder og retter revisor 1-5 fejl i årsrapporten. At revisor finder og retter fejl er med til at skabe værdi for kunderne, og hænger også sammen med svarene i spørgsmålet omkring hvor stor en grad revisor er med til at kontrollere virksomhedens transaktioner. Som nævnt kommer jeg mere ind på fejl og korrektioner i næste kapitel.

5.1.3 Tjek spørgsmål

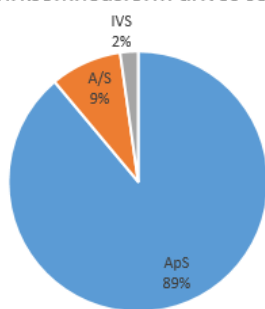
De sidste 3 spørgsmål jeg har stillet i undersøgelsen omhandler hvilke personer der har svaret, samt i hvilken landsdel de befinder sig. Disse spørgsmål er blevet brugt til at få en forståelse om hele landet og forskellige personer er indblandet, således at de svar der gives kan benyttes til at konkludere ud fra. Hvis eksempelvis alle svar kom fra virksomheder i Syddanmark, vil man ikke kunne være sikker på at hvert svar vil kunne tale for hele populationens holdninger.



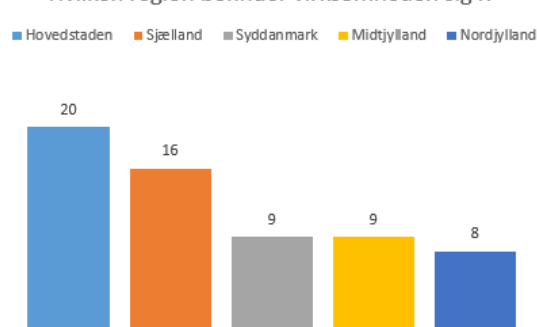
Figur 18 - Spørgeskema spg. 9 (kilde: egen tilvirkning)

Det første går på hvem der svarer og her er størstedelen enten ejer eller direktør i virksomheden. Dette billede er normalt for de mindre virksomheder, da det oftest er ejeren der udgør den daglige ledelse.

Hvilken virksomhedsform drives selskabet i?



Hvilken region befinder virksomheden sig i?



Figur 19 - Spørgeskema spg. 10 & 11 (kilde: egen tilvirkning)

At størstedelen af respondenterne kommer fra anpartsselskaber giver god mening, da disse udgør hoveddelen af virksomhederne i regnskabsklasse B.

Sidst viser besvarelsen omkring region, at der er kommet flest besvarelser fra virksomheder i region hovedstaden og Sjælland, men stadig med et godt antal besvarelser i resten af regionerne, således at holdningerne godt kan projekteres til populationen.

Ved at lave spørgeskemaundersøgelsen har jeg fået et indblik i virksomhederne der har mulighed for at fravælge revision, og hvad faktorer der spiller ind når de skal vælge at beholde eller fravælge revision af årsregnskabet.

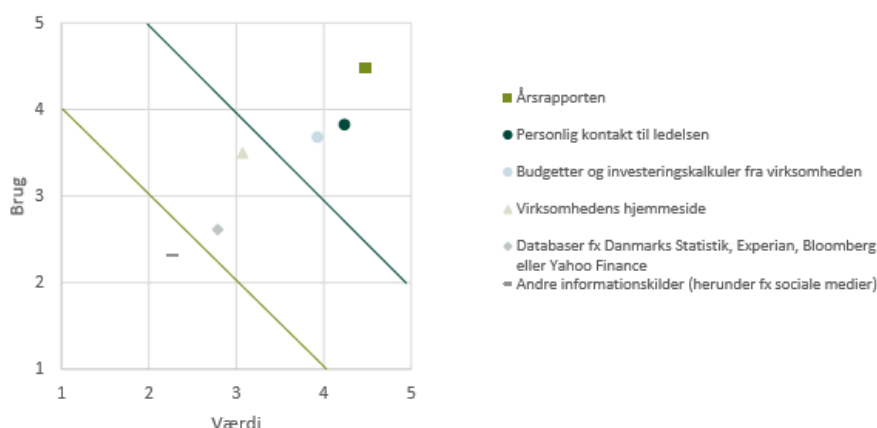
Som nævnt tidligere vil jeg nu se nærmere på omkostningerne forbundet med et eventuelt fravalg af revision, kan det betale sig for virksomhederne?

5.2 Långivere og lempelsen

Hvis virksomheden vælger at fravælge revision, vil der så kunne spares penge eller vil ekstraomkostningerne forbundet hertil overstige besparelsen? Igennem opgaven har jeg nævnt forskellige mulige ekstraomkostninger forbundet med et fravalg af revision, herunder specielt lånevilkår og fejl i regnskaberne.

Jeg vil ligge ud med at se nærmere på kreditinstitutterne og hvordan de forholder sig til lempelsen. I teoraifsnittet af denne afhandling kom det frem at kreditinstitutterne er en af de vigtigste interessenter i virksomhedens omverden. De kunne derudover placeres som principal i agent/principal teorien, da de har interesse i virksomhedens finansielle informationer, og kvaliteten heraf. Men i hvor høj grad benyttes årsrapporten som beslutningsgrundlag for kreditinstitutterne?

Erhvervsstyrelsen bestilte i 2014 en undersøgelse fra DAMVAD angående værdien af årsrapporten. Denne er lavet over mindre virksomheder i Danmark og deres nærmeste interessenter, heriblandt kreditinstitutter. Et af resultaterne fra undersøgelsen viser at årsrapporten er den informationskilde, som kreditinstitutterne benytter oftest, og tillægger højst værdi.



Figur 20 - Værdi og brug af årsrapport (kilde: DAMVAD analyse 2014)

Udover årsrapporten liggers der vægt på personlig kontrakt til ledelsen og budgetter. Man bad også respondenterne at fortælle hvor i høj grad årsrapporten danner grundlaget for økonomiske dispositioner.

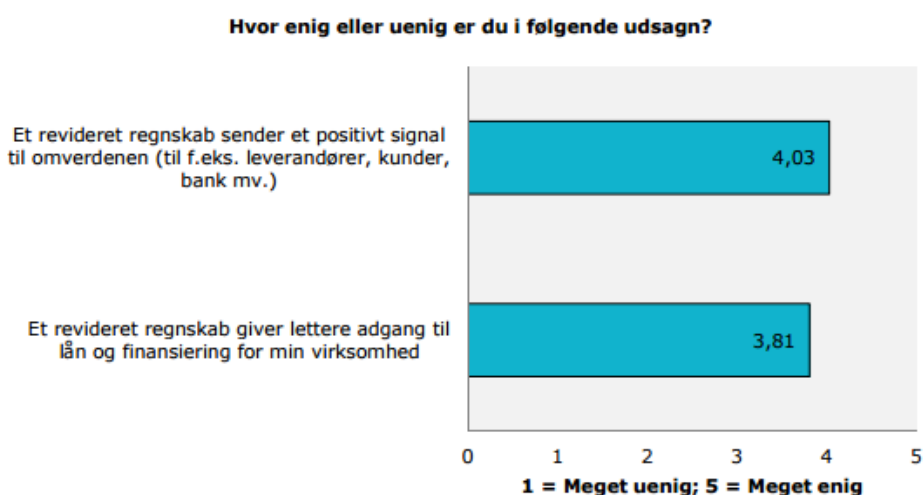
Årsrapporter som grundlag for økonomiske dispositioner					
	I hvor høj grad danner årsrapporterne grundlag for økonomiske dispositioner?				
Brugere	Aldrig eller i meget lav grad	I lav grad	I nogen grad	I høj grad	I meget høj grad
Kreditinstitutioner	1,1%	1,1%	15,7%	41,6%	40,4%
	I hvor høj grad indhentes der yderligere oplysninger fra andre kilder end årsrapporterne i forbindelse med økonomiske dispositioner?				
Brugere	Aldrig eller i meget lav grad	I lav grad	I nogen grad	I høj grad	I meget høj grad
Kreditinstitutioner	3,4%	7,9%	30,3%	38,2%	20,2%

Figur 21 - Årsrapport som grundlag for økonomiske dispositioner (Kilde: DAMVAD analyse 2014)

Her vælger hele 82,2% af de adspurgte at årsrapporten i høj grad/ i meget høj grad danner grundlaget. Derudover fortæller analysen at mange også indhenter yderligere oplysninger, men ikke i nær så høj grad som ved årsrapporten.

Analysen spørger ikke respondenterne direkte om en revisorerklæring giver årsrapporten mere værdi, men i deres kvalitative interviews oplyses "...at informationerne i virksomhedernes årsrapporter opfattes som meget troværdige og af høj kvalitet. Det gælder især de revisorpåtegnede årsrapporter, hvor påtegningen af brugerne tillægges autoritet og blåstemplingsværdi..."³²

Dette er regnskabsbrugernes holdning til revisionspåtegninger, men også virksomhederne selv mener at et revideret regnskab har en høj værdi. Ser man igen her på undersøgelsen udarbejdet af YouGov for FSR i 2013³³, fortæller virksomhedsejerne at et revideret regnskab sender et positivt signal til omverdenen, samtidigt med at det også giver lettere adgang til finansiering.



Figur 22 - Virksomhedernes holdning til revision (kilde: FSR Branchestatistik 2013)

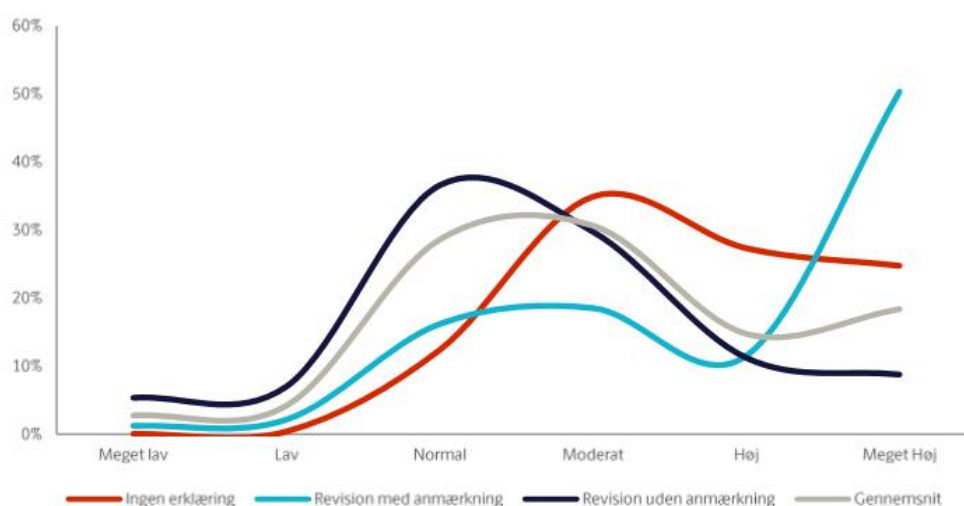
³² DAMVAD analyse 2014, s.5

³³ FSR Branchestatistik 2013

Denne analyse kan sammenholdes med min egen spørgeskemaundersøgelse, hvor 73% af respondenterne i høj grad mener revision er med til at sikre de finansielle informationer er korrekte og derved er af høj kvalitet.

Det kan derfor godt konkluderes at både regnskabsbrugerne og virksomhederne selv mener at revision er med til at sikre finansielle informationer af høj kvalitet, men hvilken indvirkning har dette så på regnskaber som ikke revideres. Vil deres lånevilkår forværres i forhold til reviderede virksomheder?

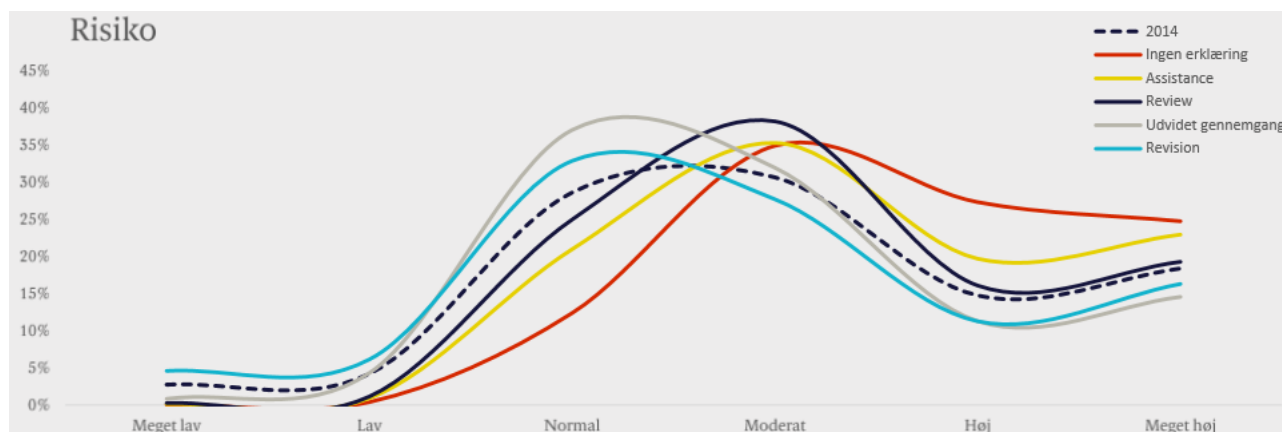
FSR har bedt Experian A/S se nærmere på denne problemstilling over flere omgange. De mest aktuelle gælder for 2014 regnskaberne, hvor virksomhedernes valg af erklæringstype sammenlignes med deres kreditrating. Den første analyse sammenligner kreditrating hos virksomheder med revision uden anmærkninger, virksomheder med revision med anmærkninger og ingen erklæring.



Figur 23 - Risikovurdering for selskaber med revision og ingen erklæring (kilde: FSR analyse - Risikovurdering 2016)

Figur 23 herover viser at et selskab der fremviser en årsrapport med revisor erklæring og ingen anmærkninger opnår den højeste kreditrating. Størstedelen af virksomhederne ligger med en kreditrating på normal og moderat. Derimod vil et regnskab med en erklæring inkl. en anmærkning give den laveste kreditrating og derved dårlige lånevilkår. Her ligger en del virksomheder i kategorien for meget høj risiko. Selskaber helt uden en revisorerklæring ligger midt i mellem, hvor mange virksomheder vurderes til at have enten en moderat, høj eller meget høj risiko.

Tilføjer man de forskellige erklæringstyper som jeg beskrev i min teoretiske del, vil denne vise at kun selskaber med revision eller udvidet gennemgang ligger over gennemsnittet, og derved har en lavere risiko end resten af virksomhederne.

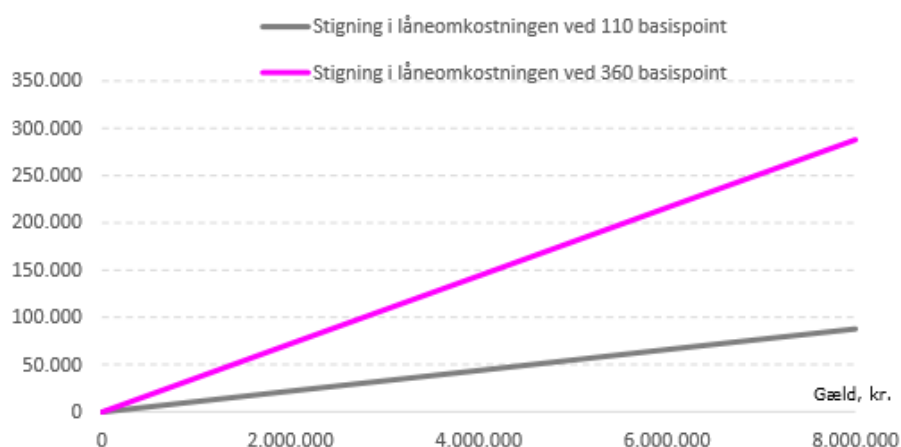


Figur 24 - Erklæringstyper og risikovurdering (kilde: FSR analyse - Kunde profiler 2016)

I min spørgeskemaundersøgelse var økonomien en af de væsentligste faktorer for at fravælge revision af årsrapporten. Men hvis selskaberne får dårligere lånevilkår ved at fravælge revision, er besparelsen så stor nok? Hvis virksomheden er egenfinansieret vil denne faktor ikke spille ind, men regnskaberne skal stadig offentliggøres ved indsendelse i erhvervsstyrelsens IT-systemer. Dette arbejde vil derfor stadig skulle udføres, så virksomheden sparer ikke alle omkostningerne forbundet med revisoren.

Netop disse punkter er blevet undersøgt af Copenhagen Economics i analysen omkring effekten af ændret revisionspligt. Denne analyse sammenligner danske, finske og engelske undersøgelser på området, og kommer til konklusionen at revision sænker låneomkostninger med 110-360 basis point³⁴.

Sammenholder man gældsstørrelse, stigning i basispoint og låneomkostningerne viser disse at forhøjede låneomkostninger hurtigt kan blive dyrere end besparelsen i omkostninger til revisor.



Figur 25 - Gældsstørrelse, låneomkostninger og basispoint (kilde: FSR analyse - Effekt af ændret revisionspligt)

³⁴ FSR analyse – Effekt af ændret revisionspligt, s. 12

I min spørgeskemaundersøgelse havde 58% haft en besparelse i intervallet kr. 10.000 – 30.000,- Men som det kan ses i figur 25 herover, vil denne sparede omkostning hurtigt blive opslugt af øgede låneomkostninger. Dette er med forbehold for at virksomhedens lånevilkår ændrer sig, men analysen fra FSR om risikovurdering antyder at der er en stor mulighed for dette. Virksomhedens gældsstørrelse har stor indflydelse på låneomkostningerne, hvorfor denne også skal have en vis størrelse før omkostningerne overstiger revisionsudgiften. I FSR analysen kommer Copenhagen Economics frem til at der er interne omkostninger forbundet med indhentning af information til revisoren på kr. 7.000,-. Dem sammen med det øvre svar i min undersøgelse giver en udgift til revision på kr. 37.000,-. Sættes dette tal ind i figur 25, vil den vise at fravalg af revision kun vil kunne betale sig for virksomheder med en gæld på maksimalt 3 – 3,5mio. Dertil er der ikke lagt omkostningerne forbundet med at aflægge regnskabet uden en revisor, da dette arbejde må forventes at tage tid fra andre opgaver.

Nu er denne opgørelser meget sort/hvid og kan ikke overføres til alle selskaber, men den kan stadig benyttes til at få et overblik over hvilke omkostninger der kan være forbundet med at fravælge revision. Samtidigt ser vi et fald i finansieringsbehovet for de små og mellemstore virksomheder³⁵, hvilket giver flere en fordel i at fravælge revision, hvis resten af ens processer fungerer. For udover låneomkostninger vil der være øget risiko for fejl i de finansielle informationer uden revision, og derved vil man foretage forkerte indbetalinger af eksempelvis SKAT og moms. Derudover vil svage finansielle data danne et dårligt grundlag for beslutninger omkring virksomheden, både dagligt og på længere sigt. Dette vil jeg komme nærmere ind på i næste afsnit.

5.3 Fejlinformationer i regnskabet

Da lempelsen af revisionspligten blev vedtaget i 2006 pålagde regeringen, erhvervsstyrelsen at foretage evalueringer i de første år. Den seneste evaluering blev publiceret i 2014³⁶, og omhandler regnskabstal fra 2010 og 2011. Derfor er analysen ikke den mest aktuelle, men den bringer stadig visse interessante punkter op omkring fejlmængde og alvorligheden af dem ved revision og ved fravalg.

Den generelle holdning i erhvervsstyrelsens evaluering er at der ikke findes stor forskel mellem fejl i årsrapporter som revideres og dem der fravælger. Udover erhvervsstyrelsen kommer SKAT og SØIK hver med et notat hvor de ikke ser væsentlig forskel mellem regnskaberne.

³⁵ <http://www.dst.dk/da/Statistik/Publikationer/VisPub?cid=24799> (samt selve publikationen)

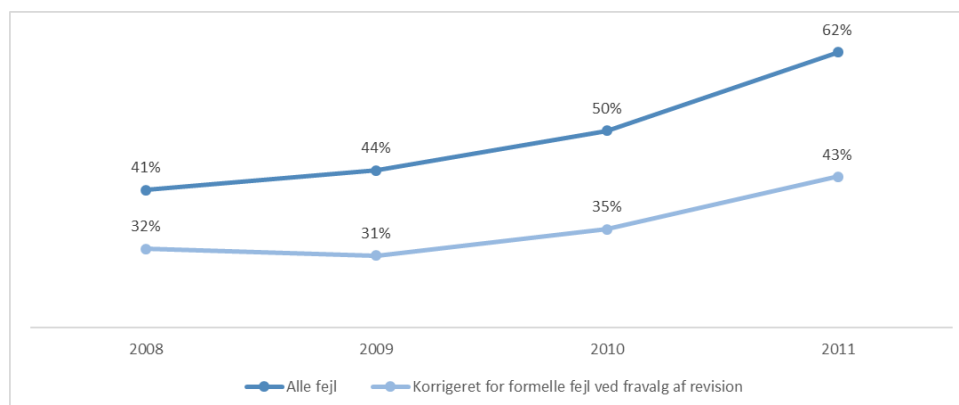
³⁶ ERST – Evaluering af erfaringer med lempet revisionspligt

Ser man nærmere på data i rapporten, viser de at der er en forskel i fejlprocenterne ved fravalg eller ej. Man har valgt at korrigere tallene, således at de ikke indeholder formelle oplysningsfejl angående fravalg af revision i årsrapporten.

	Har ikke fravalgt revision	Har fravalgt revision		
	Fuld revision	Årsrapporter med anden erklæring	Årsrapporter på revisors papir	Årsrapport uden erklæring og ej på revisors papir
2010	32%	52% (32%)	52% (43%)	48% (37%)
2011	35%	57% (39%)	59% (46%)	67% (46%)

Figur 26 - Fejl i virksomheder der kan fravælge revision (Kilde: ERST - Evaluering 2014)

De interessante procenter er derfor omkranset af parenteser, da disse er rensat for formelle fejl. Her ses en lille forskel mellem frivilligt revidere årsrapporter og årsrapporter med en anden revisionserklæring. Derimod ses en større fejlprocent i årsrapporter i de tilfælde hvor revisor ikke afgiver en erklæring på regnskabet. *(denne evaluering er foretaget før udvidet gennemgang var en mulighed, samt man betragter assistance som en erklæring)* Derved ses der ca. 10% højere fejlprocent i årsrapporter, hvor revisor ingen erklæring har givet, hverken med eller uden sikkerhed. Hvis man isolerer data for ikke reviderede selskaber, viser de en tendens til stigning i fejlprocent over årrækken.



Figur 27 - Udvikling af fejl for ikke reviderede årsrapporter (Kilde: ERST - Evaluering 2014)

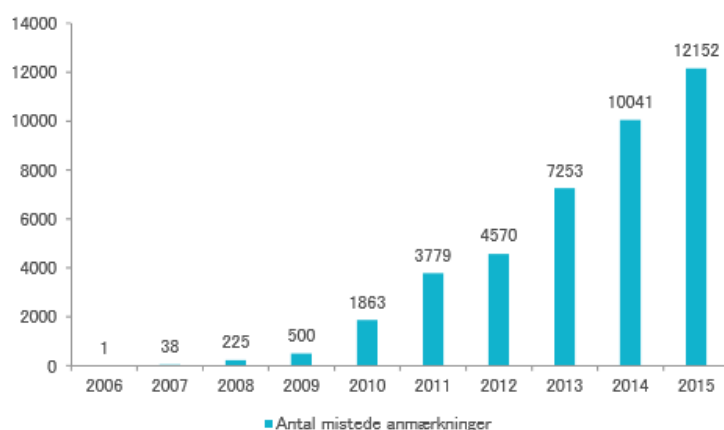
Denne stigning kan begrundes i kendskabet omkring muligheden for fravalg spredes og derved benytter flere selskaber sig af denne. Derved vil der hurtigt komme flere årsrapporter der indeholder fejl og derved stiger fejlprocenten.

På samme tid stiger fejlprocenterne også i de frivilligt reviderede årsrapporter, men ikke i samme tempo. Disse stiger fra 27% i 2008 til 35% i 2011.

Evalueringen konkluderer at der ikke findes stor forskel på årsrapporter der er revideret og dem der har fravalgt, når der ses på fejl i de offentliggjorte regnskaber.

At der ikke er stor forskel i fejlene kan derfor hjælpe med at bakke FSR's holdning op når det angår revisoranmærkninger på regnskaber, og hvor mange af disse der kommer til offentlighedens kendskab hvis ikke selskabet revideres. I en analyse³⁷ lavet over 2015 regnskaberne har man undersøgt hvor mange anmærkninger i form af forbehold eller supplerende oplysning revisorerne har oplyst om i de reviderede selskaber, herunder også selskaber med udvidet gennemgang og review. Denne undersøgelse viser at ca. 14% af alle reviderede årsrapporter indeholdte anmærkninger.

Erhvervsstyrelsens evaluering fortalte at fejl antal var ens ligegyldigt om regnskabet blev revideret eller ej. Man kan derfor antage at antallet af anmærkninger også må være ens, hvilket også er hvad FSR gør i deres analyse. Derved vil der også være 14% af årsrapporterne uden en erklæring med sikkerhed, hvor der ville have været en anmærkning, hvis der have været foretaget revision. Overføres dette til antal selskaber, vil dette give 12.152 selskaber, hvor revisoranmærkningen går tabt. Ved at miste revisoranmærkningen, går der muligvis vigtig finansiell information tabt, da denne ikke altid vil kunne opdages uden revisors kendskab til virksomheden. Denne beregning er derefter lavet for årene helt tilbage til 2006, og resultatet kan ses i figur 28 herunder.



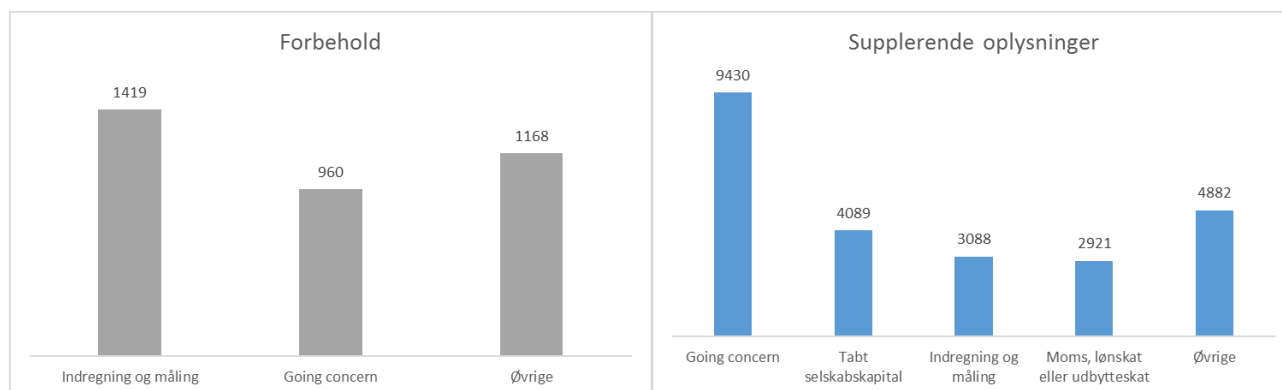
Figur 28 - Udvikling i antal mistede anmærkninger (Kilde: FSR analyse - Notat om anmærkninger, 2017)

Stigningen hænger sammen med stigningen i antallet af virksomheder der fravælger revision, men udviklingen er ikke positiv, da disse tabte anmærkninger giver dårligere kvalitet i årsrapporterne.

³⁷ FSR analyse – Notat om anmærkninger, 2017

Samtidigt med formodningen om en stigning i mistede anmærkninger, er antallet af selskaber der får anmærkninger (derved med erklæring med sikkerhed) faldet fra 36.327stk. i 2011 til 20.111stk. i 2015³⁸, hvilket også kan forklares ved at flere selskaber fravælger revision, og på den måde mistes muligheden for revisors advarsler til omverdenen.

Størstedelen af de supplerende oplysninger og forbehold der er taget i årsrapporterne går på begrebet going concern og tabt selskabskapital, begge som er indikatorer på mulig konkurs. Begrebet going concern, fortsat drift, gennemgik jeg i mit teoretiske afsnit, og dette beskriver som sagt en mistanke fra revisors side om selskabets evne til at fortsætte driften normalt frem til næste regnskabsafslæggelse.



Figur 29 - Fordeling af anmærkninger i 2015 årsrapporterne (Kilde: FSR analyse - notat om anmærkninger)

Hele 13.519 supplerende oplysninger er givet omkring fortsat drift eller tabt selskabskapital, hvilket begge er indikatorer om mulige problemer vedrørende virksomhedens overlevelse. Derudover er der 960 tilfælde hvor revisor har været nødsaget til at tage forbehold for fortsat drift. Forbeholdet er mere alvorligt end supplerende oplysning, da revisor i dette tilfælde er uenig med ledelsen og derfor er nødsaget til at afgive en erklæring med forbehold. (for god ordens skyld skal det nævnes, at forbehold fremover kaldes modifikation og supplerende oplysning som fremhævelse af forhold vedr. revisionen³⁹ og going concern nævnes i afsnittet "Væsentlig usikkerhed vedrørende fortsat drift")

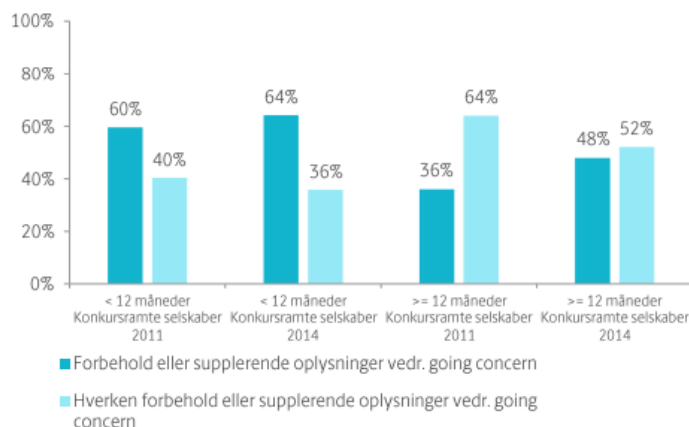
I en analyse lavet over konkurser i 2014⁴⁰, i et samarbejde mellem Beierholm og FSR, ses det at revisorer er meget gode til at forudse konkurser, da 64% af alle konkurser der er sket inden for et år efter

³⁸ FSR analyse – Notat om anmærkninger, 2017 – s. 4

³⁹ http://www.fsr.dk/Faglige_informationer/Revision%20og%20andre%20erklæringsopgaver/Love%20og%20bekendtgørelser/Aendringer%20til%20revisors%20erklæringer_201216

⁴⁰ FSR/Beierholm analyse – Going concern

balancedatoen har indeholdt en anmærkning fra revisoren om trusler mod fortsat drift.



Figur 30 - Anmærkninger om fortsat drift i forhold til konkurstidspunkt (Kilde: FSR/Beierholm analyse - Going concern, 2017)

Vurderingen angående fortsat drift, skal dække hele året efter balancedatoen, og derfor er det positivt at revisor forudser 64% af konkurserne. Derudover var der også anmærkning om fortsat drift i 48% af selskaberne der er gået konkurs 1 år efter balancedatoen.

Disse anmærkninger er derfor vigtige for regnskabsbrugerne, således at de kan træffe korrekte beslutninger omkring selskabet, hvor eksempelvis kreditinstituttet kan tage denne betragtning med i deres kreditrating. Hvis selskaberne ikke få foretaget revision, vil anmærkninger omkring fortsat drift ikke se dagens lys, og derfor vil regnskabsbrugerne eventuelt tage beslutninger på forkerte grundlag.

En note til anmærkninger og fravalg af revision er at 30% af virksomhederne der fik en revisoranmærkning på deres årsrapport i 2012, aktivt valgte at fravælge revision året efter. I min dataindsamling fandt jeg et eksempel på dette i praksis, hvor en virksomhed med negativ kapital ikke var enig med revisorens tanker omkring fortsat drift, hvilket resulterede i et forbehold fra revisors side. Året efter (2011) var revision fravalgt og alle årsrapporter der er offentliggjort siden er med stor set identiske regnskabstal⁴¹.

Udover anmærkninger retter revisor også fejl i løbet af revision, ved at give ledelsen besked om fejlen og en anbefaling om at rette denne. Disse fejl som rettes i selve regnskabsgrundlaget kommer ikke til offentlighedens kendskab på samme måde som anmærkninger, og man er derfor nødt til at spørge ind til rettelserne. Som oftest retter ledelsen fejlen og regnskabet aflægges først herefter korrigeret for de fejl der er fundet. På samme måde som ved anmærkningerne vil virksomheder der fravælger revision ikke få opdaget deres fejl, hvilket giver en øget risiko.

Revisorerne fortæller selv at de ved 69% af de reviderede 2015 årsrapporter, har rettet væsentlige fejl i

⁴¹ <https://datacvr.virk.dk/data/visenhed?enhedstype=virksomhed&id=30240103&soeg=beeone&type=Alle>

regnskabsgrundlaget⁴² og at disse fejl ellers ville have ført til kreditgivning på forkert grundlag (79%) eller fejl i grundlaget for skat (78%). En meget hård antagelse vil derfor være at i 69% af virksomhederne der ikke revideres vil der være væsentlige regnskabsfejl.

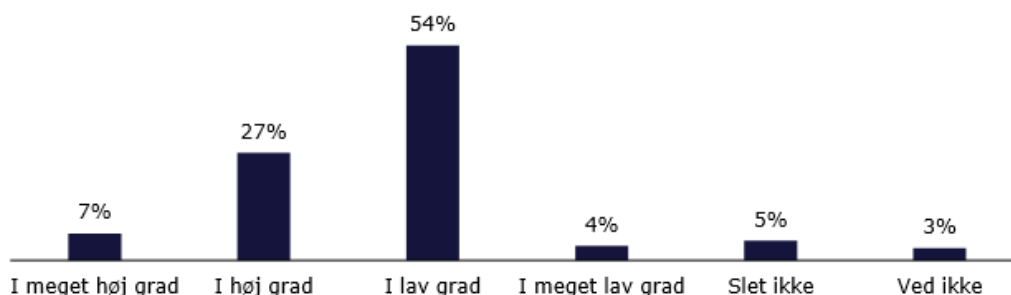
Fejlene er som regel forbundet med beregningsmæssige eller bogføringsmæssige fejl, hvilket derfor udelader besvigelser i størstedelen af tilfældene.

I min spørgeskemaundersøgelse tallet lidt mindre, da kun 48% havde fået rettet i deres regnskabsgrundlag. Men dette tal er stadig højt når det overføres til virksomhederne der ikke lader sig revidere.

5.3.1 Fejl i skatteberegningerne

At en stor del af de væsentligste fejl omhandler grundlaget for virksomhedens skattegrundlag er en risiko for samfundet, da rettelserne i størstedelen af tilfældene fører til en højere skatteindbetaling fra virksomhedernes side⁴³.

I 2014 regnskaberne har revisorer i 34% af tilfældene rettet virksomhedernes skattebetaling i høj eller meget høj grad.



Figur 31 - I hvilken grad har revision medført korrektioner af skattebetalinger (Kilde: FSR analyse - Korrektioner af skattebetalinger)

Samtidigt svarer 58% af respondenterne at de i lav eller meget lav grad har korrigeret skatteindberetningerne. Det positive er at det er under halvdelen af regnskaberne hvor revisionen har ændret skattebetalingerne i høj grad, men det negative som sagt ligger i at korrektionerne altid medfører en større skatteindbetaling fra virksomheden. De tre største årsager til ændringer i skattebetalingerne er oplistet i figur 32 herunder.

⁴² FSR analyse – Fejl i regnskaberne

⁴³ FSR analyse – Korrektioner i skattebetaling, 2015 – s. 5.



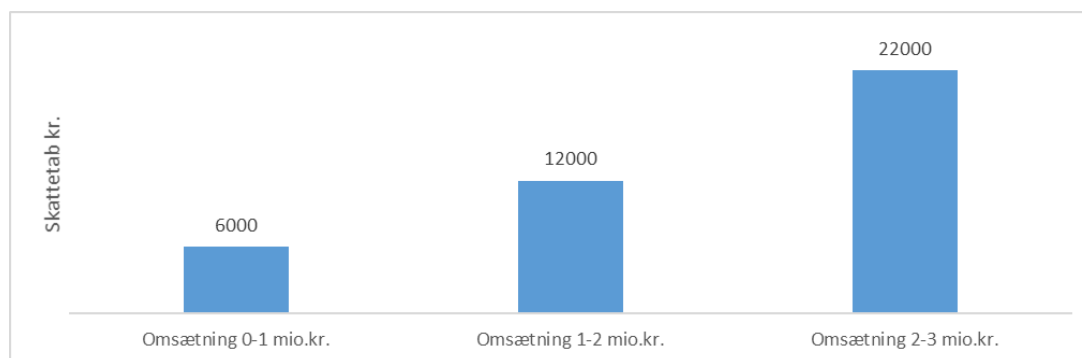
Figur 32 - 3 største rettelser ved skattebetaling (kilde: FSR analyse - korrektioner af skattebetaling, 2015)

At revisor oftest må gøre opmærksom om beskatning ved aktionærlån, tyder på at mange virksomhedsejere stadig ikke kender til lovændringen i 2012, der var med til at beskatte aktionærlån, hvis låntageren samtidigt havde bestemmende indflydelse i selskabet, jf. LL § 16 E, stk. 1.

I undersøgelsen lavet af FSR fortæller revisorerne samtidigt at det som oftest er manglende kendskab til loven og deciderede bogføringsfejl der er årsag til fejl i skattegrundlaget. Derfor tyder det ikke på besvigelser fra virksomhedernes side, hvilket også bekræftes i undersøgelsen da hele 62% kun meget sjældent møder problemer med at få ledelsen til at lave rettelserne⁴⁴.

Hvis revisorerne rette skattebetalinger for de virksomheder de reviderer, vil det derfor kunne udledes at disse rettelser går tabt for virksomhederne der fravælger revision.

Denne antagelse blev undersøgt i analysen af Copenhagen Economics - effekt af ændret revisionspligt (og for nylig bekræftet i en undersøgelse i Norge⁴⁵), hvor de har forsøgt at skabe et overblik over tabte skattebetalinger fra virksomheder der har fravalgt revision. Resultatet ses i figur 33 herunder.



Figur 33 - Beregnet skattetaab for virksomheder der har fravalgt revision (Kilde: FSR analyse - Effekt af ændret revisionspligt)

Disse tal fremkommer af en større regressionsanalyse, hvor virksomheder uden revision er sammenlignet med tilsvarende virksomheder der revideres, i en periode løbende fra 2009 – 2013. At virksomhederne der

⁴⁴ FSR analyse – Korrektioner i skattebetalinger, 2015 – s.7

⁴⁵ http://fsr.dk/Faglige_informationer/Skat/Faglige%20informationer%20fra%20sekretariatet/2017/Ny%20rapport%20Revisorer%20faar%20virksomheder%20til%20at%20overholde%20skattereglerne

har fravalgt revision i gennemsnit betaler mindre i skat end virksomheder der revideres bevidner, at revisorernes rettelser af skattebetalinger har værdi for samfundet.

5.4 Eksempel – Fine Wine Invest

Det foregående kapitel viser at ikke alle virksomheder egner sig til at fravælge revision, da de ikke har den fornødne viden til selv at føre og aflægge regnskaber. En virksomhed der har været meget i medierne både positivt, med hensyn til deres vækst⁴⁶, og negativt med hensyn til deres årsrapport, der må siges at være mangelfuld.

Virksomheden startede d. 18/6-2015, og derfor er regnskabet for 2015-2016 selskabets første⁴⁷. Dette blev aflagt uden revision og var meget mangelfuldt. Da erhvervsstyrelsen blev opmærksomme på årsrapporten, pålagde de selskabet at aflægge et nyt årsregnskab med revision⁴⁸.

Resultatopgørelse 18. jun 2015 - 30. jun 2016

	Note	2015/16 kr.	Note	Resultatopgørelse	2015/16 DKK
Nettoomsætning		4.500.000		Perioden 18. juni - 30. juni	
Bruttoresultat		4.500.000		Bruttofortjeneste	271.860
Personaleomkostninger		70.000	1	Personaleomkostninger	-160.792
Af- og nedskrivninger af materielle og immaterielle anlægsaktiver		0		Afskrivninger, anlægsaktiver	-31.478
Resultat af ordinær primær drift		4.570.000		Resultat før finansielle poster	79.590
Indtægter af andre kapitalandele, værdipapirer og tilgodehavender, der er anlægsaktiver		0		Finansielle omkostninger	-10.251
Andre finansielle indtægter		0		Resultat før skat	69.339
Nedskrivning af finansielle aktiver		0	2	Skat af årets resultat	-21.523
Ovrige finansielle omkostninger		0		Årets resultat	47.816
Ordinært resultat før skat		4.570.000			
Årets resultat		4.570.000		Forslag til resultatdisponering:	
Forslag til resultatdisponering				Overført resultat	47.816
Foreslået udbytte indregnet under egenkapitalen		0		Resultatdisponering i alt	47.816
I alt		0			

Figur 34 - Sammenligning resultatopgørelse med/uden revisor (Kilde: Årsrapport fra Fine Wine Invest ApS, Se bilag 4/5)

Bare ved en hurtig sammenligning af resultatopgørelsen kan det ses at der er en tydelig forskel mellem årsrapporten med og uden revision. Eksempelvis er bruttofortjenesten faldet med kr. 4.228.140,- og personale omkostningerne er nu korrekt opført som en udgift og ikke en indtægt, som i første forsøg. Derudover nævnes intet om skat af årets resultat.

⁴⁶<http://borsen.dk/nyheder/avisen/artikel/11/113248/artikel.html?hl=YToxOntpOjA7c3oxNDoiVGhvbWFzIENsYXVzZW4iO30>,

⁴⁷ Årsrapport (ekskl. revision) – bilag 4

⁴⁸ Årsrapport (inkl. revision) – bilag 5

Aktiver			Aktiver pr. 30. juni	
	Note	2015/16 kr.		
Goodwill		1.000.000	Indretning af lejede lokaler	16.000
Immaterielle aktiver i alt		1.000.000	Andre anlæg, driftsmateriel og inventar	270.622
Grunde og bygninger		0	Materielle anlægsaktiver	286.622
Produktionsanlæg og maskiner		0		
Andre anlæg, driftsmateriel og inventar		300.000	Deposita	100.000
Materielle aktiver i alt		300.000	Finansielle anlægsaktiver	100.000
Kapitalandele i tilknyttede virksomheder		0		
Kapitalandele i associerede virksomheder		0	Anlægsaktiver i alt	386.622
Andre værdipapirer og kapitalandele		0		
Finansielle aktiver i alt		0	Varebeholdning	2.091.441
Langfristede aktiver i alt		1.300.000	Varebeholdninger	2.091.441
Råvarer og hjælpematerialer		0		
Fremstillede varer og handelsvarer		3.560.000	Tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser	15.970
Varebeholdninger i alt		3.560.000	Tilgodehavender	15.970
Tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser		556.700		
Igangværende arbejder for fremmed regning		0	Likvide beholdninger	168.700
Tilgodehavender hos tilknyttede virksomheder		0		
Tilgodehavender hos associerede virksomheder		0	Omsætningsaktiver i alt	2.276.111
Tilgodehavende skat		110.000		
Andre tilgodehavender		0	Aktiver i alt	2.662.733
Tilgodehavender i alt		666.700		
Andre værdipapirer og kapitalandele		0		
Værdipapirer og kapitalandele i alt		0		
Likvide beholdninger		267.800		
Kortfristede aktiver i alt		4.494.500		
Aktiver i alt		5.794.500		

Figur 35 - Sammenligning balance (aktiver) med/uden revisor (kilde: Årsrapport fra Fine Wine Invest ApS, Se bilag 4/5)

Aktiverne i virksomhedens regnskab ændrer sig en del i de to årsrapporter. Goodwill udgår og varebeholdningen nedsættes med kr. 1.468.559,- ligesom likvide beholdninger falder med næsten kr. 100.000,-

At goodwill udgår er forståeligt, da goodwill enten kan bestå af erhvervet goodwill (ved køb af en anden virksomhed), eller internt oparbejdet goodwill (kompetencer, knowhow, kundeloyalitet m.m.) hvilket ikke er sandsynligt i en nyopstartet virksomhed.

Aktiverne falder i alt med kr. 3.131.767,- hvilket svarer til et fald på 54%.

Passiver	Note	2015/16	Passiver pr. 30. juni	
		kr.		
Registreret kapital mv.		5.794.500	Virksomhedskapital	50.000
Andre reserver		0	Overført resultat	47.816
Overført resultat		0	Egenkapital i alt	97.816
Forslag til udbytte		0		
Egenkapital i alt		5.794.500	Hensættelser til udskudt skat	1.275
Udskudt skat		0	Hensatte forpligtelser	1.275
Gæld til realkreditinstitutter		0		
Gæld til banker		0	Selskabsskat	20.248
Skyldig selskabsskat		0	Langfristede gældsforpligtelser	20.248
Langfristede forpligtelser i alt		0		
Gæld til realkreditinstitutter		0	Leverandører af varer og tjenesteydelser	427.672
Gæld til banker		0	Anden gæld	2.115.722
Leverandører af varer og tjenesteydelser		0	Kortfristede gældsforpligtelser	2.543.394
Gældsforpligtelser til tilknyttede virksomheder		0		
Gældsforpligtelser til associerede virksomheder		0	Gælds- og hensatte forpligtelser i alt	2.564.917
Skyldig selskabsskat		0		
Anden gæld, herunder skyldige skatter og skyldige bidrag til social sikring ..		0	Passiver i alt	2.662.733
Forslag til udbytte for regnskabsåret		0		
Kortfristede forpligtelser i alt		0		
Forpligtelser i alt		0		
Passiver i alt		5.794.500		

Figur 36 - Sammenligning balance (passiver) med/uden revisor (kilde: Årsrapport fra Fine Wine Invest ApS, Se bilag 4/5)

På passivside blev egenkapitalen, som er det eneste tal som passiver, opgjort under samme punkt, hvilket ikke er lovligt, da denne skal specificeres. Derudover passer tallet ikke, da den registrerede selskabskapital er på kr. 50.000,- og det overførte resultat højst kan være kr. 4.570.000,- hvilket i alt giver en egenkapital på kr. 4.620.000,- og ikke kr. 5.794.500,- som oplyst.

Denne korrigeres i det reviderede regnskab med det nye overførte resultat til kr. 97.816,-. Herudover tilføjes langfristede og kortfristede gældsforpligtigelser, herunder leverandørgæld og selskabsskat.

Regnskabet uden revision har mange andre fejl og mangler som ikke fremgår af resultatopgørelsen eller balancen, hvor nogle af de mest fremtrædende er ingen formelle oplysninger såsom ledelsesberetning og anvendt regnskabspraksis. Når selskabet ikke fortæller hvilke indregnings og målingskriterier der benyttes ved regnskabsaflæggelsen, vil den finansielle information være dårlig, da det her kun er rå data i form af tal.

Som nævnt kræver erhvervsstyrelsen et nyt og revideret regnskab, som skulle indsendes indenfor 14 dage. Den nye revisor fik derefter dette udsat i yderligere 14 dage, for stadig at indlevere regnskabet efter fristen⁴⁹. Dette antyder at den nye revisor har haft rigeligt arbejde at nå igennem før et nyt regnskab kunne indsendes.

⁴⁹<http://borsen.dk/nyheder/avisen/artikel/11/164449/artikel.html?hl=YToxOntpOjA7c2oxNDoiVGhvbWFzIENsYXVzZW4iO30>,

Som det fremgår af det ny indsendte regnskab⁵⁰ formår revisoren ikke at opnå tilstrækkeligt revisionsbevis for at regnskabet er retvisende, og må derfor undlade at udtrykke en konklusion på erklæringen.

Begrundelsen for den manglende konklusion fortæller revisorerne er at selskabets bogføring har været mangelfuld, samtidigt med at man ikke har kunne optælle varelageret ved balancedagen, da man først er valgt efter denne.

Derudover informerer revisoren om overtrædelser af momslovgivningen og kildeskatteloven, da selskabets direktør har haft fri bil uden at indrapportere det til SKAT.

Alle de ovennævnte fejl og mangler kan sammenholdes med mine tidligere analyser af fejl og mangler i regnskaber der ikke revideres, hvorfor dette regnskab viser hvor galt det kan gå når man ikke kender til lovgivninger og standarder på området.

Afslutningsvis skal det nævnes at ikke alle regnskaber hvor der fravælges revision er så slemt som dette, faktisk nævner en ekspert på området ved spørgsmålet: *"så har du vel set regnskaber, der var værre end det her? - Nej, det har jeg faktisk ikke. Men ja, jeg har set mange fejlagtige regnskaber, men det her er simpelthen en åbenlys tilsidesættelse af lovgivningens regnskabsbestemmelser"*⁵¹

Men det skal stadig ses som en risiko når regnskaber ikke har krav om revidering.

5.5 Delkonklusion analytisk del

Mit analytiske afsnit omhandler lempelsen af revisionspligten og hvordan virksomheden og dens primære interessenter forholder sig til dette.

Revisionsbranchen har været i medier de seneste par år med negative artikler omhandlende revisors arbejde og om det er udført tilstrækkeligt. Derfor var det nærliggende at undersøge om revisorernes troværdighed er svækket og om dette kan være en mulig årsag til fravalg af revision. Men min undersøgelse viser at virksomhederne stadig forbinder revisorbranchen med høj troværdighed, denne påstand er samtidigt bekræftet i en branchestatistik lavet af FSR.

Min undersøgelse havde flest respondenter fra virksomheder der havde revision af deres regnskab, hvilket kan sammenlignes med hele populationen, da revision også her udgør ca. 50%. Udviklingen går imod revision, og flere benytter sig af de andre erklæringstyper. Hovedårsagen til fravalget er økonomi og de mulige besparelser, hvor årsagen til at beholde revision er værdien af arbejdet overstiger omkostningen. I

⁵⁰ Bilag 5

⁵¹ Citat – Alfred Grinderslev i interview med Børsen - <http://borsen.dk/nyheder/avisen/artikel/11/161972/artikel.html>

spørgeskemaet var de fleste respondenter ejere i deres respektive virksomheder, hvilket var at forvente når det er de mindre danske virksomheder der blev spurgt.

Dernæst valgte jeg at se på kreditinstitutterne og hvad deres holdning er til revisionspligt, ændrer dette risikovurderingen af selskaberne? Årsrapporten er den primære informationskilde om virksomhedens drift og udvikling viser en undersøgelse foretaget af DAMVAD. Her svarer kreditinstitutterne at de giver årsrapporten størst værdi ved en risikovurdering, og derved spiller kvaliteten af denne information også en rolle. En revisorerklæring bliver set som en blåstempling af regnskabet og at den finansielle information derved er korrekt.

Et selskab der vælger at få revideret deres regnskab vil derved i de fleste tilfælde opnå en bedre kreditrating fremfor virksomheder der fravælger. Derudover er der forskel på kreditrating og erklæringstyper, hvor det kun er revision og udvidet gennemgang der får en kreditrating over gennemsnittet, fortæller en analyse foretaget af FSR.

En dårligere kreditrating fører til højere renter på gælden og derved større låneomkostninger. Hvis man sammenholder den gennemsnitlige omkostning til revision og stigningen i låneomkostninger ved fravalg, vil det vise sig at ved en gæld på 3-3,5 mio.kr. vil det ikke kunne betale sig at fravælge revision.

Grunden til at kreditinstitutterne gerne vil have revision, er at de på den måde er mere sikre på at der ikke er fejl og mangler i regnskabet. Her lavede erhvervsstyrelsen en undersøgelse der påviser, at der ikke er stor forskel på fejlprocenterne i regnskaberne der bliver revideret eller ej. Fejlprocenten er til gengæld stigende for virksomhederne der fravælger revision.

Udover fejl i regnskaberne er det også interessant at se på anmærkningerne revisor afgiver på årsrapporterne. Disse går tabt ved regnskaber der ikke revideres, hvilket gør at denne information ikke kommer til offentlighedens kendskab. Her lavede FSR en analyse hvor det blev antaget at ca. 12.000 anmærkninger gik tabt i 2015 på grund af fravalg af revision.

Ser man nærmere på hvilke anmærkninger der bliver oplyst i regnskaber der revideres, er størstedelen angående fortsat drift, hvilket overført til ikke reviderede selskaber fortæller at offentligheden mister en stor del af oplysninger omkring fortsat drift i de små virksomheder. En anden analyse viser at revisorerne er gode til at forudse konkurser, da revisorer i over halvdelen af konkurserne har givet en anmærkning om fortsat drift. Ved at sammenligne disse 2 analyser vil det kunne udledes at den lempede revisionspligt giver offentligheden mindre mulighed for at forudse konkurser, og derved dårligere vilkår til at foretage beslutninger baseret på årsrapporterne.

Størstedelen af fejl som revisor retter ved revision har indvirkning på grundlaget for kreditvurderingen og grundlaget for skattebetalingerne. At revisor retter en stor del af skattebetalingerne hos de mindre

virksomheder giver en indikation om at disse rettelser går tabt for selskaber der ikke revideres. Denne antagelse bekræftes i en undersøgelse lavet af Copenhagen Economics, som fortæller at selskaber uden revision i gennemsnit betaler mindre i skat end selskaber med revision. Dette påstand er for nyligt bekræftet i en norsk analyse.

At virksomhederne laver fejl i regnskaberne skyldes oftest et lille kendskab til regler og lovgivning på området, og derfor ikke besvigelser. Dette ses ved en undersøgelse af revisorernes arbejde, hvor de sjældent har svært ved at få ledelsen til at rette de fejl der dukker op i regnskabet. Derfor vil der i de fleste tilfælde heller ikke komme informationer om fejlene frem i årsrapporten, da disse rettes inden offentliggørelse.

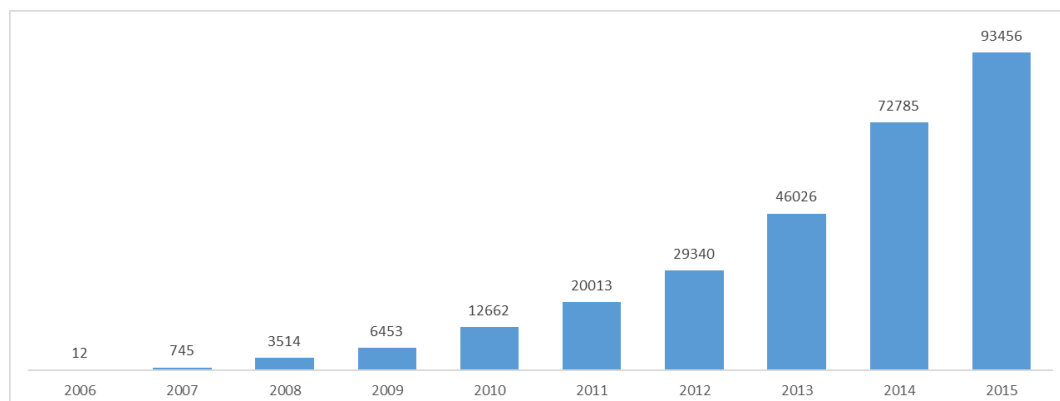
Et eksempel på et revideret og ikke revideret regnskab kan ses i årsrapporten for Fine Wine Invest ApS, hvor man først aflagde et regnskab uden revision, og senere er blevet pålagt at få det revideret, da de indeholdte mange fejl. Dette eksempel er ekstremt og ikke alle selskaber der fravælger revision, kan sammenlignes med dette, men det er et bevis på risikoen ved at lempe revisionspligten og hvor galt det kan gå hvis virksomheden ikke har styr på bogføringen og lovgivningen herom.

Mit analytiske afsnit lægger mest vægt på risici forbundet med lempelsen af revisionspligten, og forholder sig derfor ikke til fordele og ulemper herved. Jeg har derfor valgt at diskutere effekterne af revisionspligten og hvorledes denne er god eller dårlig for samfundet og virksomhederne.

6. Vurderende del – diskussion af effekten af lempet revisionspligt

Da regeringen ændrede årsregnskabsloven i 2006 og senere i 2010, var denne med henblik på at sænke de administrative omkostninger forbundet med offentlige instanser for virksomhederne. Derved valgte man at give de danske selskaber mulighed for at fravælge revision, hvis man overholdte visse krav. Men er denne lempelse god for samfundet og virksomhederne?

Ser man på udviklingen i virksomhedernes brug af revisor ved regnskabsaflæggelsen er denne interessant, da det først er i de senere år at muligheden for fravalget blevet benyttet.



Figur 37 - Udvikling i selskaber der fravælger revision eller UG (Kilde: FSR Spejlanalyse, 2016)

Der er sket lidt over en fordobling af antallet der fravælger revision fra 2013 til 2015, hvilket derfor også er med til at styrke effekterne.

At virksomhederne får kendskab til muligheden for fravalg af revision, må forventes at være stigende og kan derfor være en mulig indikation på stigningen i fravalget. Min spørgeskemaundersøgelse viste at nogle selskaber stadig ikke kendte til muligheden, hvilket kan betyde at deres revisor ikke har oplyst dem om muligheden. Denne antydning taler imod en analyse foretaget af revisorerne, hvor de svarer at de gerne vil anbefale virksomhederne at vælge en anden erklæring end revision⁵². Hvis tendensen i denne undersøgelse fortsætter, vil flere revisorer anbefale et fravælg og derved vil vi fortsat se en stigning i årsrapporter der ikke revideres.

Kreditinstitutterne risikovurderer virksomheder uden revision med højere risiko end hvis der var revision. Hvilket er forståeligt, da en revisor er med til at sikre rigtigheden i de finansielle informationer, men vil kreditinstitutterne selv kunne sikre sig denne uden revisor? Ikke fuldstændigt, da en revisor har et stort kendskab til virksomheden og dennes omverden, hvilket et kreditinstitut ikke vil kunne sikre sig uden det vil kræve store omkostninger. Til gengæld kan virksomhederne selv gøre en indsats for at sikre sig bedre lånevilkår. Hvis revision er fravalgt, vil det kræve ekstra information og forberedelse når der skal søges information. I analysen lavet af DAMVAD kommer personlig kontakt og budgetter ind som de 2 mest værdifulde informationskilder⁵³, efter årsrapporten, ved risikovurderinger. Dette bevidner at en virksomhed der er velforberedt og reel burde kunne opnå en god kreditrating, selvom revision er fravalgt. Denne

⁵² FSR/CBS – analyse af revisorerklæringer, 2014

⁵³ DAMVAD Analyse – brug af årsrapporter, 2014

forberedelse vil stadig kræve at virksomheden har et stort kendskab til regnskaber og lovgivning på området, og derfor vil det ikke være muligt for alle selskaber at skabe bedre lånevilkår.

I mit analytiske afsnit kommer jeg ind på revisors anmærkninger på årsrapporter og rettelser af fejl i regnskaberne. Begge disse er interessante, rettelserne mest for virksomhederne og anmærkningerne mest for regnskabsbrugerne. Dette går tabt når man vælger ikke at lade sit regnskab revidere, men alle virksomheder vil ikke opleve problemerne. Her vil det være virksomhederne selv der skal vælge om de har den fornødne viden til at aflægge og føre et regnskab. Hvis ikke den er tilstede vil det være korrekt at indkalde en revisor til at udføre opgaverne, men hvis man derimod har den fornødne viden, hvor så have ekstra omkostninger til en revisor? En grov sammenligning vil være et bilværksted som skal få sine egne biler tjekket af et andet værksted hvert år, hvilket ikke giver mening.

Analysen over fejl i regnskaberne viser at mange fejl opstå fordi virksomheden ikke kendte til reglerne og derfor havde bogført forkert. Denne kan kun laves over selskaber der bliver revideret, og derfor kan konklusionen ikke direkte overføres til selskaber uden revision. Hvis vi antager at virksomheder der fravælger revision er virksomheder der har stort kendskab til bogføring, vil de ikke lave de fejl og derved vil revisor heller ikke finde dem hvis selskabet blev revideret.

Min spørgeskemaundersøgelse viser at hovedårsagen til et fravalg af revision er økonomi, og derved ikke stor viden på området. Denne undersøgelse taler derfor imod ovenstående antagelse, og derfor vil der stadig være mange virksomheder der fravælger revision, selvom de ikke har den fornødne viden.

Min pointe her er at mange virksomheder kan fravælge revision uden at de betyder noget for kvaliteten i deres finansielle information, men at man må forvente at en stor del ikke kan.

Nogle anmærkninger har større værdi end andre, hvor revisors vurdering af virksomhedens evne til at fortsætte driften er en af de bredeste i den forstand, at denne er interessant for alle interessenter. Revisor havde forudset over 70% af alle konkurser, hvor virksomheden gik konkurs inden for 1 år efter balancedagen. (den periode revisor skal give erklæring om) Derudover havde selskaber der er gået konkurs efter perioden også anmærkning om fortsat drift i omkring halvdelen af tilfældene. Denne information er interessant at få for virksomhedens interessenter, men også virksomheden selv, da denne er med til at give virksomheden fokus på områder i driften hvor der foreligger en risiko.

Ulempen ved anmærkningen er at den eventuelt kan fungere som en hæmsko, hvis virksomheden skal ud og skaffe finansiering til nye tiltag. Hvis ikke virksomheden her også er velforberedte til mødet med kreditinstituttet, vil det være svært at skaffe et lån når der foreligger en anmærkning omkring fortsat drift. Problemet med revisors anmærkninger er at de kun fremgår af årsrapporten, og derfor vil man skulle have en interesse i virksomheden før anmærkningerne kommer til regnskabsbrugerens kendskab. Her ville det

være interessant for samfundet, hvis myndighederne fandt en mulighed hvor anmærkningerne hurtigere vil komme til deres kendskab, hvis de omhandler deres felt, således at SKAT ville få en besked hvis en revisor havde lavet en anmærkning vedrørende virksomhedens skatte- eller momsbetaling.

Charlotte Ipsen, adm. direktør FSR, ligger på samme måde op til et fælles samarbejde, således at anmærkningerne blev benyttet sammen med andre fundne risici om virksomhederne, for på den måde at de tilsammen vil kunne give et komplet risikobillede af selskaberne. På denne måde mener hun det vil være muligt at opdage flere lovovertrædelser såsom hvidvask⁵⁴.

Hvis fravalg af revision derfor skal være godt for samfundet, vil dette kræve omkostninger fra det offentlige i form af opsyn med virksomhederne. Både SKAT og erhvervsstyrelsen foretager hvert år stikprøver hos virksomhederne, for at kontrollere om loven på område overholdes. Ifølge SKATs egne rapporter⁵⁵, formår de kun årligt at kontrollere 3% af alle virksomheder i Danmark, hvilket ikke er nok hvis der skal sikres korrekte skattebetalinger. Manglen på kontrol og et kompliceret skattesystem gør antagelsen om tabt skatteprovenu større.

En negativ effekt ved den manglende kontrol, er at denne er med til at øge fravalgte af revision for nogle virksomheder. Holdningen er blevet "når SKAT ikke kommer og kontrollerer regnskabet er der ingen grund til at lade det revidere⁵⁶", hvilket også hænger sammen med en anden artikel på området hvor ejeren af en virksomhed uden revision udtaler "*...For i princippet kan man jo skrive hvad som helst i sine regnskaber, når man har valgt revisoren fra...*"

Hvis denne holdning bliver mere udbredt hos de danske virksomheder vil vi se en større negativ effekt af lempelsen, da denne vil kunne føre til flere som fravælger revision, således at de på ingen måde vil få deres regnskaber kontrolleret. På samme måde vil denne tankegang eventuelt føre til besvigelser i form af beviste ændringer af årsrapporten, således at den fremstår som ledelsen ønsker det.

Igen her vil agent/principal teorien kunne bringes i spil, da dette scenarie vil kræve en uafhængig 3. mand til at sikre at regnskabet er retvisende.

Lempelsen af revisionspligten blev begrundet med et ønske om mindre omkostninger til virksomhederne. Denne besparelse er ikke tilstede for de fleste virksomheder der fravælger, det viser de analyser jeg har omtalt i denne afhandling. Virksomhedernes omkostninger forbundet med regnskabsaflæggelse er i stedet flyttet til andre poster i regnskabet, hvad end virksomhederne har kendskab til regnskabsaflæggelse eller ej. – det kræver stadig tid at gøre regnskabet klar til offentliggørelse, selvom revision er fravalgt.

⁵⁴ <http://www.fsr.dk/Nyheder%20og%20presse/Vi%20mener/Ugens%20kommentar/2017-Ugens-kommentar/Ugens-kommentar-23-marts>

⁵⁵ <https://www.dr.dk/nyheder/penge/skat-medarbejdere-det-er-alt-nemt-virksomheder-snyde-i-skat>

⁵⁶ <http://politiken.dk/indland/art5623222/Dyster-analyse-af-Skats-kontrol-72.785-selskaber-dropper-revision>

Jeg kan dog stadig se muligheder i lempelsen, men der er stort behov for kontrol af virksomhederne, indtil de offentlige systemer, inkl. skat, er indrettet således at de hjælper virksomhederne bedst muligt.

Derudover sker der ekstremt meget indenfor IT og regnskaber, hvor IT-systemer mere og mere vil overtage denne arbejdsopgave i virksomhederne, samtidigt med at den vil have et fuldt overblik og kendskab til love og regler på området.

Marts 2017 udgaven af Signatur⁵⁷ har temaet digitalisering. Heri indgår en artikel omkring Hallerup Net, der har udviklet en bogføringsrobot, hvilket resulterer i 100% digital bogføring⁵⁸. Derudover findes der mange andre leverandører af regnskabsprogrammer som hjælper virksomheden i deres daglige bogføring, herunder eksempelvis E-conomic⁵⁹. Disse programmer hjælper med bogføringen i mange af dens former. Fælles for dem begge er at de kræver input fra virksomheden selv, og de sikrer derfor ikke et retvisende billede. Eksempelvis vil data som ikke sættes ind i systemet ikke blive opdaget, og derved vil regnskabet ikke være korrekt.

I samme udgave bringes en artikel om et samarbejde mellem erhvervsstyrelsen, SKAT og andre offentlige instanser kaldet Automatisk Erhvervsrapportering, hvilket går ud på at de offentlige systemer selv skal trække regnskabsdata ud af virksomhedernes systemer, for på den måde at generere årsrapporten og selvangivelsen til SKAT. På denne måde undgås en masse formelle fejl i regnskaberne, samtidig med at tastefejl også vil undgås.

Denne form for automatisering har desværre samme problem, som de digitale bogføringssystemer, hvilket er at de ikke vil kunne fungere uden menneskelig input, og derved vil der altid forekomme risici. I artiklen nævner Betina Hagerup, direktør i erhvervsstyrelsen, at kvaliteten i data stadig skal sikres igennem kontrol og monitorering. Derudover nævner hun at de stadig er virksomhedernes ansvar at regnskabet er retvisende, og anbefaler at få det revideret af en 3. part.

Sammen med andre nye teknologiske tiltag såsom kunstig intelligens, er IT med til at sikre en bedre datakvalitet i regnskaberne, hvilket derfor kan hjælpe virksomhederne til at mindske deres omkostninger i forbindelse med regnskabsaflæggelse og daglig bogføring, og på den måde være med til at mindske nødvendigheden af nutidens form for revision.

⁵⁷ Medlemsmagasin for FSR

⁵⁸ <https://www.hallerup.net/>

⁵⁹ <https://www.e-conomic.dk/>

7. Konklusion

Regeringen valgte i 2006 at give virksomheder mulighed for at fravælge revision, hvis disse overholdte visse størrelsesgrænser. Grænserne blev sat op i 2010 og flere virksomheder kunne derefter også undlade at revidere sin årsrapport. Begrundelsen for at lempe revisionspligten var at de danske virksomheder havde for store omkostninger til det offentlige, hvilket hæmmede deres konkurrenceevne i udlandet. Der var ikke mange virksomheder der gjorde brug af muligheden i den første tid, men i de seneste år er udviklingen eksploderet og 93.456 virksomheder valgte i 2015 at fravælge revision. Derfor er det også først nu, at samfundet rigtigt ser effekterne af lempelsen. Det er derfor relevant at stille spørgsmålet: "Har den lempede revisionspligt mindsket omkostningerne for selskaberne, uden at skabe problemer for interessenterne, herunder også de offentlige myndigheder?"

Dette spørgsmål vil være gennemgående i hele min afhandling, samt en masse underspørgsmål som relaterer sig til det.

Jeg har været nødsaget til at afgrænse afhandlingen, for ikke at gøre den for bred. Derfor vil besvigelser i form af skatteunddragelse ikke blive omtalt. Samtidigt vil virksomhederne i opgaven komme fra regnskabsklasse B, da det kun er denne der har mulighed for at fravælge revision.

Opgaven er skrevet ud fra et hermeneutisk synspunkt, samtidig med at jeg stadig vil forsøge at holde mine meninger så neutrale som muligt.

Min primære data vil bestå af en kvalitativ undersøgelse af virksomhedernes brug af revision, via et spørgeskema fremsendt som e-mail. Derudover vil afhandlingen indeholde meget sekundært data i form af andre personers analyser, artikler på området, bøger m.m. Hvor jeg har forsøgt at holde den sekundære data så aktuel som muligt, samtidig med at jeg har forholdt mig kritisk til kilderne bag.

Min spørgeskemaundersøgelse blev fremsendt til 400 virksomheder, der var udvalgt tilfældigt ud af alle virksomheder der opfyldte kravene til at kunne fravælge revision. 62 valgte at svare på skemaet, hvilket var en tilfredsstillende svarprocent, og besvarelsenerne havde heller ikke den store afvigelse. Spørgsmålene blev stillet kort og præcist, hvilket samtidigt med at undersøgelsen var kort, og jeg antager at det er hovedårsagen til svarprocenten.

Da metoden blev færdigbehandlet, valgte jeg at begynde med at se på definitioner og teorierne bag revision. Jeg begyndte med at beskrive regnskabsklasserne i Danmark og hvorledes de hænger sammen med revisionspligten. De danske virksomheder inddeles i 4 klasser, A – D, hvor klasse A er virksomheder med personligt eller begrænset ansvar, klasse B er mikro- og små virksomheder, klasse C er mellemstore og

store virksomheder, og til sidst klasse D som er børsnoterede virksomheder. Min afhandling omhandler kun virksomheder i klasse B, da det er dem der kan fravælge revision. Efter en hævelse af satserne i 2016, formodes det at klasse B udgør 95% af selskaberne i Danmark. I denne klasse kan virksomheder som opfylder kravene i ÅRL § 135, stk. fravælge revision fuldstændigt, mens resten af klasse B kun kan fravælge hvis de i stedet benytter sig af erklæringsstandarden udvidet gennemgang.

Efter en gennemgang af regnskabsklasserne valgte jeg at forklare teorierne bag revision for at forklare hvorfor vi har det i dag. Den primære teori er agent/principal teorien, som forklarer at revisor benyttes for at sikre en høj kvalitet i de finansielle informationer der gives mellem agenten og principalen. I den originale teori var ejeren principalen og den daglige leder agenten. Her kunne agenten have incitamenten til at fremstille finansielle data således at de tjente ham bedst, men hvor de ikke altid er korrekte. Derfor kom revisoren til for som uafhængig konsulent at sikre kvaliteten af de finansielle informationer.

Størstedelen af virksomhederne der kan fravælge revision er ejeren også den daglige ledelse, hvilket eliminerer den originale agent/principal teori, men hvis virksomhedens interesser har stor indvirkning på driften vil disse kunne indsættes som principal i teorien. Derved vil finansieringspartnere, offentlige instanser og leverandører have interesse i en høj kvalitet i de finansielle informationer. Denne sammenhæng gør derfor agent/principal teorien gældende for mindre virksomheder.

Det er ikke alle virksomheder, hvor behovet for revision er så omfattende, og derfor findes der forskellige former for erklæringer revisor kan afgive på årsrapporten, som forklarer hvilket arbejde der er udført. Disse erklæringer er der stor forskel på, og specielt hvor høj en grad af sikkerhed revisor afgiver ved dem. Dette fører til en forventningskløft, eftersom ikke alle regnskabsbrugere kender til forskellen og derved ikke kan udlede hvilke arbejds handlinger revisor har udført.

For at give kendskab til disse erklæringer valgte jeg at give en kort beskrivelse af hver, og nævne de største forskelle mellem dem. Revisor kan vælge at afgive 3 forskellige erklæringer på regnskabet med sikkerhed, dog stadig med stor forskel i sikkerheden:

- Fuld revision – høj grad af sikkerhed
- Udvidet gennemgang – begrænset grad af sikkerhed, men stadig højere end ved review
- Review – begrænset grad af sikkerhed

Derudover kan revisor afgive en erklæring uden sikkerhed, hvilket kaldes assistance med opstilling af finansielle informationer. Her hjælper revisor kun kunden med opstilling af regnskabet og verificerer derfor ikke gyldigheden af informationerne.

Ser man på brugen af erklæringerne er det stadig revision der bliver benyttet mest i Danmark, hvor 49% af alle 2015-regnskaberne blev aflagt med revision. Udviklingen går dog imod revision, da dette antal var 57% i 2014, og her ses det at flere selskaber begynder at fravælge revision og benytte sig af andre erklæringer.

En vigtig del af revision og revisors arbejde er at give en vurdering af virksomhedens evne til at fortsætte med driften i året efter balancedagen. Denne vurdering om fortsat drift aflægges efter revisionsstandarden ISA 570. Denne beskriver hvordan revisor skal forholde sig til spørgsmålet om fortsat drift, samt giver forslag til mulige risikoscenarier, såsom negativ egenkapital eller tab af et større marked. Opdager revisor disse risici, kan han forholde sig til dem forskelligt, alt efter alvorligheden heraf. Enten vil revisor afgive en konklusion med modifikationer, ellers vil han blot i sin konklusion fremhæve forhold i regnskabet som er væsentlige.

Mit analytiske afsnit omhandler lempelsen af revisionspligten og hvordan virksomheden og dens primære interessenter forholder sig til dette.

Revisionsbranchen har været i medier de seneste par år med negative artikler omhandlende revisors arbejde og om det er udført tilstrækkeligt. Derfor var det nærliggende at undersøge om revisorernes troværdighed er svækket og om dette kan være en mulig årsag til fravalg af revision. Men min undersøgelse viser at virksomhederne stadig forbinder revisorbranchen med høj troværdighed, denne påstand er samtidigt bekræftet i en branchestatistik lavet af FSR.

Min undersøgelse havde flest respondenter fra virksomheder der havde revision af deres regnskab, hvilket kan sammenlignes med hele populationen, da revision også her udgør ca. 50%. Udviklingen går imod revision, og flere benytter sig af de andre erklæringstyper. Hovedårsagen til fravalget er økonomi og de mulige besparelser, hvor årsagen til at beholde revision er værdien af arbejdet overstiger omkostningen. I spørgeskemaet var de fleste respondenter ejere i deres respektive virksomheder, hvilket var at forvente når det er de mindre danske virksomheder der blev spurgt.

Dernæst valgte jeg at se på kreditinstitutterne og hvad deres holdning er til revisionspligt, ændrer dette risikovurderingen af selskaberne? Årsrapporten er den primære informationskilde om virksomhedens drift og udvikling viser en undersøgelse foretaget af DAMVAD. Her svarer kreditinstitutterne at de giver årsrapporten størst værdi ved en risikovurdering, og derved spiller kvaliteten af denne information også en rolle. En revisorerklæring bliver set som en blåstempling af regnskabet og at den finansielle information derved er korrekt.

Et selskab der vælger at få revideret deres regnskab vil derved i de fleste tilfælde opnå en bedre kreditrating fremfor virksomheder der fravælger. Derudover er der forskel på kreditrating og

erklæringstyper, hvor det kun er revision og udvidet gennemgang der får en kreditrating over gennemsnittet, fortæller en analyse foretaget af FSR.

En dårligere kreditrating fører til højere renter på gælden og derved større låneomkostninger. Hvis man sammenholder den gennemsnitlige omkostning til revision og stigningen i låneomkostninger ved fravalg, vil det vise sig at ved en gæld på 3-3,5 mio.kr. vil det ikke kunne betale sig at fravælge revision.

Grunden til at kreditinstitutterne gerne vil have revision, er at de på den måde er mere sikre på at der ikke er fejl og mangler i regnskabet. Her lavede erhvervsstyrelsen en undersøgelse der påviser, at der ikke er stor forskel på fejlprocenterne i regnskaberne der bliver revideret eller ej. Fejlprocenten er til gengæld stigende for virksomhederne der fravælger revision.

Udover fejl i regnskaberne er det også interessant at se på anmærkningerne revisor afgiver på årsrapporterne. Disse går tabt ved regnskaber der ikke revideres, hvilket gør at denne information ikke kommer til offentlighedens kendskab. Her lavede FSR en analyse hvor det blev antaget at ca. 12.000 anmærkninger gik tabt i 2015 på grund af fravalg af revision.

Ser man nærmere på hvilke anmærkninger der bliver oplyst i regnskaber der revideres, er størstedelen angående fortsat drift, hvilket overført til ikke reviderede selskaber fortæller at offentligheden mister en stor del af oplysninger omkring fortsat drift i de små virksomheder. En anden analyse viser at revisorerne er gode til at forudse konkurser, da revisorer i over halvdelen af konkurserne har givet en anmærkning om fortsat drift. Ved at sammenligne disse 2 analyser vil det kunne udledes at den lempede revisionspligt giver offentligheden mindre mulighed for at forudse konkurser, og derved dårligere vilkår til at foretage beslutninger baseret på årsrapporterne.

Størstedelen af fejl som revisor retter ved revision har indvirkning på grundlaget for kreditvurderingen og grundlaget for skattebetalingerne. At revisor retter en stor del af skattebetalingerne hos de mindre virksomheder giver en indikation om at disse rettelser går tabt for selskaber der ikke revideres. Denne antagelse bekræftes i en undersøgelse lavet af Copenhagen Economics, som fortæller at selskaber uden revision i gennemsnit betaler mindre i skat end selskaber med revision. Dette påstand er for nyligt bekræftet i en norsk analyse.

At virksomhederne laver fejl i regnskaberne skyldes oftest et lille kendskab til regler og lovgivning på området, og derfor ikke besvigelser. Dette ses ved en undersøgelse af revisorerne arbejde, hvor de sjældent har svært ved at få ledelsen til at rette de fejl der dukker op i regnskabet. Derfor vil der i de fleste tilfælde heller ikke komme informationer om fejlene frem i årsrapporten, da disse rettes inden offentliggørelse.

Et eksempel på et revideret og ikke revideret regnskab kan ses i årsrapporten for Fine Wine Invest ApS, hvor man først aflagde et regnskab uden revision, og senere er blevet pålagt at få det revideret, da de indeholdte mange fejl. Dette eksempel er ekstremt og ikke alle selskaber der fravælger revision, kan sammenlignes med dette, men det er et bevis på risikoen ved at lempe revisionspligten og hvor galt det kan gå hvis virksomheden ikke har styr på bogføringen og lovgivningen herom.

Mit analytiske afsnit lægger mest vægt på risici forbundet med lempelsen af revisionspligten, og forholder sig derfor ikke til fordele og ulemper herved. Jeg valgte derfor at tage en diskussion af effekterne af revisionspligten, og lempelsen heraf.

Udviklingen i antallet af virksomhederne der fravælger revision er steget gevaldigt i de senere år, hvilket medfører at effekterne samtidigt bliver større. En stor del af virksomhederne vælger ikke at lade sit regnskab revidere, da de forventer at mindske omkostningerne forbundet hertil. Her har mine analyser påvist at denne besparelse ikke finder sted, hvis virksomheden ikke selv har den fornødne viden og samtidig opnår samme kreditvurdering, som hvis de havde revision. Disse 2 egenskaber er derfor vigtige at overveje før man fravælger revision.

En voksende holdning til revision er at den kun fungerer som en kontrolaktivitet for samfundet, men revisor er også med til at højne effektiviteten af processer i virksomheden. Alligevel har mange virksomheder holdningen, at når myndighederne ikke kontrollerer årsrapporterne, kan man i princippet skrive hvad man lyster i denne.

En del virksomheder har derimod haft god erfaring med revisor, da denne som oftest kan forudse konkurser, og derved råde virksomheden til at øge indsatsen på områder med særlig risici. Størstedelen af virksomheder der går konkurs, har haft en anmærkning omkring fortsat drift. Generelt er revisors anmærkninger en udmærket indikation på risici i virksomhedernes regnskab, og kan i bedste fald hjælpe i kampen mod hvidvask mener adm. direktør for FSR.

For at lempelsen skal give den fornødne effekt, skal monitorering og kontrol af virksomhederne øges fra myndighedernes side, således at manglen på denne ikke giver incitament til at undlade revision. Via kontrol vil man kunne gøre virksomhederne opmærksomme på deres ansvar om at regnskabet skal være retvisende, og på den måde forsøge at få virksomhederne selv til at øge den finansielle informationskvalitet.

Lempelsen af revisionspligten gør at samfundet i dag mister penge og kvalitet i den finansielle information. Som det ser ud nu er den derfor en ulempe for samfundet, men dette vil kunne ændre sig i fremtiden, hvor

IT-systemer, vil være med til at sikre en højere kvalitet i regnskabsdata, samtidigt med at disse kan hjælpe myndighederne til at monitorere og kontrollere virksomhederne bedre.

Litteraturliste

Analyser & publikationer

J Collis, R Jarvis & L Skerratt - Size theory and the demand for voluntary audit by small companies in the UK
eprints.kingston.ac.uk/3327/1/Collis-J-3327.pdf

FSR (Experian A/S) - Risikovurdering af de danske selskaber, 2016
<http://www.fsr.dk/Nyheder%20og%20presse/Nyheder/2016-nyheder/En-blank-revisionspaategning-styrker-risikovurderingen>

FSR (Experian A/S) - Kunde profiler – valg af erklæring og risiko, 2016
<http://www.fsr.dk/Nyheder%20og%20presse/Nyheder/2016-nyheder/Virksomhedernes-valg-af-revisorerklaering-og-risiko>

DAMVAD Analyse – brug af årsrapporter, 2014
https://erhvervsstyrelsen.dk/sites/default/files/media/publikation/aarsager_til_fejl_i_aarsrapporter_-_kortlaegningsanalyse_udarbejdet_af_damvad_for_erhvervsstyrelsen-0900f4cc87354bed-1.pdf

FSR (Copenhagen Economics) – Effekt af ændret revisionspligt for mindre virksomheder, 2014
<https://www.copenhageneconomics.com/dyn/resources/Publication/publicationPDF/9/319/1440773953/effekt-af-aendret-revisionspligt-for-mindre-virksomheder.pdf>

FSR Spejlanalyse, 2016
<http://www.fsr.dk/Nyheder%20og%20presse/Nyheder/2016-nyheder/Faerre-revisioner-betyder-flere-virksomheder-med-gemte-anmaerkninger>

FSR Branchestatistik, 2013 -
<http://www.fsr.dk/Nyheder%20og%20presse/Pressemeddelelser/Pressemeddelelser-2014/Branchestatistik>

FSR (Experian A/S) – Notat om anmærkninger i revisors påtegninger
<http://www.fsr.dk/-/media/Files/Presse%20og%20nyheder/Analyser/Analyser/2017/Notat%20om%20anm%C3%A6rkninger.aspx>

FSR/Beierholm – Going concern analyse, 2017
<http://www.fsr.dk/Nyheder%20og%20presse/Pressemeddelelser/Pressemeddelelser%202012/Going%20concern>

FSR – Fejl i regnskaberne, 2016
<http://www.fsr.dk/Nyheder%20og%20presse/Pressemeddelelser/2016-pressemeddelelser/fejl-i-regnskaber>

FSR – Korrektioner af skattebetaling, 2015
<http://www.fsr.dk/Nyheder%20og%20presse/Nyheder/2015-nyheder/Revisionen-aendrer-virksomhedernes-skattebetalinger>

FSR/CBS – analyse af revisorerklæringer, 2014
<http://openarchive.cbs.dk/bitstream/handle/10398/9039/Johansen%20og%20Kiertzner%20Analyse%20af%20revisorerkl%C3%A6ringer.pdf?sequence=1>

ERST – Evaluering af erfaringer med lempet revisionspligt for regnskabsårene 2010 og 2011
<https://erhvervsstyrelsen.dk/evaluering-af-lempet-revisionspligt>

FSR Fakta ark – Revision eller udvidet gennemgang -
http://www.fsr.dk/Faglige_informationer/Publikationer/Publikationer-liste/Fakta-ark-udvidet%20gennemgang-virksomheder

EY – indsigt i årsregnskabsloven 2016-2017 - [http://www.ey.dk/Publication/vwLUAssets/EY_-_Indsigt_i_aarsregnskabsloven_2016-17/\\$FILE/EY-indsigt-i-aarsregnskabsloven-2016-17.pdf](http://www.ey.dk/Publication/vwLUAssets/EY_-_Indsigt_i_aarsregnskabsloven_2016-17/$FILE/EY-indsigt-i-aarsregnskabsloven-2016-17.pdf)

PWC - ændringer til årsregnskabsloven - <https://www.pwc.dk/da/nyt/finance/regnskab/aendringer-til-aarsregnskabsloven-forhoejelse-af-stoerrelsesgraenser-medfoerer-flere-b-virksomheder.html>

Danmarks statistik – Små og mellemstore virksomheders adgang til finansiering, 2014
<http://www.dst.dk/da/Statistik/Publikationer/VisPub?cid=24799>

Artikler

Børsen – I princippet kan man skrive hvad som helst
<http://borsen.dk/nyheder/avisen/artikel/11/119901/artikel.html>

Fravalg af revisor skaber frygt for skattesnyd
<http://borsen.dk/nyheder/avisen/artikel/11/119899/artikel.html>

Finansrådet - Banker i virksomhedens hverdag
<http://www.finansraadet.dk/tal--fakta/Pages/bankernes-betydning-i-samfundet/bankerne-i-virksomhedernes-hverdag.aspx>

Bluegarden - Banken siger nej til hver femte virksomhed
<https://www.bluegarden.dk/Nyheder/Banken-siger-nej-til-hver-femte-virksomhed>

Business – Bøde for millioner til revisorbranchens brodne kar
<http://www.business.dk/raadgivning/boede-for-millioner-til-revisorbranchens-brodne-kar>

Business – Revisorer spinder guld på ikke at fortælle små virksomheder om billigere løsninger
<http://www.business.dk/vaekst/revisorer-spinder-guld-paa-ikke-at-fortaelle-smaa-virksomheder-om-billige-loe>

FSR - Revisor får virksomheder til at overholde skattereglerne (norsk analyse)
http://fsr.dk/Faglige_informationer/Skat/Faglige%20informationer%20fra%20sekretariatet/2017/Ny%20rapport%20Revisorer%20faar%20virksomheder%20til%20at%20overholde%20skattereglerne

Børsen – Han køber vin for millioner
<http://borsen.dk/nyheder/avisen/artikel/11/113248/artikel.html?hl=YToxOntpOjA7czoxNDoiVGhvbWFzIENsYXVzZW4iO30,>

Børsen – Vinfirma får kniven for struben af styrelse
<http://borsen.dk/nyheder/avisen/artikel/11/164449/artikel.html?hl=YToxOntpOjA7czoxNDoiVGhvbWFzIENsYXVzZW4iO30,>

Børsen – Regnskabskaos hos vininvestor

<http://borsen.dk/nyheder/avisen/artikel/11/161972/artikel.html>

FSR – Ugens kommentar

<http://www.fsr.dk/Nyheder%20og%20presse/Vi%20mener/Ugens%20kommentar/2017-Ugens-kommentar/Ugens-kommentar-23-marts>

DR Nyheder – Skat medarbejdere: det er alt for nemt for virksomhederne at snyde i skat

<https://www.dr.dk/nyheder/penge/skat-medarbejdere-det-er-alt-nemt-virksomheder-snyde-i-skat>

Politikken – Dyster analyse af skats kontrol

<http://politiken.dk/indland/art5623222/Dyster-analyse-af-Skats-kontrol-72.785-selskaber-dropper-revision>

Lovgivning

Revisorloven - <https://www.retsinformation.dk/Forms/r0710.aspx?id=183855>

Årsregnskabsloven - <https://www.retsinformation.dk/forms/r0710.aspx?id=175792>

Selskabsskatteloven - <https://www.retsinformation.dk/Forms/r0710.aspx?id=183480>

Momsloven - <https://www.retsinformation.dk/Forms/r0710.aspx?id=180133>

EU Direktiver - <http://eur-lex.europa.eu/>

Erklæringsbekendtgørelsen - <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=181961>

Forslag til ny årsregnskabslov 2006 -

http://www.ft.dk/samling/20051/lovforslag/l50/html_som_fremsat.htm

Ændring til årsregnskabsloven 2006 - <https://www.retsinformation.dk/forms/r0710.aspx?id=27278>

Forslag til ændring af årsregnskabsloven 2010 -

<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=130962>

Ændring til årsregnskabsloven 2010 - <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=132341>

Revisionsstandarder

ISRS 4410 - Assistance med regnskabsopstilling og yderligere krav ifølge dansk revisorlovgivning

ISRE 2400 - (ajourført), Opgaver om review af historiske regnskaber

ISRE 2410 - Review af et perioderegnskab udført af selskabets uafhængige revisor og yderligere krav ifølge dansk revisorlovgivning

ISA 570 - Fortsat drift (Going concern)

UG - Erhvervsstyrelsens erklæringsstandard for små virksomheder (Udvidet gennemgang af årsregnskaber)

Databaser

Navne & Numre Erhverv - <http://erhverv.nnmarkedssdata.dk/>

Bøger

Auditing & Assurance Services, A Eilfsen - W F Messier jr – S M Glover – D F Prawitt, 3. International udgave 2014, McGraw-Hill Education, ISBN: 13 9780077143015 / ISBN: 10 0077143019

Den Skinbarlige Virkelighed – Vidensproduktion i samfundsvidenskaberne, Ib Andersen, 5. udgave 2013, Samfundslitteratur, ISBN: 978-87-593-1650-4

Finansiell Rapportering – teori og regulering, Jens O. Elling, 3. udgave 1. oplæg 2012, Gjellerup/Gads forlag, ISBN: 978-87-13-05036-9

Professionsetik for revisorer, K C Bøg & L Kiertzner, 1. udgave 1. oplag 2007, ISBN: 978-87-619-1842-0

Signatur – medlemsmagasin for FSR – Danske revisorer – Marts 2017, nummer 1.

Bilag

Bilag 1 – Spørgeskema

Lempelse af revisionspligten

Endnu engang tusind tak for hjælpen!

Du kommer videre ved at trykke "næste" i bunden af denne side - HUSK til sidst at trykke "send", således at dine svar vil blive gemt.

Det er ikke alle spørgsmål der er svarpligt ved. Dem med svarpligt er markeret med en rød stjerne.

God fornøjelse:)

Med venlig hilsen
Mikkel Michaelsen

NÆSTE

Indsend aldrig adgangskoder via Google Analyse.

Revision Generelt

Indledende spørgsmål om revision generelt

Revisor anses for at være offentlighedens tillidsrepræsentant, men hvorledes vurderer du revisorbranchens troværdighed? *

☐ Ingen
☐ Lille
☐ Mellem
☐ Høj
☐ Ved ikke

Hvilken effekt vurderer du revision har for årsrapporten? *

	Lille	Mellem	Høj	Ingen
Forbedrer lånevilkår (renter, kredit rating m.v.) hos bank / kreditselskab	☐	☐	☐	☐
Forbedrer kvalitet af finansielle oplysninger	☐	☐	☐	☐
Kontrollerer virksomhedens transaktioner og bogføring	☐	☐	☐	☐
Sikrer kvalitet i indberetninger til det offentlige - SKAT, Erhvervsstyrelsen m.v.	☐	☐	☐	☐
Forbedrer forhandlingsgrundlag overfor leverandører	☐	☐	☐	☐

TILBAGE **NÆSTE**

Virksomhedens valg af revision

Dette afsnit handler om virksomheden og hvilke valg i har taget med hensyn til revision og bevaeggrundende hertil.

Til info beskrives beløbsgrænserne for hvornår man kan fravælge revision (2 af disse tre parametre skal man ligge under i 2 af hinanden efterfølgende regnskabsår)
Omsætning < 8 [mio.kr.](#)
Antal ansatte < 12 stk.
Balancesum < 4 [mio.kr.](#)

Har din virksomhed mulighed for at fravælge revision af årsrapporten? *

☐ Ja
☐ Nej
☐ Ved ikke

Hvilken type erklæring har i på jeres årsrapport? *

☐ Fuld revision
☐ Udvidet gennemgang
☐ Review
☐ Revisor assisterer med opstilling af regnskab
☐ Helt fravalgt revisor
☐ Ved ikke

TILBAGE **NÆSTE**

Virksomhedens valg af revision (fravalgt)

Denne sektion behøves kun udfyldt hvis virksomheden har fravalgt revision, hvis ikke kan der blot trykkes "næste" i bunden af siden

Hvad er årsagen til fravalg af revision? (vælg gerne flere årsager)

☐ Økonomi (mindre omkostninger ved regnskab)
☐ Egen viden (virksomheden har selv højt kendskab til regnskab og bogføring)
☐ Meget få og simple transaktioner
☐ Revisor anbefalede os det
☐ Andre gav os anbefaling om det
☐ Andet?

Hvor stort et beløb har i sparet ved at fravælge revision?

☐ Intet
☐ kr. 0-10.000
☐ kr. 10.000 - 20.000
☐ kr. 20.000 - 30.000
☐ kr. 30.000 eller over
☐ Ved ikke

TILBAGE **NÆSTE**

Virksomhedens valg af revision

Denne sektion behøves kun udfyldt hvis virksomheden har revision. Hvis ikke, kan der trykkes 'næste' i bunden af siden

Hvad er årsagen til at i har bibeholdt revision? (vælg gerne flere årsager)

- ☐ Krav fra det offentlige - SKAT, Erhvervsstyrelsen m.fl.
- ☐ Krav fra banken (eks. ændring i kreditaftale hvis ingen revision)
- ☐ Krav fra leverandører / samarbejdspartnere
- ☐ Værdi af revision er højere end omkostningerne forbundet hertil
- ☐ Tradition (vi har ikke overvejet muligheden)
- ☐ Vidste ikke fravalg var en mulighed
- ☐ Andet: _____

Hvor mange fejlposter har jeres revisor rettet i jeres seneste årsregnskab?

- ☐ Ingen
- ☐ 1-5 stk.
- ☐ 6-10 stk.
- ☐ Over 10 stk.
- ☐ Ved ikke

TILBAGE

NÆSTE

Hvilken region befinder virksomheden sig i? *

- ☐ Nordjylland
- ☐ Midtjylland
- ☐ Hovedstaden
- ☐ Sjælland
- ☐ Syddanmark

TILBAGE

NÆSTE

Afsluttende spørgsmål om virksomheden

Sidst har jeg tre hurtige spørgsmål omkring dig og virksomheden

Hvilken rolle har du i virksomheden *

- ☐ Ejer
- ☐ Direktør
- ☐ Økonomiansvarlig
- ☐ Ansat
- ☐ Andet: _____

Hvilken virksomhedsform drives selskabet i? *

- ☐ Enkeltmandsvirksomhed
- ☐ I/S - Interessentskab
- ☐ K/S - Kommanditselskab
- ☐ ApS - Anpartsselskab
- ☐ A/S - Aktieselskab
- ☐ IVS - Iværksætterselskab
- ☐ Andet

TAK!

Mange tak for din besvarelse, du har været en stor hjælp for min afhandling.

Husk at trykke "send" herunder.

Ha' en god dag.

Mikkel Michaelsen

TILBAGE

SEND

Bilag 2 – E-mail spørgeskema



Mikkel Ravn Michaelsen

Mulighed for fravalg af revision (til den ansvarlige for regnskabsaflæggelse)

Til [REDACTED]

Hej!

I forbindelse med min afhandling på cand.merc.aud. studiet, har jeg behov for din hjælp.

Mit emne omhandler muligheden for at fravælge revision og virksomhedernes holdning til dette. Jeg har i den anledning opstillet 9 spørgsmål, som jeg vil bede dig besvare. Det tager maksimalt 6 minutter og besvarelsen er helt anonym! ☺

Hvis du har interesse i emnet og derfor gerne vil vide hvilke svar analysen giver, er du velkommen til at besvare på denne mail og jeg vil vende tilbage til dig med resultatet, når analysen er afsluttet.

Link til spørgeskema: <https://goo.gl/forms/NnZaCcHN96oN4nAF3>

På forhånd tusind tak, du har været en kæmpe hjælp for min afhandling!

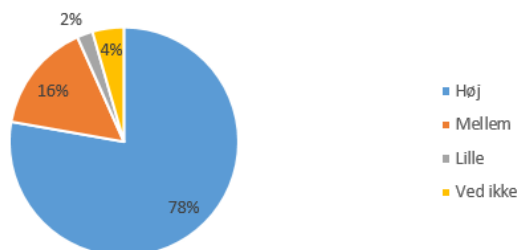
Med venlig hilsen

Mikkel Michaelsen

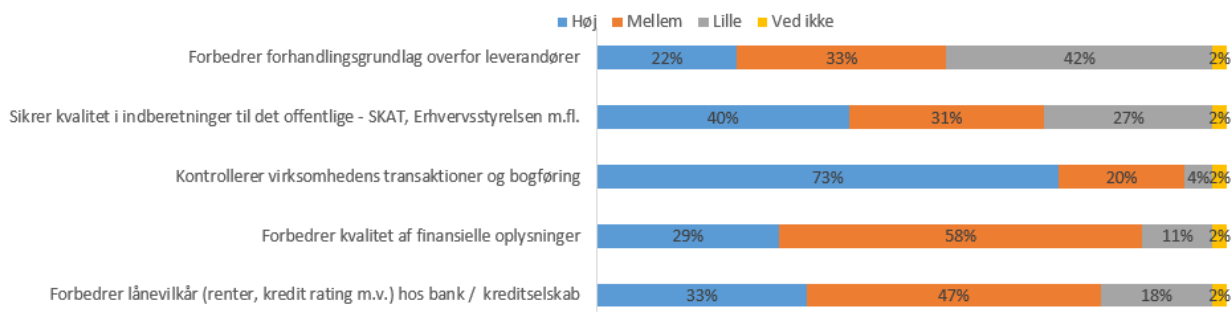
Cand.merc.aud. studerende på CBS

Bilag 3 – Svar på spørgeskema

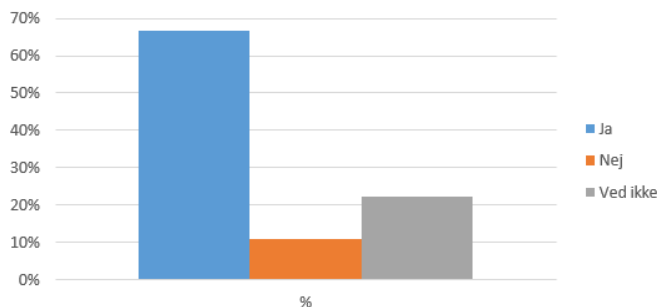
Revisor anses for at være offentlighedens
tillidsrepræsentant, men hvorledes vurderer du
revisorbranchens troværdighed?



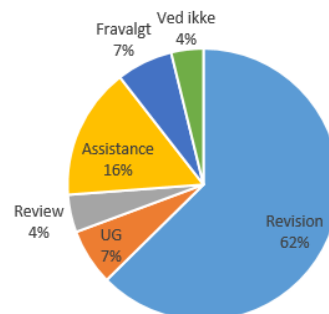
Hvilken effekt vurderer du revision har for årsrapporten?



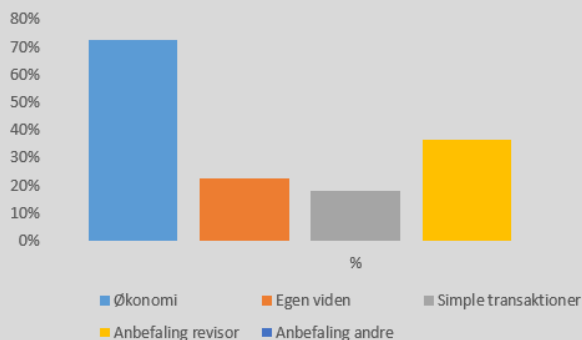
Har din virksomhed mulighed for at fravælge
revision af årsrapporten?



Hvilken type erklæring har i på jeres årsrapport?

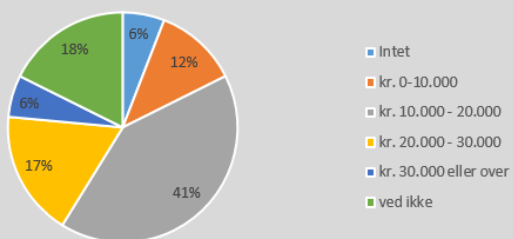


Hvad er årsagen til fravalg af revision?

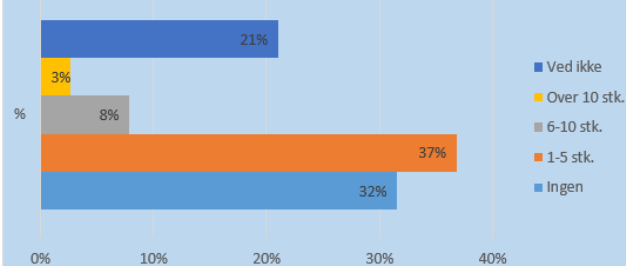


1. Lavere udgifter
2. ingen krav fra banken.
3. Fordi vi kan
4. - omk. til regnskab
5. vi har en der kommer og holder styr på regnskab og bogføring som kan det hele!
6. ...
7. Der er intet behov for finansiering så regnskabet ses ik igennem.

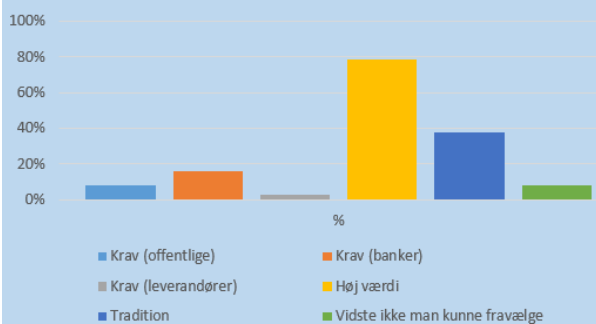
Hvor stort et beløb har i sparet ved at fravælge revision?



Hvor mange fejlposter har jeres revisor rettet i jeres seneste årsregnskab?

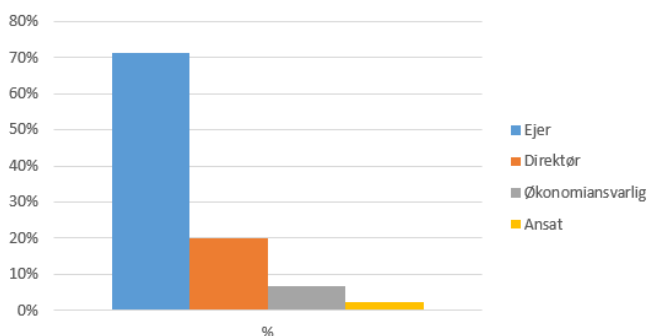


Hvad er årsagen til at i har bibeholdt revision?

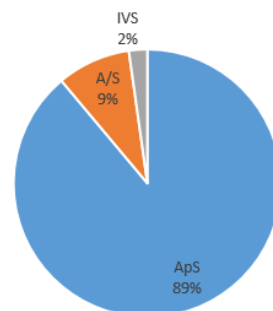


1. altid benyttet den samme revisor
2. Hmm
3. Vi overvejr i at vælge revisor fra.
4. Regnskaber og lovgivning om det er vi mest trygge vvd at overlade til ham
4. tør ikke satse. Kender ikke til følgerne ved fravalg
5. vores revisor er en god samarbejdspartner, vi benytter ved mange spørgsmål.

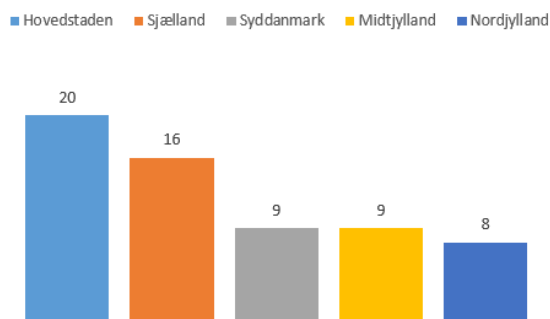
Hvilken rolle har du i virksomheden?



Hvilken virksomhedsform drives selskabet i?



Hvilken region befinder virksomheden sig i?



Bilag 4 – Fine Wine Invest ApS årsrapport uden revision

Fine Wine Invest ApS

Tangmosevej 97
4600 Køge

Årsrapport
18. juni 2015 - 30. juni 2016

Årsrapporten er godkendt den

28/12/2016

Thomas Clausen
Dirigent

Indhold

Virksomhedsoplysninger

Virksomhedsoplysninger 3

Ledelsesberetning

Ledelsesberetning 4

Årsregnskab

Anvendt regnskabspraksis 5

Resultatopgørelse 6

Balance 7

Virksomhedsoplysninger

Virksomheden	Fine Wine Invest ApS
	Tangmosevej 97
	4600 Køge
	e-mailadresse: thomas@fw-invest.com
	CVR-nr: 36928972
	Regnskabsår: 18/06/2015 - 30/06/2016
Bankforbindelse	Danske bank
	Brogade 3
	4600 køge
	DK Danmark

Ledelsesberetning

Hovedaktiviteter

....

Udviklingen i aktiviteter og økonomiske forhold

.....

Begivenheder efter regnskabsafslutning

.....

Anvendt regnskabspraksis

Årsrapporten er aflagt i overensstemmelse med årsregnskabslovens bestemmelser for Regnskabsklasse B. Den anvendte regnskabspraksis er ændret i forhold til foregående periode.

Generelt

....

Resultatopgørelse

....

Balance

Resultatopgørelse 18. jun 2015 - 30. jun 2016

	Note	2015/16 kr.
Nettoomsætning		4.500.000
Bruttoresultat		4.500.000
Personaleomkostninger		70.000
Af- og nedskrivninger af materielle og immaterielle anlægsaktiver		0
Resultat af ordinær primær drift		4.570.000
Indtægter af andre kapitalandele, værdipapirer og tilgodehavender, der er anlægsaktiver		0
Andre finansielle indtægter		0
Nedskrivning af finansielle aktiver		0
Øvrige finansielle omkostninger		0
Ordinært resultat før skat		4.570.000
Årets resultat		4.570.000
Forslag til resultatdisponering		
Foreslået udbytte indregnet under egenkapitalen		0
I alt		0

Balance 30. juni 2016

Aktiver

	Note	2015/16 kr.
Goodwill		1.000.000
Immaterielle aktiver i alt		1.000.000
Grunde og bygninger		0
Produktionsanlæg og maskiner		0
Andre anlæg, driftsmateriel og inventar		300.000
Materielle aktiver i alt		300.000
Kapitalandele i tilknyttede virksomheder		0
Kapitalandele i associerede virksomheder		0
Andre værdipapirer og kapitalandele		0
Finansielle aktiver i alt		0
Langfristede aktiver i alt		1.300.000
Råvarer og hjælpematerialer		0
Fremstillede varer og handelsvarer		3.560.000
Varebeholdninger i alt		3.560.000
Tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser		556.700
Igangværende arbejder for fremmed regning		0
Tilgodehavender hos tilknyttede virksomheder		0
Tilgodehavender hos associerede virksomheder		0
Tilgodehavende skat		110.000
Andre tilgodehavender		0
Tilgodehavender i alt		666.700
Andre værdipapirer og kapitalandele		0
Værdipapirer og kapitalandele i alt		0
Likvide beholdninger		267.800
Kortfristede aktiver i alt		4.494.500
Aktiver i alt		5.794.500

Balance 30. juni 2016

Passiver

	Note	2015/16 kr.
Registreret kapital mv.		5.794.500
Andre reserver		0
Overført resultat		0
Forslag til udbytte		0
Egenkapital i alt		5.794.500
Udskudt skat		0
Gæld til realkreditinstitutter		0
Gæld til banker		0
Skyldig selskabsskat		0
Langfristede forpligtelser i alt		0
Gæld til realkreditinstitutter		0
Gæld til banker		0
Leverandører af varer og tjenesteydelser		0
Gældsforpligtelser til tilknyttede virksomheder		0
Gældsforpligtelser til associerede virksomheder		0
Skyldig selskabsskat		0
Anden gæld, herunder skyldige skatter og skyldige bidrag til social sikring ..		0
Forslag til udbytte for regnskabsåret		0
Kortfristede forpligtelser i alt		0
Forpligtelser i alt		0
Passiver i alt		5.794.500

Bilag 5 - Fine Wine Invest ApS årsrapport med revision

Fine Wine Invest ApS
Tangmosevej 97
4600 Køge

CVR-nummer 36928972

Berigtiget årsrapport
18. juni 2015 - 30. juni 2016

Årsrapporten er fremlagt og godkendt på selskabets ekstraordinære generalforsamling
den 8. marts 2017



Thomas Clausen
Dirigent

Indholdsfortegnelse

Selskabsoplysninger	2
Påtegninger	
Ledelsespåtegning	3
Den uafhængige revisors revisionspåtegning	4
Ledelsesberetning	6
Årsregnskab	
Resultatopgørelse	7
Aktiver	8
Passiver	9
Noter	10
Anvendt regnskabspraksis	11

Selskabsoplysninger

Selskab

Fine Wine Invest ApS
Tangmosevej 97
4600 Køge

Hjemstedskommune: Køge
CVR-nummer: 36928972
Regnskabsperiode: 18. juni 2015 - 30. juni 2016

Direktion

Thomas Clausen

Revisor

Dansk Revision Charlottenlund
Statsautoriseret revisionsaktieselskab
Hyldegårdsvej 2, 1. sal
2920 Charlottenlund

Ledelsespåtegning

Direktionen har i dag behandlet og godkendt årsrapporten for 18. juni 2015 - 30. juni 2016 for Fine Wine Invest ApS.

Årsrapporten aflægges i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

Det er min opfattelse, at årsregnskabet under de givne forudsætninger er udarbejdet efter bedste skøn og giver et retvisende billede af selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 30. juni 2016 samt af resultatet af selskabets aktiviteter for regnskabsåret 18. juni 2015 - 30. juni 2016.

Ledelsesberetningen indeholder efter min opfattelse en retvisende redegørelse for de forhold, beretningen omhandler.

Årsrapporten indstilles til generalforsamlingens godkendelse.

Køge, 8. marts 2017

Direktionen:

Thomas Clausen



Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Til kapitalejeren i Fine Wine Invest ApS

Manglende konklusion

Vi er blevet valgt til at revidere årsregnskabet for Fine Wine Invest ApS for regnskabsåret 18. juni 2015 - 30. juni 2016, der omfatter resultatopgørelse, balance og noter, herunder anvendt regnskabspraksis. Årsregnskabet udarbejdes efter årsregnskabsloven.

Vi udtrykker ingen konklusion om årsregnskabet. På grund af betydeligheden af de forhold, der er beskrevet i "Grundlag for manglende konklusion", har vi ikke været i stand til at opnå tilstrækkeligt og egnet revisionsbevis, der kan danne grundlag for en konklusion om årsregnskabet.

Grundlag for manglende konklusion

Selskabets væsentligste aktiv er varelageret, der er indregnet med 2.091 t.kr. pr. 30.6.2016. Der er ikke foretaget en lageroptælling pr. balancedagen, og da vi er valgt efter balancedagen har vi ikke haft mulighed for at foretage kontrol af varelagerets tilstedeværelse. Det har endvidere ikke været muligt at dokumentere tilstedeværelse pr. 30.06.2016 af varelageret ved alternative revisionshandling.

Selskabets bogføring har i regnskabsåret været mangelfuld og samtlige transaktioner er ikke løbende blevet bogført i overensstemmelse med god bogføringsskik. I forbindelse med vores revision har vi stikprøvevis kontrolleret den underliggende dokumentation for selskabets varesalg, varekøb, andre omkostninger m.m., men det har ikke været muligt at indhente underliggende dokumentation i samtlige stikprøver som følge af bogføringens beskaffenhed.

Som følge af ovenstående forhold har vi ikke været i stand til at fastlægge, om eventuelle justeringer kunne være anset for nødvendige i relation til selskabets aktiver, passiver og resultatopgørelse.

Ledelsens ansvar for årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med årsregnskabsloven. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af årsregnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere selskabets evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere selskabet, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet

Vores ansvar er at udføre en revision af årsregnskabet i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, og at afgive en revisionspåtegning. På grund af de

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

forhold, der er beskrevet i "Grundlag for manglende konklusion", har vi imidlertid ikke været i stand til at opnå tilstrækkeligt og egnet revisionsbevis, der kan danne grundlag for en konklusion om årsregnskabet.

Vi er uafhængige af selskabet i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's Etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse regler og krav.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Som det fremgår af afsnittet "Grundlag for manglende konklusion", har vi ikke været i stand til at opnå tilstrækkeligt og egnet revisionsbevis, der kan danne grundlag for en konklusion om årsregnskabet. Vi afgiver derfor ikke en udtalelse om ledelsesberetningen.

Erklæring i henhold til anden lovgivning og øvrig regulering*Overtrædelse af bogføringsloven*

Selskabet har efter vores vurdering ikke overholdt bogføringslovens krav om, at bogføringen skal tilrettelægges og udføres i overensstemmelse med god bogføringsskik under hensyn til virksomhedens art og omfang.

Selskabet har efter vores vurdering ikke overholdt bogføringslovens krav om opbevaring af regnskabsmateriale. Selskabets ledelse kan ifalde ansvar for overtrædelsen af bogføringsloven.

Overtrædelse af momslovgivningen

Som følge af den mangelfulde bogføring er selskabets momsangivelser fejlbehæftet. Derudover opfylder selskabets fakturaer ikke momslovgivningens specifikationskrav. Ledelsen kan herefter ifalde ansvar.

Overtrædelse af kildeskatteloven

Selskabets direktør har haft fri til rådighed i regnskabsåret, men der er ikke sket løbende indrapportering m.m. herom til skattemyndighederne i overensstemmelse med kildeskatteloven, og ledelsen kan ifalde ansvar.

Charlottenlund, 8. marts 2017

Dansk Revision Charlottenlund

Statsautoriseret revisionsaktieselskab, CVR-nr. 14649905



Thomas Ennistein

Statsautoriseret revisor

Ledelsesberetning

Virksomhedens væsentligste aktiviteter

Virksomhedens væsentligste aktiviteter er at købe, sælge og investere i vin samt dertil hørende virksomhed.

Bogføring og regnskabsudarbejdelse

Selskabet direktør har forestået bogføring m.m. ved hjælp af tilsyneladende brugervenligt regnskabssystem, og direktøren har ikke været opmærksom på, at der er en række øvrige forhold, der skal iagttages i forbindelse med den løbende bogføring udover at registrere i regnskabssystemet. Eksempelvis bankafstemning, lageropgørelse m.m.

Som følge heraf er selskabets bogføring mangelfuldt, og regnskabet er efterfølgende udarbejdet efter et ledelsesmæssig skøn.

Udviklingen i aktiviteter og økonomiske forhold

Det er selskabets første regnskabsår og ledelsen forventer et bedre resultat i efterfølgende regnskabsår.

		2015/16
Note	Resultatopgørelse	DKK
Perioden 18. juni - 30. juni		
	Bruttofortjeneste	271.860
1	Personaleomkostninger	-160.792
	Afskrivninger, anlægsaktiver	-31.478
	Resultat før finansielle poster	79.590
	Finansielle omkostninger	-10.251
	Resultat før skat	69.339
2	Skat af årets resultat	-21.523
	Årets resultat	47.816
Forslag til resultatdisponering:		
	Overført resultat	47.816
	Resultatdisponering i alt	47.816

Note	Balance	2015/16 DKK
	Aktiver pr. 30. juni	
	Indretning af lejede lokaler	16.000
	Andre anlæg, driftsmateriel og inventar	270.622
	Materielle anlægsaktiver	286.622
	Deposita	100.000
	Finansielle anlægsaktiver	100.000
	Anlægsaktiver i alt	386.622
	Varebeholdning	2.091.441
	Varebeholdninger	2.091.441
	Tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser	15.970
	Tilgodehavender	15.970
	Likvide beholdninger	168.700
	Omsætningsaktiver i alt	2.276.111
	Aktiver i alt	2.662.733

Note	Balance	2015/16
		DKK
	Passiver pr. 30. juni	
	Virksomhedskapital	50.000
	Overført resultat	47.816
3	Egenkapital i alt	97.816
	Hensættelser til udskudt skat	1.275
	Hensatte forpligtelser	1.275
	Selskabsskat	20.248
	Langfristede gældsforpligtelser	20.248
	Leverandører af varer og tjenesteydelser	427.672
4	Anden gæld	2.115.722
	Kortfristede gældsforpligtelser	2.543.394
	Gælds- og hensatte forpligtelser i alt	2.564.917
	Passiver i alt	2.662.733
5	Eventualforpligtelser	
6	Pantsætninger og sikkerhedsstillelser	

Noter		2015/16	DKK
1	Personaleomkostninger		
	Løn og gager	123.649	
	Øvrige personaleomkostninger	37.143	
	Personaleomkostninger i alt	160.792	
			0
	Direktøren har været ansat i året		
2	Skat af årets resultat		
	Skat af årets resultat	20.248	
	Regulering af udskudt skat	1.275	
	Skat af årets resultat i alt	21.523	
3	Egenkapital	Virksom-	Overført
		hedskapi-	resultat
		tal	I alt
		1.000 DKK	1.000 DKK
	Saldo primo	50	0
	Årets resultat	0	48
	Egenkapital ultimo	50	48
			98
4	Anden gæld		
	Skyldig moms		154.395
	Andre skyldige omkostninger		54.496
	Gæld til hovedanpartshaver		1.906.831
	Anden gæld i alt		2.115.722
5	Eventualforpligtelser		
	Selskabet har ingen eventualforpligtelser.		
6	Pantsætninger og sikkerhedsstillelser		
	Selskabet har ingen pantsætninger og sikkerhedsstillelser.		

Anvendt regnskabspraksis

Generelt

Årsrapporten er aflagt i overensstemmelse med årsregnskabslovens bestemmelser for regnskabsklasse B.

Herudover har selskabet valgt at følge visse bestemmelser fra overliggende regnskabsklasser.

Generelt om indregning og måling

Aktiver indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde selskabet, og aktivets værdi kan måles pålideligt.

Forpligtelser indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske ressourcer vil fragå selskabet, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til kostpris. Efterfølgende måles aktiver og forpligtelser som beskrevet for hver enkelt regskabspost nedenfor.

Visse finansielle aktiver og forpligtelser måles til amortiseret kostpris, hvorved der indregnes en konstant effektiv rente over løbetiden. Amortiseret kostpris opgøres som oprindelig kostpris med fradrag af eventuelle afdrag samt tillæg/fradrag af den akkumulerede amortisering af forskellen mellem kostpris og nominelt beløb.

Ved indregning og måling tages hensyn til forudsigelige tab og risici, der fremkommer inden årsrapporten aflægges, og som be- eller afkræfter forhold, der eksisterede på balancedagen.

Indtægter indregnes i resultatopgørelsen i takt med, at de indtjenes, herunder indregnes værdireguleringer af finansielle aktiver og forpligtelser, der måles til dagsværdi eller amortiseret kostpris. Endvidere indregnes omkostninger, der er afholdt for at opnå årets indtjening, herunder afskrivninger, nedskrivninger og hensatte forpligtelser samt tilbageførsler som følge af ændrede regnskabsmæssige skøn af beløb, der tidligere har været indregnet i resultatopgørelsen.

Omregning af fremmed valuta

Transaktioner i fremmed valuta er i årets løb omregnet til transaktionsdagens kurs. Tilgodehavender, gæld og andre poster i fremmed valuta, som ikke er afregnet på balancedagen, omregnes til balancedagens valutakurs.

Realiserede og urealiserede valutakursreguleringer er indregnet i resultatopgørelsen under finansielle poster.

Der benyttes ikke finansielle instrumenter til sikring af modværdien i danske kroner af balanceposter i fremmed valuta samt fremtidige transaktioner i fremmed valuta.

Anvendt regnskabspraksis

Resultatopgørelsen

Nettoomsætning

Nettoomsætningen indregnes i resultatopgørelsen, såfremt levering og risikoovergang til køber har fundet sted inden regnskabsårets udgang. Nettoomsætning indregnes excl. moms og med fradrag af rabatter i forbindelse med salget.

Bruttofortjeneste

Nettoomsætningen fratrækker direkte omkostninger samt andre eksterne omkostninger er sammendraget i posten "Bruttofortjeneste".

Andre eksterne omkostninger

Andre eksterne omkostninger omfatter omkostninger til distribution, salg, reklame, administration, lokaler, tab på debitorer, operationelle leasingomkostninger mv.

Leasingkontrakter

Leasingydelser på kontrakter og øvrige lejeaftaler indregnes i resultatopgørelsen over kontrakternes løbetid. Virksomhedens samlede forpligtelser vedrørende leasing- og lejeaftaler oplyses under kontraktlige forpligtelser og eventualposter.

Personaleomkostninger

Personaleomkostninger omfatter løn og gage samt sociale omkostninger, pensioner mv. til selskabets personale.

Finansielle indtægter og omkostninger

Finansielle poster omfatter renteindtægter og -omkostninger, finansielle omkostninger ved finansiell leasing, realiserede og urealiserede kursgevinster og -tab vedrørende værdipapirer, gæld og transaktioner i fremmed valuta, amortisering af lån samt tillæg og godtgørelse vedrørende acontoskatteordningen m.v.

Skat af årets resultat

Årets skat, som består af årets aktuelle skat og årets forskydning i udskudt skat, indregnes i resultatopgørelsen med den del, der kan henføres til årets resultat, og direkte på egenkapitalen med den del, der kan henføres til poster direkte på egenkapitalen.

Balancen

Materielle anlægsaktiver

Materielle anlægsaktiver måles til kostpris med fradrag af akkumulerede afskrivninger. Der foretages lineære afskrivninger baseret på en vurdering af de enkelte aktivers forventede brugstider og restværdi.

Afskrivningsgrundlaget er kostpris med fradrag af forventet restværdi efter afsluttet brugstid. Kostprisen omfatter anskaffelsesprisen samt omkostninger direkte tilknyttet anskaffelsen indtil det tidspunkt, hvor aktivet er klar til at blive taget i brug.

Anvendt regnskabspraksis

Afskrivningsperioden og restværdien fastsættes på anskaffelsestidspunktet og revurderes årligt. Overstiger restværdien aktivets regnskabsmæssige værdi, ophører afskrivning. Ved ændring i afskrivningsperioden eller restværdien indregnes virkningen for afskrivninger fremadrettet som en ændring i regnskabsmæssigt skøn.

Der indgår forventede brugstider og restværdier som følger:	Brugstid	Restværdi
Indretning af lejede lokaler	5 år	0%
Andre anlæg, driftsmateriel og inventar	3-5 år	0-20%

Kunst afskrives ikke.

Nedskrivning på anlægsaktiver

Den regnskabsmæssige værdi af såvel immaterielle som materielle anlægsaktiver vurderes årligt for indikationer på værdiforringelse, ud over det som udtrykkes ved afskrivning.

Foreligger der indikationer på værdiforringelse, foretages nedskrivningstest af hvert enkelt aktiv henholdsvis gruppe af aktiver. Der foretages nedskrivning til genindvindingsværdien, såfremt denne er lavere end den regnskabsmæssige værdi.

Som genindvindingsværdi anvendes den højeste værdi af nettosalgpris og kapitalværdi. Kapitalværdien opgøres som nutidsværdien af de forventede nettoindtægter fra anvendelsen af aktivet eller aktivgruppen.

Finansielle anlægsaktiver

Deposita måles til kostpris.

Varebeholdninger

Varebeholdninger måles til kostpris efter FIFO-metoden eller nettorealiseringsværdien, hvor denne er lavere. Eventuelle nedskrivninger til nettorealiseringsværdien indregnes i resultatopgørelsen.

Nettorealiseringsværdi for varebeholdninger opgøres som salgspris med fradrag af færdiggørelsesomkostninger og omkostninger, der afholdes for at effektivere salget, og fastsættes under hensyntagen til omsættelighed, ukurans og udvikling i forventet salgspris.

Kostprisen for handelsvarer samt råvarer og hjælpematerialer omfatter anskaffelsespris med tillæg af hjemtagelsesomkostninger.

Tilgodehavender

Tilgodehavender måles i balancen til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominel værdi. Værdien reduceres med nedskrivninger til imødegåelse af forventede tab efter en vurdering af de enkelte tilgodehavender.

Likvide beholdninger

Omfatter likvide beholdninger.

Anvendt regnskabspraksis

Gældsforpligtelser

Gæld måles til amortiseret kostpris svarende til nominel værdi.

Skyldig skat og udskudt skat

Aktuelle skatteforpligtelser og tilgodehavende aktuel skat måles i balancen som beregnet skat af årets skattepligtige indkomst reguleret for skat af tidligere års skattepligtige indkomster samt for betalte acontoskatter.

Udskudt skat måles efter den balanceorienterede gældsmetode af midlertidige forskelle mellem regnskabsmæssig og skattemæssig værdi af aktiver og forpligtelser. Udskudt skat måles på grundlag af de skatteregler og skattesatser, der med balancedagens lovgivning vil være gældende, når den udskudte skat forventes udløst som aktuel skat. Ændring i udskudt skat som følge af ændringer i skattesatser indregnes i resultatopgørelsen.